

PROGNOZA

ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA

PRZESTRZENNEGO GMINY LIPOWIECKOŚCIELNY

maj 2017 rok

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
1. Informacja o zawartości, głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny oraz jego powiązania z innymi dokumentami	5
1.1 Charakterystyka ustaleń projektu zmiany planu miejscowego	5
1.2 Powiązania z innymi dokumentami	7
2. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	14
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	15
4. Informacja o transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	16
5. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	16
5.1. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska	16
5.2. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny	29
6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem .	33
7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	36
8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz sposoby ich realizacji w projekcie planu.....	41
9. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	47
10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	77
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych - biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność	82
12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	83
Wykorzystane materiały.....	86

Wprowadzenie

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 51 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).

Niniejsze opracowanie wykonane zostało na potrzeby *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny* sporządzanego w związku z uchwałą Rady Lipowiec Kościelny nr 179.XXXVII.2014 z dnia 28 lutego 2014r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny.

Obszar opracowania obejmuje obszar gminy Lipowiec Kościelny w jej granicach administracyjnych oraz bezpośrednie otoczenie, w zakresie powiązań przyrodniczych, systemu obszarów chronionych oraz możliwych oddziaływań (migracja zanieczyszczeń, zmiana stosunków wodnych).

Podstawę prawną sporządzenia niniejszej prognozy stanowią:

- ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz.1651 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 71).

Sporządzona prognoza uwzględnia wymogi art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko tj.:

1) zawiera¹:

¹ Z dniem 1.01.2017 r. rozszerzony został zakres prognozy oddziaływania na środowisko. Weszła w życie lit. f w punkcie 1 w ust. 2 w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zgodnie z którą prognoza zawiera, stanowiące załącznik do prognozy, oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – oświadczanie kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 tej ustawy. Obowiązujące z początkiem 2017 r. przepisy precyzują wymagania co do kwalifikacji, wykształcenia lub doświadczenia autorów prognozy oddziaływania na środowisko, raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000. Może to być osoba, która:

- ukończyła co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze: a) nauk ścisłych z dziedzin nauk chemicznych, b) nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi, c) nauk technicznych z dziedzin nauk technicznych z dyscyplin: biotechnologia, górnictwo i geologia inżynierska, inżynieria środowiska, d) nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych z dziedzin nauk rolniczych, nauk leśnych

lub

- ukończyła co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie i posiada co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko, lub brała udział w przygotowaniu co najmniej 5 raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognoz oddziaływania na środowisko.

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- 2) określa, analizuje i ocenia:
- a) istniejący stan środowiska oraz jego potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- 3) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- 4) przedstawia:
- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień jej szczegółowości informacji wymaganych w sporządzanej prognozie oddziaływania na środowisko uzgodniony został z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Mławie.

1. Informacja o zawartości, głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny oraz jego powiązania z innymi dokumentami

1.1 Charakterystyka ustaleń projektu zmiany planu miejscowego

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny sporządzany jest w związku z uchwałą Rady Gminy Lipowiec Kościelny nr 179.XXXVII.2014 z dnia 28 lutego 2014r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny. Projekt planu obejmuje 15 miejscowości na całym obszarze gminy o łącznej powierzchni ok. 11 400 ha.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego tworzą część tekstowa i część graficzna, składająca się z rysunków (15 sekcji) w skali 1:2000. Zapisy planu w części tekstowej ujęte zostały w czterech rozdziałach:

- I - ustalenia ogólne - zawiera wprowadzenie informujące o dokumentach wchodzących w skład przedmiotowego planu, zawartości załączników oraz wyjaśnienie oznaczeń literowych dotyczących terenów wyznaczonych liniami rozgraniczającymi. Ujmuje także definicje stosowanych w tekście projektu pojęć.
- II - ustalenia dotyczące całego obszaru objętego planem określające m.in. zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego; wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych; zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu; zasady kształtowania krajobrazu; zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków; zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości; granice i sposoby zagospodarowania terenów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych; szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu; zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemu komunikacji; zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej; tymczasowe zagospodarowanie, urządzenie i użytkowanie terenów.
- III - ustalenia szczegółowe dotyczące wyznaczonych terenów określające zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania dla każdego terenu wydzielonego niniejszym planem.
- IV - ustalenia końcowe - to zestawienie informacji odnośnie wielkości przyjętej stawki procentowej (o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), przekazania wykonania uchwały Wójtowi Gminy oraz terminie wejścia uchwały w życie.

Na obszarze planu wydzielono następujące obszary funkcjonalne:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone na rysunku planu symbolem **MN**;
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, oznaczone na rysunku planu symbolem **MW**;
- tereny zabudowy rekreacji indywidualnej oznaczone na rysunku planu symbolem **ML**;
- tereny zabudowy zagrodowej, oznaczone na rysunku planu symbolem **RM**;
- tereny zabudowy usługowej, oznaczone na rysunku planu symbolem **U**;
- tereny usług kultury, oznaczone na rysunku planu symbolem **UK**;
- tereny usług oświaty, oznaczone na rysunku planu symbolem **UO**;
- tereny sportu, oznaczone na rysunku planu symbolem **US**;

- tereny sportu, rekreacji i wypoczynku, oznaczone na rysunku planu symbolem **US.UT**;
- tereny rekreacji i wypoczynku, oznaczone na rysunku planu symbolem **UT**;
- tereny obiektów i urządzeń obsługi komunikacji i podróżnych, oznaczone na rysunku planu symbolem **UKS**;
- tereny usług oraz zabudowy składowej, magazynowej i produkcyjnej, oznaczone na rysunku planu symbolem **U.P**;
- tereny produkcji, składów, magazynów, oznaczone na rysunku planu symbolem **P**;
- tereny specjalistycznej produkcji zwierzęcej, oznaczone na rysunku planu symbolem **Pz**;
- tereny specjalistycznej produkcji w gospodarstwach rybackich, oznaczone na rysunku planu symbolem **Pr**;
- tereny powierzchniowej eksploatacji złóż surowców naturalnych, oznaczone na rysunku planu symbolem **PG**;
- tereny elektrowni fotowoltaicznych wraz z urządzeniami niezbędnymi do ich obsługi, oznaczone na rysunku planu symbolem **EF**;
- tereny parkingów, oznaczone na rysunku planu symbolem **KS**;
- tereny infrastruktury technicznej - wodociągi, oznaczone na rysunku planu symbolem **IW**;
- tereny infrastruktury technicznej - kanalizacja i odprowadzenie ścieków, oznaczone na rysunku planu symbolem **IK**;
- tereny infrastruktury technicznej - gospodarka odpadami, oznaczone na rysunku planu symbolem **IO**;
- tereny cmentarzy, oznaczone na rysunku planu symbolem **ZC**;
- tereny zieleni urządzonej (parkowej), oznaczone na rysunku planu symbolem **ZP**;
- tereny zabytkowych parków podworskich, oznaczone na rysunku planu symbolem **ZPz**;
- tereny ogrodów działkowych, oznaczone na rysunku planu symbolem **ZD**;
- tereny nieurządzonej zieleni naturalnej, oznaczone na rysunku planu symbolem **Z**;
- tereny rolnicze i zieleń naturalna, oznaczone na rysunku planu symbolem **RZ**;
- tereny rolnicze, zieleń naturalna i wody powierzchniowe, oznaczone na rysunku planu symbolem **RZw**;
- tereny lasów, oznaczone na rysunku planu symbolami **ZL**;
- tereny rolnicze o korzystnych warunkach do zalesienia – docelowo przeznaczone do zalesień, oznaczone na rysunku planu symbolami **ZLD**;
- tereny wód powierzchniowych (rzek, stawów), oznaczone na rysunku planu symbolem **WS**;
- tereny głównych rowów melioracyjnych, oznaczone na rysunku planu symbolem **WR**;
- tereny drogi publicznej klasy głównej (droga wojewódzka 563), oznaczone na rysunku planu symbolem **KDG**;
- tereny drogi (ulicy) publicznej klasy zbiorczej, oznaczone na rysunku planu symbolem **KDZ**;
- tereny drogi (ulicy) publicznej klasy lokalnej, oznaczone na rysunku planu symbolem **KDL**;
- tereny drogi (ulicy) publicznej klasy dojazdowej, oznaczone na rysunku planu symbolem **KDD**;
- tereny drogi (ulicy) wewnętrznej, oznaczone na rysunku planu symbolem **KDW**;
- tereny ciągów pieszo-jezdných, oznaczone na rysunku planu symbolem **Kp**.

W ustaleniach szczegółowych określony został dopuszczalny sposób zagospodarowania terenów, oznaczonych symbolami na rysunku planu. W tekście projektu planu znajdują się informacje dotyczące m. in.: rodzaju dopuszczanej zabudowy, dopuszczalnej wysokości budynków oraz form dachów, wartości wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej, intensywności i powierzchni zabudowy oraz formy zagospodarowania, których wprowadzenie dopuszcza się w ramach przeznaczenia (np. parkingi terenowe, zieleń urządzoną, obiekty małej architektury, sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej), a także formy zagospodarowania, których się zakazuje.

1.2 Powiązania z innymi dokumentami

Niniejszy projekt planu nawiązuje do ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny” przyjętego uchwałą Rady Gminy Lipowiec Kościelny nr 55.XIII.2015 z dnia 5 listopada 2015r.. Studium stanowi podstawowy dokument planistyczny określający zasady polityki przestrzennej w gminie, kierunki przestrzennych przemian, jak również przekształceń układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej na obszarze całej gminy.

Przyjęty dokument Studium składa się z dwóch części tj. część I - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy oraz część II - Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy. Integralną część dokumentu stanowią załączniki graficzne wykonane w skali 1: 10000 do każdej części tekstowej.

Część I – „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” obejmuje uwarunkowania wynikające z: dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony, stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia, potrzeb i możliwości rozwoju gminy, stanu prawnego gruntów, występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych, występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych, występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych, stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami. Zawiera także zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych oraz wymagania dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

W części II – „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” określone zostały: kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym wyłączone spod zabudowy, kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej. Zawiera także:

- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym,

- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych,
- obszary przestrzeni publicznej,
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią i osuwania się mas ziemnych, obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujących na nich ograniczeń prowadzenia działalności gospodarczej,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- obszary, na których przewiduje się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z ich strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie i użytkowaniu terenu.

W Studium przyjęto, że podstawowe kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym zmierzać będą do tworzenia warunków dla rozwoju podstawowej funkcji gminy tj. rolnictwa oraz aktywizacji gospodarczej poprzez przygotowanie oferty terenów dla funkcji produkcyjnych, usługowo – osadniczych i rekreacyjnych. Główne kierunki zagospodarowania przestrzennego to: zachowanie i rozwój wykształconych funkcji dla poszczególnych obszarów i jednostek osadniczych (rozwój miejscowości Lipowiec Kościelny, Turza Mała i Łomia jako wielofunkcyjnych ośrodków mieszkaniowo-usługowych z obiektami działalności gospodarczej, zachowanie i aktywizacja funkcji mieszkaniowo-usługowej w poszczególnych miejscowościach gminy, wykorzystanie lokalnych zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej), uzupełniania przestrzeni rolniczej o nowe tereny lasów i zadrzewień, modernizacja układu komunikacyjnego.

Podczas opracowywania projektu planu przeanalizowane zostały również gminne dokumenty programowe, uwzględniające zasady zrównoważonego rozwoju i ochronę środowiska.

- **Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku** (Uchwała Nr 117.XXI.2016 Rady Gminy w Lipowcu Kościelnym z dnia 27 września 2016 roku)

Jest to podstawowy dokument strategiczny, w którym na podstawie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej określony został cel nadrzędny oraz priorytety oraz kierunki interwencji. Dokument zawiera także opis sposobu monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia określonych priorytetów, plan finansowy oraz podstawowe założenia systemu realizacji.

Głównym założeniem rozwojowym dla gminy Lipowiec Kościelny jest zgodność z zasadami zrównoważonego rozwoju. Przyjęty cel nadrzędny dla gminy to podniesienie jakości życia wszystkich osób zamieszkujących gminę oraz zwiększanie atrakcyjności gminy jako miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej. W dokumencie określono, że misją gminy Lipowiec Kościelny jest dążenie do rozwoju partycypacji społeczności lokalnej, poprawy standardu życia oraz eliminacja negatywnych zjawisk dotyczących mieszkańców. Dokument określa trzy cele strategiczne:

- 1) Zrównoważony rozwój gospodarczy gminy,
- 2) Wspieranie włączenia społecznego mieszkańców gminy,
- 3) Rozwój infrastruktury technicznej oraz poprawa stanu środowiska naturalnego.

W ramach przyjętych celów strategicznych określone zostały priorytety rozwoju i kierunki działań.

Dla realizacji pierwszego celu strategicznego przyjęto trzy priorytety rozwojowe: wzmocnienie potencjału rozwojowego gospodarstw rolnych oraz przetwórstwa rolnego, wspieranie powstawania i rozwoju przedsiębiorstw oraz tworzenie warunków dla inwestorów, rozwój funkcji turystyczno – rekreacyjnych gminy. Priorytety określone w ramach drugiego celu strategicznego to: rozwój aktywności obywatelskiej i społecznej, wspieranie rodzin będących w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży, integracja społeczna, budowa zintegrowanego systemu wsparcia seniorów i niepełnosprawnych, rozwój zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, poprawa jakości usług edukacyjnych. Dla realizacji trzeciego celu strategicznego przyjęte priorytety to: rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska, poprawa jakości i dostępności komunikacji publicznej, budowa zrównoważonego systemu transportowego.

Wyznaczone w dokumencie cele, priorytety, kierunki działań i zadania stanowią w znacznej mierze kontynuację i rozwinięcie kierunków działań realizowanych na terenie gminy w latach ubiegłych, jak również zapisanych w innych dokumentach strategicznego zarządzania.

• **Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Lipowiec Kościelny**

Jest to dokument opracowany w 2015 roku dla potrzeb polityki niskoemisyjnej Polski, w tym celów określonych w tzw. „pakiecie klimatyczno-energetycznym”, z perspektywą działań do 2020 r. Przeprowadzona analiza, w tym opracowanie aktualnego stanu zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych na obszarze gminy Lipowiec Kościelny pozwoliła zaproponować działania umożliwiające redukcję zużycia energii i poprawę efektywności energetycznej, zwiększenie wykorzystania OZE oraz ograniczenie emisji gazów cieplarnianych wraz z ekonomiczno-ekologiczną oceną tych działań.

Podstawowym celem w gminie Lipowiec Kościelny do roku 2020 jest uzyskanie mniejszego zużycia energii cieplnej i elektrycznej (poprawa efektywności energetycznej) oraz zwiększenie udziału OZE w bilansie produkcji i finalnym zużyciu energii.

Na potrzeby osiągnięcia tego celu przyjęte zostały następujące cele szczegółowe:

- zmniejszenie zużycia energii elektrycznej w budynkach, w tym zmniejszenie energochłonności obiektów należących do gminy,
- zmniejszenie zużycia energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia ulic,
- zwiększenie wykorzystania OZE w produkcji energii, w tym instalowanie OZE w nowobudowanych i remontowanych obiektach publicznych,
- stworzenie możliwości i pomoc w upowszechnieniu wykorzystywania OZE,
- utrzymanie na niskim poziomie zużycia paliw przez środki transportu,
- wsparcie termomodernizacji budynków,
- wsparcie wymiany źródeł ogrzewania budynków z instalacji węglowych na inne charakteryzujące się mniejszą emisją CO₂,
- udoskonalenie zarządzania w odniesieniu do gminnej gospodarki energetycznej oraz wprowadzenie monitoringu zużycia energii,
- postępująca gazyfikacja gminy i przyłączenie jak największej liczby domów do sieci gazowniczej.

Podjęcie działań proponowanych w Planie pozwoli na ograniczenie emisji w gminie Lipowiec Kościelny o 5539,67 Mg CO₂ do roku 2020, co stanowi poprawę o 21,4% w stosunku do roku bazowego.

Projekt planu powiązany jest również z innymi dokumentami planistyczno-programowymi o charakterze regionalnym i powiatowym. Istotne znaczenie w aspekcie powiązań z analizowanym projektem planu mają dokumenty strategiczne:

- **Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze** - Uchwała nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego wskazuje główne wyzwania oraz określa cele strategiczne rozwoju Mazowsza w perspektywie długookresowej do 2030 roku a także działania przyporządkowane poszczególnym celom rozwoju na lata 2014-2020. Jako główne narzędzie polityki regionalnej determinuje procesy rozwojowe województwa mazowieckiego. Stanowi także ważną przesłankę dla dokumentów programowych i planistycznych tworzonych na poziomie regionalnym i lokalnym.

Głównym celem Strategii jest spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez przyspieszenie wzrostu gospodarczego, generowanego przez rozwój produkcji i przemysłu ukierunkowanego na eksport, szczególnie w branży średniozaawansowanych i zaawansowanych technologii. Przyjęte cele i podporządkowane im działania zapewniają zgodność pomiędzy różnymi dokumentami, przy zachowaniu autonomii samorządu województwa.

Obszary, w których występują problemy będące barierą rozwoju regionu wyznaczone zostały w Strategii jako obszary strategicznej interwencji (OSI) - zgodnie z celami zapisanymi w Krajowej strategii rozwoju regionalnego, tj. z celem 2. Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałania marginalizacji obszarów problemowych oraz z celem 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów. W województwie mazowieckim na poziomie regionalnym zostały wyznaczone dwa typy OSI:

- problemowe - ostrołęcko-siedlecki, płocko-ciechanowski i radomski zgodnie z celami 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe oraz 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.
- bieguny wzrostu - Obszar Metropolitalny Warszawy zgodnie z celem 1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych.

Gmina Lipowiec Kościelny znajduje się w płocko-ciechanowskim obszarze strategicznej interwencji, wobec którego prowadzona polityka ma na celu wzmocnienie istniejącego potencjału rozwojowego, w tym zwłaszcza przemysłowego. Podejmowane w jej ramach działania powinny doprowadzić do podniesienia znaczenia wiodących w gospodarce branż, oddziałujących na inne aspekty społeczne i gospodarcze, a następnie, w dłuższej perspektywie utrzymującego się trendu wzrostowego, obszar ten ma szansę stać się ośrodkiem gospodarczym liczącym się w regionie i kraju. Do płocko-ciechanowskiego OSI adresowane są kierunki działań między innymi dotyczące wykorzystania potencjału energetyki odnawialnej, w tym zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a zwłaszcza wysokiego potencjału energetyki słonecznej, geotermalnej i wiatrowej.

- **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego** (Uchwała nr 180/2014 z dnia 7.07.2014r. Sejmiku Województwa Mazowieckiego - Dz. Urz. WM z 2014 roku poz. 6868)

Plan jest elementem planowania strategicznego tj. transponuje ustalenia „Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego” na układ przestrzenny.

Dokument określa podstawowe zasady organizacji przestrzennej województwa (podstawowe elementy układu przestrzennego ich zróżnicowanie i wzajemne relacje) oraz kierunki polityki przestrzennej, które uwzględniane są w programach rozwoju i programach operacyjnych województwa. Polityka przestrzenna województwa mazowieckiego określona została w formie dziewięciu polityk adresowanych do wybranych obszarów tematycznych i terytoriów. Są to:

1. *Polityka poprawy struktury przestrzennej i funkcjonalnej województwa* - adresowana jest do całego obszaru województwa mazowieckiego. Celem jest poprawa efektywności struktur przestrzennych, przeciwdziałanie rozlewaniu i rozpraszaniu zabudowy, kształtowanie zwartych jednostek osadniczych;
2. *Polityka rozwoju przemysłu i wzrostu konkurencyjności wybranych ośrodków osadniczych* – kierowana jest głównie do metropolii warszawskiej, ośrodków regionalnych: Radom i Płock, ośrodków subregionalnych: Siedlce, Ostrołęka, Ciechanów oraz miast powiatowych wzmacniających policentryczną strukturę województwa, a także miast położonych na Dużej Obwodnicy Warszawy o istotnym potencjale rozwojowym;
3. *Polityka poprawy dostępności i efektywności transportowej województwa* zmierzać będzie do zwiększanie dostępności transportowej województwa mazowieckiego, poprawy spójności wewnętrznej i konkurencyjności regionu, integracji różnych systemów transportowych w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju;
4. *Polityka rozwoju systemów infrastruktury technicznej* – odnosi się do systemów energetycznych, systemów telekomunikacyjnych i infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Ustalenia planu mające na celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego województwa dotyczą m. in.: rozwoju i proekologicznej modernizacji źródeł energii i paliw, w tym zwiększenia udziału wykorzystania energii odnawialnej. W odniesieniu do systemów telekomunikacyjnych plan ustala m. in. rozbudowę i modernizację infrastruktury telekomunikacyjnej w szczególności na terenach wiejskich;
5. *Polityka poprawy odporności na zagrożenia naturalne i wspierania wzrostu bezpieczeństwa publicznego* odnosi się do najważniejszych zagrożeń występujących w województwie mazowieckim (ryzyko wystąpienia powodzi, tereny osuwiskowe, poważne awarie, promieniowanie elektroenergetyczne i jonizujące, bezpieczeństwo publiczne i obronność). Określa kierunki działań i zadań minimalizujących te zagrożenia, a w przypadku wystąpienia ograniczania skutków;
6. *Polityka rozwoju i modernizacji obszarów wiejskich* odnosi się do obszaru całego województwa uwzględniając zróżnicowany przestrzennie potencjał obszarów wiejskich. Celem jest zrównoważone kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej, jak również wspieranie rozwoju działalności gospodarczej oraz wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych obszarów wiejskich;
7. *Polityka kształtowania i ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz poprawy standardów środowiska* - zmierzać będzie do stworzenia ciągłości przestrzennej systemu obszarów o cennych wartościach przyrodniczych oraz zapewnienia pomiędzy nimi powiązań ekologicznych (tworzenie spójnego systemu ochrony przyrody) oraz poprawy standardów środowiska przyrodniczego;
8. *Zintegrowana polityka opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej* skierowana jest do obszaru całego województwa, a w układzie przestrzennym ma charakter pasmowy (pasma przyrodniczo-kulturowe);
9. *Polityka wzrostu atrakcyjności turystycznej województwa* adresowana głównie do zdelimitowanych przy uwzględnieniu pasm przyrodniczo-kulturowych województwa obszarów predestynowanych do rozwoju wyspecjalizowanych form turystyki. Preferowane formy turystyki w gminie Lipowiec Kościelny to turystyka zdrowotna.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego zawiera także wykaz zadań o znaczeniu ponadlokalnym.

W odniesieniu do gminy Lipowiec Kościelny zadania o znaczeniu ponadlokalnym dotyczą w szczególności:

- rozbudowy i przebudowy drogi wojewódzkiej nr 563 relacji Mława (węzeł S7)-Żuromin-Rypin wraz z budową obejść: miasta Mławy oraz miejscowości Turza Wielka i Lipowiec Kościelny,
 - rozbudowy i modernizacji infrastruktury telekomunikacyjnej przewodowej m.in. światłowodowych sieci szkieletowych o dużej przepustowości oraz sieci dostępowej następnej generacji NGA,
 - rozbudowy i modernizacji infrastruktury telekomunikacyjnej bezprzewodowej,
 - sukcesywnej sanitacji terenów o zabudowie rozproszonej na obszarach wiejskich (przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wywożenie ścieków przy zapewnieniu ich oczyszczania);
 - budowy ochronnego systemu kanalizacyjnego wokół zbiornika wodnego Ruda,
 - wzmacniania wykształconego kierunku produkcji rolniczej tj. produkcji mięsa – rejon mławsko-żuromiński,
 - zachowywania funkcji towarzyszących produkcji żywności, m.in.: utrzymywanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego, utrzymywanie trwałych użytków zielonych dla ochrony bioróżnorodności;
 - utrzymania potencjału przyrodniczego obszarów i obiektów objętych ochroną prawną,
 - ochrony dolin rzecznych, obszarów mokradlowych i kompleksów leśnych, które stwarzają doskonałe warunki migracyjne zwierząt;
 - zwiększania powierzchni leśnej - wprowadzanie zalesień na gruntach rolnych V i VI klasy bonitacyjnej;
 - zachowania funkcji rolniczej na gruntach o wysokiej jakości i przydatności dla rolnictwa, w szczególności ograniczenie przeznaczenia gleb wysokich klas bonitacyjnych na cele nierolnicze;
 - utrzymania istniejących naturalnych zbiorników wodnych i terenów podmokłych, w szczególności starorzeczy, bagien i mokradeł, oczek wodnych oraz renaturalizacji przekształconych odcinków rzek i terenów zalewowych;
 - zwiększania retencyjności zlewni województwa poprzez realizację Programu Małej Retencji dla Województwa Mazowieckiego, w szczególności na obszarach o wysokim priorytecie zwiększania retencji,
 - ograniczania niskiej emisji (powierzchniowej) ze źródeł rozproszonych poprzez m. in. zmianę paliw węglowych na paliwa niskoemisyjne oraz wykorzystanie indywidualnych źródeł energii odnawialnej;
 - kontynuacji redukcji emisji ze źródeł punktowych do powietrza m.in. poprzez ograniczenie uciążliwości z ferm hodowlanych;
 - ochrony miejsc związanych z walkami narodowo-wyzwoleńczymi;
 - zwiększenia ilości bazy noclegowej turystyki wiejskiej, w tym agroturystycznej o wysokim standardzie,
 - ograniczania tworzenia nowych kompleksów zabudowy letniskowej na rzecz adaptowania istniejących gospodarstw wiejskich na cele wypoczynkowe.
- **Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego do 2022 r.** (Uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 3/17 z dnia 24 stycznia 2017 roku)

Program ochrony środowiska stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem na obszarze województwa. Umożliwia kompleksowe planowanie i realizację działań mających na celu poprawę stanu środowiska oraz zapobieganie jego pogorszeniu. Wraz z innymi dokumentami tj. programami ochrony powietrza, programami ochrony przed hałasem, planem gospodarki odpadami itp., stanowi zestaw narzędzi warunkujących ogólną poprawę jakości środowiska, a przez to także jakości życia człowieka. Realizuje krajową politykę ochrony środowiska na szczeblu wojewódzkim, zgodnie z dokumentami strategicznymi i programowymi.

Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego zawiera ocenę stanu środowiska, w której scharakteryzowano najważniejsze komponenty środowiska obszaru województwa: powietrze, odnawialne źródła energii, hałas, promieniowanie elektromagnetyczne, zasoby wodne, gospodarkę wodno-ściekową, zasoby geologiczne, gleby, gospodarkę odpadami, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami uwzględniając wskaźniki ilościowe i jakościowe.

Przyjęte cele strategiczne do roku 2022 określone zostały dla poszczególnych obszarów interwencji tj. ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami. Łącznie przyjęto 14 celów dotyczących realizacji działań w zakresie ochrony środowiska. W harmonogramie realizacji zadań na lata 2017-2022 przedstawione zostały szczegółowe zadania w ramach przyjętych kierunków interwencji wraz ze wskazaniem jednostki realizującej dane działanie, potencjalne ryzyka, prognozowane koszty każdego przedsięwzięcia oraz źródła ich finansowania. Ponadto, w programie określone zostały zasady zarządzania oraz jego monitorowania wraz z wykazem mierzalnych wskaźników dla wszystkich ujętych w dokumencie obszarów interwencji.

- **Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023** z załącznikami (Uchwała nr 211/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 22 października 2012 r. oraz uchwała nr 212/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 22 października 2012 r. w sprawie wykonania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023 z późn. zm.)

Zapisy dokumentu uwzględniają zarówno kontynuację polityki w zakresie zagospodarowania odpadów zawartą w poprzednim planie jak również konieczność rozwiązania najważniejszych problemów województwa. W planie wyznaczonych zostało 5 regionów gospodarki odpadami, w obrębie których odpady będą mogły być zagospodarowywane wyłącznie w regionalnych instalacjach do przetwarzania odpadów lub instalacjach zastępczych. Gmina Lipowiec Kościelny należy do Ciechanowskiego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi, w którym wskazane zostały m.in. regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (do mech. – biolog. przetwarzania w miejscowości Kosiny Bartosowe, gm. Wiśniewo) oraz instalacje do obsługi zastępczej regionu.

W celu utrzymania czystości i porządku na swoim terenie, gminy wchodzące w skład regionu zobowiązane będą realizować szereg zadań. Jednym z nich będzie obowiązek określenia zasad i sposobów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obejmującego co najmniej frakcje takie jak: papier, szkło, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe oraz odpady komunalne ulegające biodegradacji.

W ramach tworzenia systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obligatoryjnym zadaniem własnym gmin jest:

- zapewnienie osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowanie do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania,
 - tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych zapewniających łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy,
 - wskazanie miejsca zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.
- **Program ochrony środowiska dla powiatu mławskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019**

Dokument przyjęty został uchwałą nr XXII/169/2012 Rady Powiatu Mławskiego z dnia 29.11.2012 roku. Zawiera: diagnozę stanu środowiska w powiecie w ujęciu sektorowym, określenie działań zmierzających do poprawy stanu środowiska poprzez przedstawienie celów strategicznych, celów długo- i krótkoterminowych oraz kierunków działań wraz z opracowaniem programów operacyjnych (zadań) dla poszczególnych segmentów środowiska. Określa również uwarunkowania realizacyjne oraz zasady monitorowania efektów wdrażania programu.

Przyjęte cele i zadania odnoszą się do różnych dziedzin środowiska i przedstawione zostały w trzech rozdziałach: ochrona zasobów naturalnych, poprawa stanu środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego a kierunki działań systemowych ujęte zostały w perspektywie krótkoterminowej - czteroletniej (lata 2012 – 2015) oraz w perspektywie długoterminowej (lata 2012-2019).

Nadrzędny cel polityki ekologicznej określono jako: *osiągnięcie trwałego rozwoju powiatu mławskiego i zwiększenie jego atrakcyjności poprzez poprawę środowiska przyrodniczego i rozwój infrastruktury technicznej*. Wyznaczono następujące zadania priorytetowe dla powiatu mławskiego: poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych; poprawa jakości powietrza atmosferycznego; ograniczenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego; rozbudowa i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska; podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa powiatu.

Cele długo- i krótkoterminowe oraz kierunki działań systemowych sformułowane zostały w trzech grupach tj. ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego. Realizacja przyjętych celów i kierunków działań umożliwi harmonijny rozwój społeczno- gospodarczy powiatu, czyniąc go bardziej konkurencyjnym i atrakcyjnym oraz stworzy warunki do poprawy jakości życia i zrównoważonego rozwoju.

Analiza zapisów projektu planu z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego, kierunków rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji pozwala stwierdzić, że nie są one sprzeczne z celami strategicznymi i kierunkami działań określonymi w dokumentach strategicznych o charakterze lokalnym, ponadlokalnym i regionalnym.

2. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Podstawowym celem prognozy jest identyfikacja i ocena potencjalnych wpływów na komponenty środowiska przyrodniczego oraz na zdrowie i warunki życia ludzi, jakie mogą nastąpić na skutek realizacji ustaleń planu oraz przedstawienie rozwiązań ograniczających skutki negatywne. Ważnym zadaniem prognozy jest również informowanie lokalnej społeczności, władz samorządowych i podmiotów gospodarczych o skutkach realizacji ustaleń planu. Formuła dokumentu pozwala, by we wszystkich fazach planowania uwzględniać wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi, a przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi.

Podczas przygotowywania niniejszej prognozy przyjęto następujące założenia metodyczne:

- nawiązanie do wymogów art. 51 ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- równoległe opracowywanie projektu planu i prognozy oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Takie podejście pozwala na uwzględnianie w ustaleniach planu części wniosków wynikających z identyfikacji potencjalnych oddziaływań na środowisko.

W procesie opracowywania niniejszej prognozy wykorzystane zostały informacje zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym sporządzonym do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny oraz innych dokumentów planistyczno-programowych powiązanych z projektem planu, w szczególności Prognozie oddziaływania na środowisko do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny.

W niniejszej prognozie wykorzystano metodę opisową i porównawczą, w szczególności do charakterystyki stanu środowiska przyrodniczego. Ponadto zastosowano metodę analogii środowiskowych (opierającą się na założeniu, iż procesy zachodzące obecnie w środowisku będą dalej występować, może zmienić się jedynie ich intensywność) do określenia potencjalnych zmian stanu środowiska.

Prognoza odnosi się do obszaru objętego opracowaniem (15 miejscowości na całym obszarze gminy o łącznej powierzchni ok. 11 400 ha). Informacje w niej zawarte zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy, zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie procedury administracyjnej, wynikającej z przepisów dotyczących planowania przestrzennego oraz procedur środowiskowych.

Prace prognostyczne polegały na analizie dokumentów charakteryzujących strukturę przyrodniczą obszaru gminy i jej sąsiedztwa, a także na analizie istniejących i projektowanych inwestycji w obszarze objętym projektem planu. Było to pomocne do identyfikacji ewentualnych problemów i konfliktów oraz ocenie proponowanych rozwiązań, a także określeniu tendencji dalszych procesów w kontekście obecnego zagospodarowania. Przy ocenie możliwych przemian elementów środowiska oraz środowiska jako całości założono, że przyjęte w planie ustalenia zostaną w pełni zrealizowane. Oznacza to, z jednej strony maksymalizację potencjalnych oddziaływań (pozytywnych i negatywnych), a z drugiej realizację wszystkich ustaleń dotyczących ochrony środowiska.

3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Ustalenia projektu planu miejscowego uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zawierają szereg zapisów mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze związanych z realizacją planu. Nie występuje zatem konieczność dokonywania dodatkowej analizy skutków postanowień przedmiotowego dokumentu. Oddziaływanie na środowisko, nawet przy pełnej realizacji wszystkich zapisów planu, nie powinno zmienić się na tyle, by konieczne było wprowadzenie zupełnie nowych narzędzi i metod obserwacji środowiska.

Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Lipowiec Kościelny następować będą sukcesywnie po uchwaleniu analizowanego dokumentu.

Metodą analizy i oceny skutków realizacji postanowień planu jest m.in. ocena aktualności studiów i planów, sporządzana przez Wójta Gminy wynikająca z zapisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ocenę aktualności studium i planów sporządza się co najmniej raz w czasie trwania kadencji rady, a więc z tą samą częstotliwością konieczne jest przeprowadzenie analizy i oceny wpływów realizacji postanowień planu na środowisko przyrodnicze, kulturowe i ludzi. Opracowanie takie pozwala na rejestrację zmian w użytkowaniu terenów i sposobów ich zagospodarowania a także potrzeb w zakresie zmian zagospodarowania terenów.

Prowadzenie obserwacji jakości poszczególnych komponentów środowiska (powietrze, wody, gleby, klimat akustyczny) umożliwiają dane z państwowego monitoringu środowiska, który uwzględniają presje na środowisko oraz oceny i prognozy jego stanu. Raporty z oceny stanu i funkcjonowania środowiska wraz z informacjami na temat uciążliwości (hałas, odpady) są wymiernym odzwierciedleniem zmian zachodzących w gminie na skutek wprowadzonego dokumentu planistycznego. Cykliczność prowadzonych badań pomiarowych i publikacja raportów jest gwarancją stałego dopływu danych – nie tylko na temat zmieniającej się jakości środowiska przyrodniczego, ale i spełnienia zapisów planu w odniesieniu do wprowadzanej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

4. Informacja o transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z uwagi na położenie gminy oraz charakter zagospodarowania realizacja projektu miejscowego planu nie będzie miała negatywnych skutków transgranicznych. Gmina Lipowiec Kościelny, jak i cały powiat mławski nie sąsiaduje bezpośrednio z terytoriami państw ościennych. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie przewiduje lokalizacji przedsięwzięcia, które mogłoby transgranicznie oddziaływać na środowisko. Biorąc pod uwagę charakter oddziaływań (głównie o charakterze lokalnym) oraz położenie analizowanego terenu nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań o charakterze transgranicznym.

5. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

5.1. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska

Stan środowiska przyrodniczego gminy Lipowiec Kościelny rozpoznany został w opracowaniu ekofizjograficznym wykonanym na etapie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny. Opracowanie to zawiera:

- charakterystykę stanu i funkcjonowania środowiska w zakresie: poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań, dotychczasowych zmian w środowisku, struktury przyrodniczej obszaru oraz powiązań przyrodniczych obszaru z jego szerszym otoczeniem, zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych i ich ochrony prawnej, jakości środowiska oraz jego zagrożeń,
- diagnozę stanu i funkcjonowania środowiska, w szczególności ocenę: odporności środowiska na degradację i zdolności do regeneracji, stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi, charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku, stanu środowiska oraz jego zagrożeń i możliwości ich ograniczenia,
- wstępną prognozę dalszych zmian zachodzących w środowisku;
- określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej;
- ocenę przydatności środowiska, polegającą na określeniu możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania obszaru;
- określenie uwarunkowań ekofizjograficznych.

Wobec szerokiego zakresu opracowania ekofizjograficznego w sporządzanej prognozie przeprowadzono przede wszystkim analizę uwarunkowań mających istotne znaczenie dla zagospodarowania i rozwoju gminy, którymi są walory i zasoby przyrodnicze oraz jakość środowiska.

Wg regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego obszar gminy Lipowiec Kościelny położony jest w makroregionie Nizina Północnomazowiecka, na pograniczu dwóch zróżnicowanych krajobrazowo jednostek fizyczno-geograficznych (mezoregionów). Mezuregion Wzniesienia Mławskie (318.63) zajmujący środkową i północną część gminy jest wysoczyzną morenową o bezzeziornej powierzchni, przeciętej wałami pochodzenia kemowego lub morenowego, natomiast Równinę Raciąską (318.62), w południowej części gminy, tworzy płaska, monotonna i piaszczysta powierzchnia z miejscowymi odsłonięciami glin zwałowych. Znaczne zróżnicowanie hipsometryczne i geomorfologiczne obszaru gminy Lipowiec Kościelny będące efektem akumulacyjno-erozyjnej działalności lodowca oraz wód płynących sprzed jego czoła (główny czynnik kształtujący rzeźbę analizowanego terenu) charakteryzuje występowanie:

- licznych wzniesień;
Na przeważającej powierzchni gminy, w jej środkowej i północnej części, na wysokości 140-200 m n.p.m. występują, nadbudowujące obszar wysoczyzny i jednocześnie podnoszące jej walory krajobrazowe, wzgórza moreny czołowej. Ich wysokości względne dochodzą do 50 m a spadki kształtują się na poziomie 5-15% (lokalnie są większe). Najwyższe wzniesienia (ponad 200 m n.p.m.) znajdują się w zachodniej części gminy w rejonie Mostowa. Większe spadki terenu związane są również z występowaniem kilkunastumetrowej wysokości wzgórz kemowych, zgrupowanych w bezpośrednim sąsiedztwie powytopiskowych obniżen terenowych, głównie w rejonie wsi Kęczewo i Turza Mała.
- dolin rzecznych Mławki i jej dopływów: Dwukolanki, Gwiazdy, Krupionki położonych na wysokości około 117-135 m n.p.m.

Obszar gminy Lipowiec Kościelny pokryty jest czwartorzędowymi utworami, które tworzą naprzemianległe warstwy o zróżnicowanej genezie, wieku, uziarnieniu, składzie mineralno-petrograficznym i strukturze sedymentacyjnej.

Ze względu na silnie urozmaiconą powierzchnię podczwartorzędowa, w której występują liczne obniżenia i wypiętrzenia², ich całkowita miąższość wynosi od około 80 m do około 100 m.

Największą powierzchnię pokrywają czwartorzędowe osady plejstocieńskie, wśród których występują:

- piaski drobnoziarniste i pylaste, pyły i ily (w rejonie wsi Łomia i Zawady),
- gliny piaszczyste, lokalnie gliny pylaste z przewarstwieniami żwirów z kamieniami (w rejonie Kęczewa, Lipowca Kościelnego, Krępy i Cegielni Lewickiej),
- piaski różnoziarniste, pospółki i żwiry (w północnej i zachodniej części gminy),
- piaski różnoziarniste i mułki (płaty w rejonie Kęczewa, Woli Kęczewskiej, Łomi),
- piaski drobnoziarniste z domieszką piasków gliniastych i żwiry z otoczakami (w rejonie Niegocina i Rumoki).

Są to grunty stanowiące zazwyczaj korzystne podłoże budowlane, których nośność uzależniona jest od stopnia zagęszczenia gruntów piaszczystych oraz od stopnia skonsolidowania glin zwałowych i ulega obniżeniu w przypadku występowania wód typu wierzchowek płycej niż 2 m p.p.t., które wpływają niekorzystnie na zmianę konsystencji glin.

Niekorzystnymi parametrami wytrzymałościowymi cechują się utwory holocieńskie o dużej ściśliwości i pojemności wodnej, których obszar występowania znajduje się w strefie płytkiego zalegania zwierciadła wód gruntowych. Osady holocieńskie budują współczesne doliny rzeczne i obniżenia w postaci piasków drobnych, pylastych i gliniastych, namulów, pyłów, glin piaszczystych i piasków gliniastych oraz torfów niskich (w rejonie miejscowości Wola Kęczewska, Krępa, Dobra Wola, Turza Mała i Parcele Łomskie).

Z przypowierzchniowymi utworami czwartorzędowymi i procesami, które zachodziły przez miliony lat związane jest występowanie surowców. Duża zmienność i różnorodność zalegających na powierzchni gminy osadów plejstocieńskich wyklucza obecność złóż jednolicie wykształconych o zasobach, które mogłyby stanowić bazę surowcową na skalę przemysłową.

Lokalne znaczenie posiadają surowce związane ze złodowaceniem środkowopolskim. Są to złoża piasku i piasku ze żwirem, z których surowiec wykorzystywany jest dla potrzeb budownictwa i drogownictwa.

Zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na dzień 31.12.2015r. na terenie gminy Lipowiec Kościelny znajduje się osiem udokumentowanych złóż surowców mineralnych, w tym:

- 5 złóż w rejonie miejscowości gminnej: złoża *Lipowiec*, *Lipowiec I*, *Lipowiec II*, *Lipowiec III* i złoża *Lipowiec Kościelny* o zasobach geologiczno-bilansowych w wysokości (odpowiednio): 161 tys. ton, 539 tys. ton, 323 tys. ton, 3 376 tys. ton i 3 134 tys. ton; Ze względu na niską efektywność ekonomiczną eksploatacji surowca wydobyć piasku ze złoża *Lipowiec Kościelny* zostało zaniechane i obecnie eksploatacja surowców prowadzona jest (w niewielkim zakresie) jedynie w obrębie złoża *Lipowiec I* i złoża *Lipowiec II*.

W roku 2015 roku roczne wydobyć kształtowało się na poziomie 3 tys. ton ze złoża *Lipowiec I* i 8 tys. ton ze złoża *Lipowiec II*.

² Zróżnicowaną morfologicznie powierzchnię podścielają zaburzone glaciektogenicznie utwory trzeciorzędowe pliocenu, miocenu i oligocenu o łącznej miąższości dochodzącej do 150-200 m. Osady trzeciorzędowe zalegają na podłożu kredowym, na które składają się głównie utwory węglanowe kredy górnej oraz utwory piaszczysto-ilty kredy dolnej o łącznej miąższości około 730 m. Niżej występują utwory jurajskie o miąższości 700-760 m i triasowe o miąższości około 450-510 m. Spąg utworów mezozoicznych znajduje się około 2 400 m p.p.t.

- złożę piasku ze żwirem *Lewiczyn* o zasobach geologiczno-bilansowych w wysokości 1 335 tys. ton i zasobach przemysłowych 1 087 tys. ton;
Złożę jest zagospodarowane, eksploatowane okresowo. Ostatnie wydobycie kruszywa w wysokości 3 tys. ton miało miejsce w 2010 roku.
- złożę piasku ze żwirem *Rywociny* o zasobach geologiczno-bilansowych w wysokości 1 118 tys. ton i zasobach przemysłowych 964 tys. ton.
- złożę *Rywociny-Kęczewo* o zasobach rozpoznanych szczegółowo położone na granicy z gminą Działdowo w województwie warmińsko-mazurskim. Zasoby geologiczno-bilansowe kruszywa naturalnego (piasku ze żwirem) ustalone zostały w wysokości 1 814 tys. ton.

Od rodzaju podłoża, na którym powstały oraz od powierzchniowych warunków wodnych w dużym stopniu zależy typ i wartość użytkowa gleb, które wykształciły się na terenie gminy Lipowiec Kościelny. Na powierzchniach powstałych ze słaboglinastych piasków lodowcowych i kemowych występują przeważnie gleby brunatne wylugowane i kwaśne V klasy bonitacyjnej, natomiast na terenach występowania piasków wodnolodowcowych i czołowomorenowych - klasy VI. Gleby bielcowe, pseudobielcowe i brunatne wytworzone z piasków słabogliniastych, piasków gliniastych lekkich podścielonych piaskami luźnymi oraz z piasków luźnych stanowią obszary gruntów mało korzystnych dla rolnictwa. Gleby V i VI klasy bonitacyjnej, które zajmują około 70% gruntów ornych, dominują na terenie gminy Lipowiec Kościelny.

Najlepsze jakościowo gleby zaliczane do klasy IIIb występują na powierzchni 147 ha (około 3% ogółu gruntów ornych), w której podłożu znajdują się gliny morenowe i zastoiskowe. Na wysoczyźnie polodowcowej są to gleby brunatne właściwe oraz wylugowane, natomiast w obrębie wilgotnych obniżen - czarne ziemie właściwe. Stosunkowo dobre gleby (IV klasy bonitacyjnej) zajmują powierzchnię 1274 ha (około 25,4% ogółu gruntów ornych). Na terenie gminy Lipowiec Kościelny nie występują grunty I, II i IIIa klasy bonitacyjnej.

W obniżeniach lub na terenach wilgotnych występują gleby typu czarne ziemie właściwe i czarne ziemie zdegradowane, murszowo-mineralne oraz torfowe i murszowo-torfowe. W zależności od lokalnych warunków wodnych użytkowane są albo jako łąki i pastwiska albo jako grunty orne.

W dolinach rzecznych i nielicznych podmokłych obniżeniach terenu zachowały się gleby torfowe i murszowo-torfowe z gruntami organicznymi w podłożu. Gleby te użytkowane są głównie jako łąki słabe jakościowo. Użytki zielone średnie jakościowo występują natomiast w wyższych miejscach obniżen na glebach mineralnych lub zdegradowanych czarnych ziemiach.

Struktura użytkowania gruntów w gminie Lipowiec Kościelny charakteryzuje się dużą trwałością. Wyraźnie dominujący jest udział terenów pełniących funkcje przyrodnicze (w tym: użytki rolne, lasy, wody), które zajmują w gminie około 95,2% jej powierzchni i które wzbogacając walory przyrodnicze i krajobrazowe, zajmują znaczącą pozycję w strukturze przestrzennej gminy.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie Lipowiec Kościelny³

Wyszczególnienie		Powierzchnia (ha)		Struktura (%)	
grunty orne	Razem użytki rolne	3 847	6 861	33,6	59,9
sady		5		0,0	
łąki trwałe		1 710		14,9	
pastwiska trwałe		928		8,1	
grunty rolne zabudowane		211		1,9	
grunty pod stawami		90		0,8	
grunty pod rowami		70		0,6	
las	Razem grunty leśne zadrzewione i zakrzewione	3 722	4 037	32,5	35,3
grunty zadrzewione i zakrzewione		315		2,8	
wody powierzchniowe płynące	Razem grunty pod wodami	22	34	0,2	0,3
wody powierzchniowe stojące		12		0,1	
tereny mieszkaniowe	Razem grunty zabudowane i zurbanizowane	31	335	0,3	2,9
tereny przemysłowe		9		0,1	
tereny inne zabudowane		20		0,2	
tereny rekreacji i wypoczynku		3		0,0	
drogi		269		2,4	
użytki kopalne		3		0,0	
nieużytki	nieużytki	178	178	1,6	1,6
Łącznie:		11 445	11 445	100,0	100,0

Stosunkowo wysoki jest udział gruntów pod lasami i zadrzewieniami. Według stanu na koniec 2015 roku tereny lasów w gminie Lipowiec Kościelny zajmowały 3771,36 ha, co stanowiło około 33,0% powierzchni gminy (wskaźnik lesistości w powiecie mławskim – 20,8%, w woj. mazowieckim – 23,3%).

³ BDL GUS, 2014 r.

Rozmieszczenie szaty leśnej związane jest z ukształtowaniem się dużych struktur geomorfologicznych. Duże, zwarte kompleksy lasów występują głównie wzdłuż zachodniej granicy gminy, na południe od miejscowości gminnej oraz w części wschodniej – między Turzą Małą a Cegielnią Lewicką. Największy udział lasów w powierzchni ogółem występuje w sołectwach: Borowe (63,2%), Lipowiec (58,9%), Parcele Łomskie (43,3%), Lewiczyn (36,1%), Kęczewo (28,6%) i Turza Mała (26,5%).

W strukturze władania dominują lasy publiczne – 62,9% (2371,36 ha), wśród których większość (2281,85 ha) stanowią lasy Skarbu Państwa będące w zarządzie Nadleśnictwa Dwukoły należącego do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie. Ponieważ znaczna część drzewostanów nadleśnictwa (około 51% powierzchni) została założona na gruntach porolnych, a blisko 70% składu gatunkowego drzewostanów stanowi sosna pospolita, cechuje je obniżona odporność na czynniki biotyczne i abiotyczne. Pewne zagrożenie dla stanu sanitarnego lasu stwarzają choroby wywoływane przez grzyby patogeniczne, głównie hubę korzeniową oraz opieńkę miodową. W wyniku jednoczesnego oddziaływania czynników uszkadzających drzewostany w wielu przypadkach doszło do rozluźnienia zwarcia i zmniejszenia zadrzewienia.

Powierzchnie leśne tworzą kompleksy o dużej różnorodności siedliskowej (w lasach nadleśnictwa występuje kilkanaście typów siedliskowych lasu: z żyznymi glebami związane są siedliska lasowe o bogatej szacie roślinnej, uboższe są siedliska borowe ze skromniejszym składem biocenozy), co sprzyja tworzeniu biocenoz odpornych na antropopresję, w tym na użytkowanie rekreacyjne. Przeważająca część lasów gminy Lipowiec to lasy suche. Jedynie kompleks leśny położony w dolinie rzeki Mławki, na wysokości wsi Rumoka charakteryzuje się nadmiernym uwilgotnieniem. W dolinie tej rzeki występują również łąki kośne, partiami zarośnięte krzewami, pastwiska oraz pozostałości dawnych torfowisk. Powstałe torfianki i nieużytkowane rolniczo powierzchnie stanowią miejsce bogate w lęgowe gatunki ptaków. Zmiana stosunków wodnych na tych obszarach może stanowić zagrożenie dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków: błotniak łąkowy, derkacz, kszysk, kulik wielki, podróżniczek i dziwonia, będących przedmiotami ochrony na obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki.

Na obecną strukturę krajobrazu, stan siedlisk i wykształcenie zbiorowisk roślinnych (łąkowych, leśnych, torfowiskowo-bagiennych) na terenie gminy Lipowiec Kościelny, obok użytkowania terenu, mają wpływ melioracje oraz istniejący na rzece Mławce zbiornik Ruda położony na terenie dwóch gmin: gminy Lipowiec Kościelny oraz gminy Iłowo powiat działowski woj. warmińsko-mazurskie. Zbiornik powstał w latach 1971 -1976 w wyniku spiętrzenia wód górnego biegu rzeki Mławki na 30,2 km jej biegu w celu magazynowania wód dla potrzeb nawadniania użytków rolnych w dolinie rzeki poniżej zbiornika. Z jego funkcjonowaniem wiąże się wyrównany odpływ rzeczny w wyniku redukcji fal wezbraniowych oraz zwiększenia średnich i minimalnych przepływów. Ze względu na wysoką atrakcyjność przyrodniczą i widokową otoczenia (kompleksy leśne, urozmaicona rzeźba terenu) zalew stał się miejscem letniego wypoczynku dla mieszkańców okolicznych miejscowości i miasta Mławy oraz odwiedzających turystów. Warunkiem rozwoju funkcji rekreacyjnej w gminie Lipowiec Kościelny, zwłaszcza w aspekcie wydzielonego w obrębie zbiornika kąpieliska, jest jakość wód rzeki Mławki.

W zlewniach poszczególnych dopływów rzeki Mławki oraz w jej zlewni bezpośredniej występują niewielkie, punktowe źródła zanieczyszczeń, w związku z czym o czystości wód decydują głównie zanieczyszczenia obszarowe, które ulegają dużym zmianom sezonowym. Wynika to przede wszystkim z nierównomiernego odpływu zanieczyszczeń pochodzenia obszarowego, kształtowanego przez aktualne warunki atmosferyczne.

Bezpośrednio do Mławki nie odprowadza ścieków żaden zakład. Mława i zakłady zlokalizowane w zlewni tej rzeki odprowadzają ścieki poprzez dopływy: Seracz, Sewerynkę i Przylepnicę. Rzeką Seracz, która jest odbiornikiem oczyszczonych ścieków z miasta Mławy (ponad 90% ścieków w zlewni Mławki wytwarza miasto Mława), ma wpływ na jakość wód rzeki Mławki na odcinku poniżej zbiornika Ruda i zespołu rybnych stawów hodowlanych w rejonie Rumoki, który tworzą: Staw przy Drodze, Olszynowy, Moczydło, Żuławy, Karczurek, Połomia, Zimowy, Rudka i 5 mniejszych stawów o łącznej powierzchni około 100 ha.

W ostatnich latach (2010-2015r.) w ramach monitoringu wód powierzchniowych badana była⁴ jakość wód rzeki Mławki w trzech jednolitych częściach wód powierzchniowych tj.: Mławka od źródeł do Krupionki z Krupionką, Mławka od Krupionki do Przylepnicy bez Przylepnicy i Mławka od Przylepnicy do ujścia. W wyniku klasyfikacji elementów biologicznych, hydromorfologicznych i fizyko-chemicznych określony został stan ekologiczny w trzech punktach pomiarowo-kontrolnych (ppk) zlokalizowanych na rzece Mławce: Lewiczyn gm. Lipowiec Kościelny, Proszkowo gm. Szreńsk oraz Ratowo gm. Radzanów. We wszystkich ppk stan ekologiczny wód oceniono jako umiarkowany, co determinuje uznanie stanu wód za zły (niezależnie od jego stanu chemicznego).

Zgodnie z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć w granicach regionów wodnych: Środkowej Wisły, Łyny i Węgorapy, Niemna, Świeżej oraz Jarft (Dz. Urz. Woj. Maz. poz.3191), za wody powierzchniowe wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych uznane zostały między innymi następujące jednolite części wód powierzchniowych występujące na terenie gminy Lipowiec Kościelny:

- Mławka od Krupionki do Przylepnicy bez Przylepnicy (PLRW20002426847)⁵,
- Mławka od źródeł do Krupionki z Krupionką (PLRW200017268432).

Równie istotnym uwarunkowaniem dla obecnego i przyszłego rozwoju gminy Lipowiec Kościelny jak jakość wód, jest wielkość ich zasobów, na które składa się ogół wód powierzchniowych i podziemnych. Większą część zasobów wodnych stanowią zasoby dyspozycyjne wód powierzchniowych, które można wykorzystać gospodarczo bez naruszenia równowagi ekosystemu. Charakteryzują je: okresowa odnawialność, ciągłe przemieszczanie się, zdolność do samooczyszczania oraz duża podatność na zanieczyszczenia.

Gmina Lipowiec Kościelny położona jest w całości w dorzeczu Wkry, w jej zlewni bezpośredniej oraz w zlewni rzeki Mławki. Lokalny dział wód powierzchniowych IV rzędu przebiega kulminacjami wzgórz morenowych w północno-zachodniej części gminy, na północ od Kęczewa.

Bezpośrednia zlewnia rzeki Wkry obejmuje niewielki, pozbawiony wykształconych cieków wodnych, północno-zachodni fragment gminy Lipowiec Kościelny, gdzie nadmiar wód opadowych odbywa się w kierunku północno- zachodnim do Wkry.

⁴ Ocena jednolitych części wód w latach 2010-2015 została wykonana na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych oraz wytycznych GIOŚ. Wykonana aktualizacja ocen za lata 2010-2015 obejmuje również procedurę dziedziczenia oceny, które obejmuje przeniesienie wyników oceny elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych oraz chemicznych na kolejny rok w przypadku, gdy nie były one objęte monitoringiem.

⁵ Europejski kod jednolitej części wód powierzchniowych.

Podstawowa sieć hydrograficzna gminy składa się z:

- rzeki Mławki, która jest osią hydrograficzną gminy Lipowiec Kościelny i ma największe znaczenie w uregulowaniu stosunków wodnych tego obszaru;
Obszar źródłowy Mławki, który tworzą trzy strugi, znajduje się w rejonie wsi Białuty gmina Iłowo woj. warmińsko-mazurskie, natomiast ujście Mławki do Wkry znajduje się w okolicach wsi Ratowo gmina Radzanów, na 113,5 km biegu rzeki. Przez teren gminy rzeka płynie na odcinku 13,85 km odwadniając rozległe torfowiska o zakłóconych stosunkach hydrograficznych (stawy, doły potorfowe, sieć rowów melioracyjnych). Jest to lewobrzeżny dopływ rzeki Wkry o całkowitej długości 43,4 km i powierzchni zlewni 675,5 km². Mławka ma ogromny wpływ na kształtowanie stosunków wodnych w zbiorniku Ruda, w którym zachodzące fizyko-chemiczne procesy w dużej mierze formowane są przez przepływ rzeczny.
- uchodzących do Mławki cieków:
 - Dwukolanki, której blisko 2 – kilometrowy, ujściowy odcinek znajduje się na terenie gminy Lipowiec Kościelny;
Rzeka o długości 11,63 km wypływa w okolicach stawów Narzymia gmina Iłowo i uchodzi prawobrzeżnie do Mławki w miejscowości Lewiczyn;
 - Gwiazdy - niewielkiego cieku, który ma źródła w rejonie stawu we wsi Krępa i ujście powyżej Turzy Małej;
 - rzeki Krupnioki, która płynie wśród łąk i pastwisk w całości na terenie gminy Lipowiec Kościelny. Początek bierze koło Kęczewa i prawostronnie uchodzi do Mławki poniżej Turzy Małej. Długość rzeki wynosi 7,25 km.
 - Sracza - lewobrzeżnego dopływu Mławki o całkowitej długości 18,48 km;
Seracz jest odbiornikiem mechaniczno-biologicznie oczyszczonych ścieków z miasta Mławy. Wypływa w północno-wschodniej części Mławy, ujście do Mławki znajduje się poniżej stawów rybnych, w rejonie Rumoki.

Obok wód powierzchniowych, istotne znaczenie dla warunków bytowania człowieka i dla gospodarki mają zasoby wód podziemnych. Ze względu na położenie gminy Lipowiec Kościelny w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych Działdowo, obszar ten charakteryzuje występowanie zmiennych, w większości korzystnych warunków hydrogeologicznych. Wody podziemne występują w utworach trzeciorzędowych, a zwłaszcza w utworach czwartorzędowych, które mają podstawowe znaczenie dla zapewnienia dostaw wody dla ludności. Najlepsze warunki zaopatrzenia w wodę panują w południowo-zachodniej części gminy tj. w rejonie wsi: Niegocin, Zawady Mostowo i Rumoka o potencjalnej wydajności możliwej do uzyskania z pojedynczego otworu w wysokości powyżej 100 m³/godz. Na pozostałym obszarze panują w większości korzystne warunki zaopatrzenia w wodę tj. są możliwości uzyskania wydajności z pojedynczego otworu w wysokości 40 – 100 m³/godz.

Stosunkowo trudne warunki hydrogeologiczne występują lokalnie w pasie Lipowiec Kościelny - Turza Wielka – Lewiczyn - Parcele Łomskie i w rejonie wsi Krępa, gdzie warstwy wodonośne cechuje słaba izolacja gruntowa oraz w obszarze wykazującym na deficyt wód podziemnych, położonym na wschód od wsi Turza Mała (możliwość uzyskania maksymalnej wydajności około 10 m³/godz. z pojedynczego otworu).

Jakość wód pochodzących z głębszych struktur hydrogeologicznych, o odpowiedniej izolacji od powierzchni terenu i ujmowanych dla potrzeb zaopatrzenia ludności w wodę, zarówno pod względem bakteriologicznym jak i fizyko-chemicznym nie stanowi przeszkody w wykorzystaniu ich dla celów bytowych.

Cechą charakterystyczną wód czwartorzędowych, stanowiących podstawę wodociągów zbiorowych, jest zwiększona, ponadnormatywna zawartość związków żelaza i manganu, która wymusza budowę stacji uzdatniania wody przy hydroforniach. W stacji uzdatniania wody wyposażone są istniejące na terenie gminy wodociągi zbiorowe, które bazują na 3 ujęciach wody w miejscowościach: Lipowiec Kościelny, Rumoka i Kęczewo.

Na jakość wód podziemnych, zwłaszcza wód gruntowych ma wpływ z jednej strony rolnicze użytkowanie analizowanego obszaru, które występuje na około 60% powierzchni gminy (średnio w powiecie mławskim ok. 73%) oraz z drugiej - zróżnicowane przestrzennie rozmieszczenie terenów leśnych. Obecność terenów zadrzewionych przyczynia się do zwiększenia walorów użytkowych wody wpływając na wielkość i czas odpływu oraz jakość wody. Naturalne retencyjne właściwości wodne sprawiają, że na obszarach leśnych obok zabezpieczenia wysokiego zapotrzebowania drzewostanów na wodę, zasilane są zasoby wodne terenów rolniczych położonych niżej. Istnieje ścisła zależność między kondycją drzewostanów a regulacją obiegu wody. Właściwości te związane są bezpośrednio z odpowiednim gospodarowaniem, w tym z wdrażaniem metod sprzyjających wzmocnieniu wodochronnych funkcji lasu. Pozaprodukcyjne funkcje lasu nie ograniczają się kształtowaniu warunków hydrologicznych. Tereny leśne oddziałują również na warunki klimatyczne otoczenia, charakteryzują się specyficznym, korzystnym mikroklimatem. Bardziej stabilne warunki klimatyczne panują w starszych drzewostanach, które cechują się mniejszym przewiewem, słabszym nasłonecznieniem oraz większą wilgotnością. Duże nagromadzenie materii organicznej w glebie, akumulacja ściółki oraz różnorodność runa sprawiają, że miejsca te sprawiają wrażenie żyzniejszych niż w młodszych drzewostanach sąsiadujących z nimi w tych samych warunkach glebowych.

Obok terenów leśnych dobrymi warunkami klimatu lokalnego charakteryzują się także obszary położone poza dolinami rzek i terenowymi obniżeniami oraz obszary pokryte utworami piaszczystymi i zwięzłymi, które w porównaniu do terenów podmokłych są mniej narażone na wahania temperatury powietrza w warstwie przygruntowej. Są one dostatecznie przewietrzane i charakteryzują się występowaniem zwierciadła wód gruntowych zalegającym poniżej 2 m p.p.t.

Ponieważ gmina Lipowiec Kościelny należy do Mazowiecko-Podlaskiego regionu klimatycznego, klimat na tym obszarze można uznać za dość ciepły, który w związku z częstym przemieszczaniem się frontów atmosferycznych i dużą zmiennością mas powietrza cechuje się znaczną różnorodnością stanów pogody. Charakteryzuje się: niskim rocznym opadem (najniższy opad w ciągu roku notuje się zimą i na początku wiosny, natomiast najwyższy od maja do września), zbliżonym okresem trwania lata i zimy, stosunkowo wysoką roczną amplitudą temperatur (średnia temperatura w lipcu wynosi 17,3°C, w styczniu -2,8°C) oraz okresem wegetacyjnym z niedoborem opadów atmosferycznych.

Na analizowanym obszarze dominują wiatry z sektora zachodniego (zachodnie oraz południowo-zachodnie), z których większość stanowią wiatry słabe i bardzo słabe. Większą prędkością wiatru cechują się miesiące późnojesienne, zimowe i wiosenne (listopad – maj). Średnia prędkość wiatru w ciągu roku wynosi 3,8-5,5 m/s.

Opisane warunki klimatyczne modyfikowane są w znacznym stopniu dodatkowymi czynnikami, w tym:

- skalą i sposobem zabudowy terenu;
Sztucznie ukształtowane podłoże w postaci różnego rodzaju zabudowy oraz ciągów komunikacyjnych tworzą specyficzne warunki klimatyczne ich najbliższego otoczenia.

Modyfikacje lokalnego klimatu dotyczą przede wszystkim wzrostu zanieczyszczeń powietrza, właściwości radiacyjnych (zmiany składowych bilansu promieniowania ze względu na zwiększoną pojemność cieplną sztucznych powierzchni), warunków termiczno-wilgotnościowych, cyrkulacji powietrza (zmiany kierunku i prędkości wiatru) oraz opadów atmosferycznych.

- stopniem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

Zanieczyszczenia pyłowe i gazowe powodują zmiany w bilansie radiacyjnym na skutek zwiększonego pochłaniania promieniowania wyemitowanego przez powierzchnię ziemi. Rozprzestrzenianie się tych zanieczyszczeń w przyziemnych warstwach atmosfery warunkowane jest w szczególności czynnikami meteorologicznymi, w tym między innymi:

- prędkością i kierunkiem wiatru,
- opadem atmosferycznym wymywającym zanieczyszczenia z atmosfery,
- temperaturą powietrza,
- pionową strukturą dynamiczną warstwy granicznej atmosfery.

Łagodzeniu negatywnych skutków kumulacji zanieczyszczeń w obrębie terenów zabudowanych służy zachowanie w przestrzeni istniejących obszarów zieleni wysokiej, rozwijanie przyulicznych zadrzewień oraz wprowadzanie, na obszarach przewidzianych dla dalszego rozwoju intensywnej zabudowy, terenów zielonych z zadrzewieniami i zakrzewieniami.

Powstające na terenie gminy Lipowiec Kościelny zanieczyszczenie powietrza jest przede wszystkim wynikiem tradycyjnego energetycznego spalania paliw w indywidualnych domowych instalacjach grzewczych i kotłowniach, gdzie podstawowym paliwem jest węgiel, często słabej jakości. Jako paliwo wykorzystywane są także odpady drewna, sporadycznie skroplony gaz (propan butan) i paliwa płynne. Znaczący wzrost średniego stężenia zanieczyszczeń pyłowych i gazowych powstałych w wyniku emisji powierzchniowej notowany jest cyklicznie w okresie zimowym, co jest związane z sezonem grzewczym, w którym przeciętne stężenie zanieczyszczeń jest kilka razy wyższe niż w okresie letnim. Wpływ emisji z ogrzewania jest najbardziej widoczny w obszarach charakteryzujących się zwartą zabudową. Ograniczeniu emisji znacznych ilości pyłów i gazów zanieczyszczających powietrze atmosferyczne służy wykorzystanie do ogrzewania budynków paliw czystych ekologicznie takich jak: gaz, energia elektryczna, olej opałowy o niskiej zawartości siarki lub z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Równie skutecznym rozwiązaniem jest stosowanie materiałów izolacyjnych chroniących budynki przed nadmierną utratą ciepła, dzięki czemu możliwe jest ograniczenie spalania węgla, a tym samym zmniejszenie emisji CO₂ i CO.

Do źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza o ograniczonym zasięgu należą obiekty specjalizujące się w produkcji zwierzęcej, które są źródłem niezorganizowanych emisji odorów, zanieczyszczeń bakteriologicznych, pyłów i związków azotu. Na terenach rolniczych gminy Lipowiec Kościelny kompleksy takiej zabudowy (budynki inwentarskie z obiektami towarzyszącymi) występują w obrębach geodezyjnych: Turza Mała i Łomia⁶.

Tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów związanych z prowadzeniem specjalistycznej produkcji zwierzęcej cechują niekorzystne warunki aerosanitarnie. Są one efektem działalności rolniczej, w szczególności intensywnej hodowli bydła mlecznego i drobiu oraz nadmiernego nawożenia gleb odchodami zwierzęcymi (lokalnie).

⁶ Prowadzone jest postępowanie administracyjne w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia dotyczącego dużego obiektu hodowlanych we wsi Krępa.

Wydajność i efektywność produkcji rolniczej oraz towarzyszące jej niekorzystne oddziaływania uzależnione są od wyposażenia i technologicznej modernizacji⁷ gospodarstw związanej z kierunkiem produkcji rolniczej, racjonalnie eksploatowanych instalacji i maszyn, ale również od sposobu zagospodarowania terenów otaczających.

Według stanu na dzień 30.06.2016 r. wśród instalacji, ustalonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, które podlegają obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. poz. 1169)⁸ znajduje się Ferma drobiu „Hodowca” Sp. z o.o. w Łomi o wielkości obsady przekraczającej 210 DJP. Uciążliwości zapachowe, nie akceptowane w pobliżu miejsca zamieszkania, zależne są od zagospodarowania otoczenia uciążliwych obiektów i odizolowanie ich od przyległych terenów odpowiednio szerokimi pasami zieleni średnio- i wysokopiennej. Istotne jest również właściwe usytuowanie (odpowiednia odległość i lokalizacja z uwzględnieniem przeważających kierunków wiatru oraz lokalnych warunków anemologicznych) w stosunku do najbliższych terenów zabudowy mieszkaniowej.

Zanieczyszczenie powietrza oraz inne niekorzystne efekty bezpośredniej i pośredniej działalności człowieka (w tym: działalność rolnicza w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, eksploatacja surowców mineralnych, funkcjonowanie i rozwój powiązań drogowych, zagospodarowanie turystyczno-wypoczynkowe, rozwój funkcji produkcyjnych i usługowo-osadniczych) prowadzą do ubożenia ekosystemów i siedlisk i zaburzenia ich funkcjonowania a w rezultacie do zmniejszania różnorodności biologicznej. Przeciwdziałaniu tym zjawiskom służy świadome, zrównoważone korzystanie z zasobów przestrzennych z zachowaniem powiązań przyrodniczych gwarantujących właściwe warunki życia mieszkańców gminy Lipowiec Kościelny. Barierą dla przemieszczających się w atmosferze zanieczyszczeń są zbiorowiska leśne, które mają największe zdolności filtracyjne oraz wszelkiego rodzaju roślinność ogrodów przydomowych, towarzysząca zabudowie i szlakom komunikacyjnym.

Atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo tereny gminy Lipowiec Kościelny o różnorodnych typach ekosystemów (ekosystemy leśne, nieleśne ekosystemy lądowe, ekosystemy wodne), zmienionych częściowo przez człowieka, objęte zostały ochroną prawną, pozwalającą zapewnić zachowanie stanu równowagi ekologicznej w środowisku przyrodniczym.

Spośród występujących na terenie gminy Lipowiec Kościelny form ochrony przyrody największą powierzchnię, tj. około 95,4% ogólnej powierzchni gminy, zajmuje **Zieluńsko-Rzęnowski Obszar Chronionego Krajobrazu**. Poza tym obszarem znajdują się niewielkie fragmenty gminy położone w jej części wschodniej (Cegielnia Lewicka, Parcele Łomskie, Łomia) oraz południowej.

Obszar chronionego krajobrazu liczący 10898,75 ha obejmuje:

- tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach,
- tereny wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką, wypoczynkiem i pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

⁷ Wzrastające wymagania jakościowe prowadzą do inwestowania w działalność charakteryzującą się najwyższą towarowością.

⁸ Rozporządzenie wydane zostało na podstawie art. 201 ust.2 ustawy – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zmianami).

Charakter gospodarki prowadzonej na tym obszarze musi być dostosowany do pełnionych funkcji oraz respektować zasady gospodarowania ujęte w odpowiednich rozporządzeniach⁹

Osią Zieluńsko-Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Lipowiec Kościelny jest malownicza dolina rzeki Mławki z bogatą różnorodnością krajobrazów i siedlisk związanych z rzeką i jej dopływami oraz przyległymi kompleksami leśnymi i trwałymi użytkami zielonymi. Roślinność rozległych użytków zielonych, która buduje zbiorowiska siedlisk wilgotnych i częściowo pobagiennych, ukształtowanych wtórnie przez zmeliorowanie torfowisk, stanowi ostoję dla występujących tu wielu rzadkich i zagrożonych gatunków ptaków oraz gatunków chronionych, wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG¹⁰, do których należy: błotniak łąkowy (*Circus pygargus*), derkacz (*Crex crex*), kszysk (*Gallinago gallinago*), kulik wielki (*Numenius arquata*), podróżniczek (*Luscinia svecica*) i dziwonia (*Carpodacus erythrinus*).

Dla zachowania właściwego stanu ochrony cennych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk utworzony został **obszar Natura 2000 PLB140008 Doliny Wkry i Mławki**¹¹ o łącznej powierzchni 28751,5 ha położony na terenie województwa warmińsko-mazurskiego oraz województwa mazowieckiego tj. gmin: Lubowidz, Lutocin, Lipowiec Kościelny (2 759,1 ha), Radzanów, Szreńsk, Wiśniewo, Biezuń, Siemiątkowo i Żuromin. W toku prac nad ustanowieniem dla tego obszaru planu zadań ochronnych (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 roku poz. 3722 i z 2016 r. poz. 5419) zweryfikowane zostały informacje o obszarze Natura 2000 oraz zidentyfikowano zagrożenia, istniejące i potencjalne, dla poszczególnych gatunków będących przedmiotami ochrony.

W ramach sieci obszarów Natura 2000 na terenie gminy Lipowiec Kościelny wyznaczone zostały ponadto dwa specjalne obszary ochrony siedlisk:

- **specjalny obszar ochrony siedlisk Baranie Góry PLH140002**

Obszar obejmuje **rezerwat przyrody Baranie Góry** utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 31 grudnia 1993 roku¹², na terenie którego typowym, panującym zbiorowiskiem (ponad 60% obszaru) jest świetlista dąbrowa - priorytetowy rodzaj siedliska.

Obecnie obszar Natura 2000 Baranie Góry PLH140002 zajmuje nieco większą powierzchnię (180,63 ha) niż rezerwat przyrody (176,62 ha), który mieści się w jego granicach.

W związku z przystąpieniem (w czerwcu 2016 r.) do procedury zmian granic obszarów Natura 2000, które w głównej mierze wynikają z:

- wniosków formułowanych w dokumentacjach planów zadań ochronnych sporządzonych dla tych obszarów i przekazywanych przez regionalnych dyrektorów ochrony środowiska do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,

⁹ Rozporządzenie nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Zieluńsko-Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 91 z 2005 r. poz. 2450) z późn. zmianami (rozporządzenie nr 54 Wojewody Mazowieckiego z dnia 25 września 2007 roku, rozporządzenie nr 2 Wojewody Mazowieckiego z dnia 6 stycznia 2009 r., uchwała nr 34/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 lutego 2013 r.).

¹⁰ Dyrektywa 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków tzw. Dyrektywa Ptasia.

¹¹ Obszar Natura 2000 PLB140008 Doliny Wkry i Mławki po raz pierwszy zatwierdzony został rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275). Obecnie obowiązującym aktem prawnym dla tego obszaru jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

¹² Aktem normatywnym jest Rozporządzenie nr 274 Wojewody Mazowieckiego z 12.12.2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody zlokalizowanych na terenie woj. Maz. i utworzonych do 31.12.1998 r.

- potrzeby dostosowania granic obszarów Natura 2000 do aktualnych granic działek ewidencyjnych lub wydziałów leśnych oraz ujednolicenia z granicami innych form ochrony przyrody,

zarówno granica jak i powierzchnia tego obszaru może ulec niewielkim modyfikacjom.

W granicach obszaru występują łącznie dwa rodzaje siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG¹³ tj. grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny oraz ciepłolubne dąbrowy. Flora rezerwatu liczy 286 gatunków roślin naczyniowych z 50 rodzin, znajdują się tu liczne stanowiska roślin chronionych (8 gatunków objętych jest ochroną ścisłą, 6 gatunków chronionych jest częściowo). W runie występuje około 40 roślin światło- i ciepłolubnych. W granicach rezerwatu przyrody obserwowano także 1 gatunek motyla z Załącznika II tej dyrektywy – był to czerwonończyk nieparek (*Lycaena dispar*).

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 2 sierpnia 2016 r. na okres 20 lat ustanowiony został plan ochrony dla rezerwatu przyrody Baranie Góry (Dz. Urz. Woj. Maz. z 4.08.2016 r., poz. 7313), który uwzględnia zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Baranie Góry PLH 140002. Opracowany dokument zawiera szereg ustaleń do wprowadzenia m.in. do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin Lipowiec Kościelny, Szreńsk i Kuczbork Osada, dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych (§ 9. ust. 1. zarządzenia).

- **Specjalny obszar ochrony siedlisk Olszyny Rumockie PLH140010**

Obszar Natura 2000 Olszyny Rumockie PLH140010 o powierzchni 149,66 ha obejmuje w całości **rezerwat przyrody Olszyny Rumockie** (o powierzchni 149,51 ha), który utworzony został na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 31 grudnia 1993 roku.

Ponad 90% powierzchni obszaru zajmują typowo wykształcone łęgi - objęte Załącznikiem I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W rzece Mławce, która rozdziela obszar na dwie części stwierdzono występowanie bobra (*Castor fiber*) - gatunku z Załącznika II. Łącznie na analizowanym obszarze występują dwa siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i dwa gatunki z Załącznika II¹⁴.

Zarządzeniem nr 21 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 kwietnia 2016 roku ustanowione zostały na okres pięciu lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Olszyny Rumockie. Jednocześnie trwają prace nad opracowaniem planu ochrony dla rezerwatu przyrody Olszyny Rumockie uwzględniającego zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Olszyny Rumockie PLH140010.

Istotne znaczenie w zagospodarowaniu przestrzennym analizowanego obszaru pełnią również liczne pomniki przyrody, którymi na terenie gminy Lipowiec Kościelny są okazałych rozmiarów drzewa oraz głaz narzutowy. Pomniki przyrody znajdują się w miejscowościach: Niegocin (1. lipa drobnolistna, 2. jesion wyniosły, 3. modrzew europejski), Kęczewo (1. grupa drzew: lipa drobnolistna i klon pospolity, 2. grupa 17 dębów szypułkowych, 3. grupa drzew: 14 szt. modrzewia europejskiego i daglezyja sp., 4. głaz narzutowy - granit różowy), Lipowiec Kościelny (dąb szypułkowy), Parcele Łomskie (dąb szypułkowy) oraz Borowe (grupa drzew „Szpaler 13 dębów szypułkowych”).

¹³ Dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory tzw. Dyrektywa Siedliskowa.

¹⁴ Siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG: grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) oraz łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*); gatunki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: bóbr europejski (*Castor fiber*) i szlaczkoń szafiraniec (*Colias myrmidone*).

Pomnik przyrody w Niegocinie, którym jest lipa drobnolistna „Kaśka” ustanowiony został rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego nr 38 z dnia 18 sierpnia 2008 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu mławskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 152 poz. 5336), natomiast pomnik przyrody o nazwie „Szpaler 13 dębów” w miejscowości Borowe na działce nr 2/11 stanowiącej własność Nadleśnictwa Dwukoły, ustanowiony został Uchwałą nr 184.XXXVII.2014 Rady Gminy w Lipowcu Kościelnym z dnia 28 lutego 2014 roku (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3948).

Pozostałe (8) pomniki przyrody ustanowione zostały rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego nr 39 z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu mławskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 152 poz. 5337).

5.2. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny

Zgodnie z art. 15. ust. 1. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.) „wójt, burmistrz albo prezydent miasta sporządza projekt planu miejscowego, zawierający część tekstową i graficzną, zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz z przepisami odrębnymi, odnoszącymi się do obszaru objętego planem”. Ponadto art. 9 ust. 4 tej ustawy stanowi, że „ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych”. A zatem potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przygotowanego dla obszaru całej gminy Lipowiec Kościelny, byłyby analogiczne do zmian w przypadku braku realizacji sporządzonego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego¹⁵.

Oba wspomniane wyżej dokumenty planistyczne zawierają wiele istotnych zapisów mających na celu ochronę środowiska przyrodniczego i krajobrazu, w tym wiele ograniczeń w inwestowaniu na terenach rolniczych. Wprowadzone zapisy służą ograniczeniu presji na atrakcyjnie położone tereny otwarte, zachowaniu dotychczasowego charakteru zagospodarowania terenów i ich walorów krajobrazowych oraz wyeliminowaniu nadmiernej intensyfikacji zabudowy, zagrażającej ładowi przestrzennemu, walorom przyrodniczo-krajobrazowym i mogącej pogorszyć warunki życia mieszkańców.

Brak realizacji sporządzanego projektu planu, obejmującego obszar w granicach administracyjnych gminy Lipowiec Kościelny, nie oznacza, że środowisko pozostanie w obecnym stanie. Będzie poddawane działaniu zarówno procesów naturalnych jak i antropogenicznych, które dotyczyć będą poszczególnych elementów środowiska. Zmniejszanie się terenów użytkowanych rolniczo wynikać będzie głównie z przeznaczenia terenów rolnych na cele zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Proces ten widoczny będzie przede wszystkim w strefie podmiejskiej, gdzie już obecnie zabudowa wsi Łomia i Parcele Łomskie łączy się z terenami zabudowanymi Mławy. Z kolei postępująca zabudowa i zagospodarowanie turystyczno-wypoczynkowe w rejonie zbiornika wodnego Ruda na rzece Mławce spowoduje oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska, w szczególności na wody powierzchniowe (rekreacja nadwodna, sporty wodne), lasy i występujące na tych terenach siedliska (turystyka piesza) oraz krajobraz.

¹⁵ Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny przyjęte zostało uchwałą nr 55.XIII.2015 Rady Gminy w Lipowcu Kościelnym z dnia 5 listopada 2015 r.

Istotnym zagrożeniem dla środowiska, związanym z rekreacyjnym wykorzystaniem zbiornika wodnego, jest zwiększona produkcja odpadów wywołana eksploatacją obiektów i urządzeń turystycznych, zwłaszcza w czasie sezonu turystycznego oraz zakłócanie funkcjonowania siedlisk wodnych (niepokojenie ptactwa wodnego i niszczenie roślin wodnych). Przy dużym obciążeniu środowiska, brak odpowiedniej infrastruktury, w szczególności wodno-kanalizacyjnej, może skutkować zanieczyszczeniem wód powierzchniowych spowodowanym zwiększeniem ilości odprowadzanych ścieków (nieodstatecznie oczyszczonych), jak również zmniejszeniem zasobów wodnych.

Racjonalne udostępnienie walorów turystyczno-rekreacyjnych z jednoczesnym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na tereny odpowiednio zagospodarowane i wyposażone w niezbędną infrastrukturę techniczną, ograniczy presję na środowisko związaną z wykorzystaniem walorów i zasobów przyrodniczych oraz pozytywnie wpłynie na krajobraz otwarty i estetykę terenów położonych w najbliższym otoczeniu zbiornika retencyjnego.

Efektem zwiększonej presji na tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie kompleksów leśnych, może być ich izolacja, prowadząca do obniżenia odporności biologicznej siedlisk oraz przerwanie ciągłości powiązań przyrodniczych. Nowa zabudowa realizowana często w sposób ograniczający lub utrudniający dostęp do kompleksów leśnych, doprowadzić może do ograniczenia roli cennych przyrodniczo obszarów jako płatów i korytarzy ekologicznych, które zapewniają zwierzętom odpowiednie warunki do przemieszczania się, dają również możliwość schronienia i dostęp do pokarmu. Są ważne ze względu na fragmentację środowiska (podział siedliska na małe, odizolowane od siebie płaty), będącą efektem działalności człowieka i przekształcenia powierzchni ziemi.

W gminie Lipowiec Kościelny system lokalnych powiązań przyrodniczych bazuje na kompleksach leśnych oraz dolinach cieków wodnych wraz z podmokłymi obniżeniami terenowymi, w szczególności w oparciu o dolinę rzeki Mławki z trudnodostępnymi zaroślami, która stanowi ponadlokalny korytarz ekologiczny. Dla prawidłowego funkcjonowania powiązań przyrodniczych niezbędne jest wyeliminowanie barier ekologicznych, których obecność utrudnia lub całkowicie hamuje przemieszczanie się gatunków, którym dany korytarz ekologiczny powinien służyć. Bariery takie tworzą drogi o dużym natężeniu ruchu, ogrodzone fragmenty sadów i upraw rolnych, czy zawarta zabudowa ciągnąca się wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Istotne w skali lokalnej zakłócenia w funkcjonowaniu systemu przyrodniczego gminy Lipowiec Kościelny związane będą z realizacją wyznaczonego nowego korytarza komunikacyjnego stanowiącego zachodnią obwodnicę miasta Mławy oraz budową obejść drogowych wsi Lipowiec Kościelny i Turza Mała.

Uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarczego, dotychczasowy charakter zagospodarowania oraz tempo zachodzących zmian na obszarze gminy Lipowiec Kościelny wskazują, że pomimo pełnienia i rozwoju licznych funkcji społecznych, ekonomicznych, środowiskowych, kulturalnych i przestrzennych o istotnym znaczeniu w skali lokalnej, dominacja funkcji rolniczej na tym obszarze zostanie utrzymana. Obserwowane niewielkie zmiany w strukturze i wielkości gospodarstw rolnych na terenach użytkowanych rolniczo w powiązaniu z obowiązującymi reżimami ochronnymi na ponad 95% powierzchni gminy wskazują, że dotychczasowy stan różnorodności biologicznej utrzyma się na dotychczasowym poziomie. Na obszarach występowania gleb słabych jakościowo można oczekiwać realizacji zalesień, czego efektem będzie zmniejszanie się areалу użytków rolnych na rzecz zwiększania powierzchni leśnej. Przestrzenne zróżnicowanie jakości terenów użytkowanych rolniczo wskazuje, że koncentracja terenów najbardziej przydatnych do zalesienia występuje w południowej i wschodniej części gminy.

Grunty orne wskazane do zalesienia w całości (zaliczane do kl. VI i VIz) oraz grunty orne wskazane do zalesienia w części (kl. V) zajmują łącznie około 67% ogółu gruntów ornych. Realizacja nowych zalesień wpłynie na zachowanie i wzmocnienie istniejących ciągów powiązań ekologicznych. Kompleksy leśne w powiązaniu z trudnodostępnymi zaroślami stanowią bowiem naturalne ostoje faunistyczne, wpływają na poprawę lokalnych warunków bioklimatycznych, zapewniają schronienie i pożywienie oraz stanowią obszary niewymuszonych migracji fauny i flory tworząc naturalne ciągi powiązań przyrodniczych. Wprowadzenie zalesień na gruntach rolnych o niskiej bonitacji, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących już kompleksów leśnych oraz w strefie wododziałowej bezpośredniej zlewni Wkry i rzeki Mławki wpłynie na zwiększenie atrakcyjności rekreacyjno-wypoczynkowej obszaru gminy, natomiast realizacja zalesień w powiązaniu z obszarami łąkowo-bagiennymi będzie miała wpływ na stabilizację stosunków wodnych i warunków klimatu lokalnego oraz wzrost walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

Występowanie na obszarze gminy Lipowiec Kościelny zwartych przestrzennie kompleksów użytków zielonych na powierzchni około 2,6 tys. ha, stanowiących jedno z najważniejszych, półnaturalnych zbiorowisk roślinnych terenów rolniczych, jak również urodzajność łąk i pastwisk stwarzają korzystne warunki dla bytującego tam ptactwa. Ekstensywnie użytkowane, wilgotne, w znacznej części (zwłaszcza w dolinie rzeki Mławki), okresowo zalewane łąki, są siedliskiem o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Tworzą środowisko występowania (lęgów, zimowania, migracji, obfitej bazy pokarmowej) wielu gatunków będących przedmiotem ochrony, składających się w dużej mierze z gatunków zagrożonych wyginięciem i zanikających.

Gatunki będące przedmiotem ochrony na obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008: błotniak łąkowy, derkacz, kszuk, kulik wielki, podróżniczek i dziwonia wymagają siedlisk półnaturalnych i podobnych do naturalnych (wilgotnych terenów położonych w dolinach rzek, które tworzą wiosną rozlewiska). Zachowanie odpowiedniej struktury siedlisk, stanowiących ostoje gatunków podlegających ochronie związane jest z rozwojem terenów trawistych oraz nie dopuszczeniem do przesuszenia terenu i zamiany użytków zielonych w grunty orne. Pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu powierzchni użytków zielonych jest warunkiem utrzymania istniejącej retencji, ochrony cennych wartości przyrodniczych i krajobrazowych a w konsekwencji osiągnięcia celów dyrektywy ptasiej i siedliskowej.

Utrzymanie trwałych użytków zielonych, które nie tylko przyczyniają się do zachowania różnorodności biologicznej, ale również odgrywają ważną rolę w pochłanianiu dwutlenku węgla i ochronie gleb, wymaga realizacji wielu działań ochronnych określonych w ustanowionym planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 (np. wykaszanie wiklinowisk i rowów oraz wycinanie stref ekotonalnych możliwe jest jedynie w okresie pozalęgowym, ewentualnie w zakresie niezbędnym dla funkcjonowania systemu melioracyjnego).

Ponadto:

- realizacja zadań i działań określonych w opracowanych dokumentach strategicznych gminy, w szczególności programu ochrony środowiska i strategii zrównoważonego rozwoju, wskazuje na możliwości poprawy jakości komponentów środowiska. Podstawę do takich prognoz dają dotychczasowe i planowane inwestycje związane z uporządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej (między innymi realizacja oczyszczalni przydomowych i gminnej oczyszczalni ścieków wraz z budową kanalizacji sanitarnej w miejscowościach o skoncentrowanej zabudowie),

- przy wzrastającym obciążeniu środowiska, związanym z rozwojem systemu powiązań transportowych (budowa zachodniej obwodnicy Mławy oraz obejść drogowych wsi Lipowiec Kościelny i Turza Mała), dynamicznym rozwojem motoryzacji oraz obserwowanym rozwojem funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej, brak odpowiedniej infrastruktury, w szczególności wodno-kanalizacyjnej, może skutkować zanieczyszczeniem wód powierzchniowych spowodowanym zwiększeniem ilości odprowadzanych niedostatecznie oczyszczonych ścieków, jak również zmniejszeniem zasobów wodnych i pogorszeniem warunków wodnych w glebie, stanowiącym istotne zagrożenie dla wielu gatunków roślin i zwierząt.

Znaczący potencjał rekreacyjny środowiska przyrodniczego gminy Lipowiec Kościelny związany jest przede wszystkim z położeniem w obszarze o urozmaiconej rzeźbie terenu (występowanie dolin rzecznych, wzgórz moreny czołowej o wysokościach względnych dochodzących do 50 m i spadkach 5-15% oraz wzgórz kemowych, zgrupowanych w bezpośrednim sąsiedztwie powytopiskowych obniżień terenowych), obecnością dużych kompleksów leśnych (zwłaszcza w rejonie zachodniej granicy gminy, na południe od miejscowości gminnej, między Turzą Małą a Cegielnią Lewicką, w pasie na północ od Kęczewa i na zachód od wsi Krępa.) oraz doliny rzeki Mławki z rozległymi panoramami i widokami rozciągającymi się z nadrzecznych kulminacji krajobrazowych.

Z rozwojem funkcji turystyczno-wypoczynkowej, determinowanym przez wiele czynników, spośród których naturalne walory stanowią zasadniczy element podaży turystycznej, związane są oddziaływania na wszystkie komponenty środowiska. Oddziaływania te dotyczą w szczególności: powietrza (emisja ze źródeł komunikacyjnych będąca pochodną ilości osób wypoczywających i ich mobilności), wód powierzchniowych (rekreacja nadwodna, sporty wodne), lasów (turystyka piesza, rowerowa) i krajobrazu. Istotnym zagrożeniem jest zakłócenie procesów przyrodniczych oraz degradacja zasobów naturalnych.

Zmniejszeniu presji na środowisko przyrodnicze związanej z niekontrolowanym, a w rejonie zbiornika retencyjnego Ruda na rzece Mławce - również żywiłowym wykorzystaniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych i urbanizacją środowiska (rozwój infrastruktury turystycznej i towarzyszącej, jej niewłaściwa lokalizacja, nadmierna eksploatacja, często o niskich walorach technicznych i estetycznych) służy odpowiednie udostępnianie walorów turystyczno-rekreacyjnych z jednoczesnym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na tereny wyposażone w infrastrukturę techniczną i właściwie zagospodarowane.

Bez wprowadzenia zapisów służących ograniczeniu presji na atrakcyjnie położone tereny otwarte, jak również zachowania wysokich walorów przyrodniczych i estetycznych krajobrazu oraz wyeliminowania nadmiernej intensyfikacji zabudowy i zagospodarowania, stanowiących zagrożenie dla ładu przestrzennego i walorów przyrodniczo-krajobrazowych, niemożliwa będzie poprawa warunków życia mieszkańców oraz realizacja celów określonych w gminnym dokumentach planistycznych i programowych, w tym w gminnym programie ochrony środowiska.

- na zmiany zachodzące w środowisku przyrodniczym znaczący wpływ może mieć zaniechanie rolniczego użytkowania, którego efektem będzie sukcesja wtórna i związane z nią pojawianie się zbiorowisk synantropijnych i ruderalnych a także tworzenie odmiennych warunków troficznych i środowiskowych (umożliwienie migracji i zasiedlania nowych gatunków z równoczesnym pogorszeniem warunków dla gatunków istniejących – wyczerpywanie zasobów);

Rozwój i unowocześnianie procesów produkcji roślinnej i zwierzęcej ściśle powiązany ze środowiskiem glebowym, prowadzi do upraszczania struktury upraw i krajobrazu a w efekcie do ubożenia bioróżnorodności.

Negatywny wpływ agrotechnologii na bioróżnorodność (jej spadek) mogą równoważyć istniejące w krajobrazie rolniczym środowiska ostoje. Jednym z najważniejszych przekształceń powodowanych intensyfikacją produkcji rolniczej jest przekształcanie ekosystemów cechujących się znaczną stabilnością, do których należą lasy, pastwiska, w ekosystemy niestabilne, które tworzą pola uprawne, czy drobne zbiorniki wodne postrzegane jako wyspy ekologiczne (w wymiarze czasu i przestrzeni). Ze względu na niewielkie rozmiary oraz małą odporność na zewnętrzne oddziaływania, drobne zbiorniki wodne mogą być mniej (zbiorniki trwałe) lub bardziej niestabilne (zbiorniki okresowe lub okresowo zanikające). Od ich wielkości ale także od ich wewnętrznego zróżnicowania oraz stopnia izolacji od innych wodnych ekosystemów, uzależniona jest liczba gatunków zasiedlających te obszary. Współistnienie w zintegrowanym krajobrazie układów o różnej stabilności umożliwia bytowanie gatunków o różnych potrzebach, preferencjach ekologicznych i cyklach rozwojowych (często przeciwnych), w tym gatunków chronionych.

Przeprowadzona analiza potencjalnych zmian środowiska, w przypadku braku realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny, wskazuje na konieczność realizacji rozwoju przestrzennego gminy zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, tj. z uwzględnieniem ochrony walorów i zasobów środowiska oraz konieczności eliminacji/minimalizacji zagrożeń mogących zakłócić jego funkcjonowanie.

6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Na obszarze gminy Lipowiec Kościelny występuje krajobraz rolniczo - leśny tworzony przez mozaikę powierzchni leśnych, pól i łąk, urozmaicony dolinkami cieków wodnych. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej dominują tereny użytków rolnych, które zajmują ok. 60% powierzchni gminy, wobec średniego w powiecie mławskim ok. 73%. Tereny gruntów pod lasami i zadrzewieniami stanowią ok. 33,0% powierzchni gminy (średnio w powiecie 20,8%). Struktura użytkowania gruntów wskazuje na dominującą rolę produkcji rolnej w strukturze gospodarczej gminy (grunty orne stanowią ok. 56% użytków rolnych).

Do obszarów objętych znaczącym oddziaływaniem należy zaliczyć tereny, na których w wyniku realizacji ustaleń projektu planu mogą zostać przekroczone dopuszczalne normy środowiskowe oraz pogorszeniu mogą ulec warunki zdrowia i życia mieszkańców gminy. W gminie Lipowiec Kościelny wystąpienie znaczącego oddziaływania na środowisko dotyczyć może terenów przeznaczonych na cele powierzchniowej eksploatacji złóż surowców naturalnych, specjalistycznej produkcji zwierzęcej oraz inwestycji komunikacyjnych.

Tereny powierzchniowej eksploatacji złóż surowców naturalnych wyznaczone zostały w rejonach miejscowości:

- Lewiczyn **1 PG** – od strony południowej i zachodniej sąsiaduje z terenami rolnymi i leśnymi a od północnej – zabudową zagrodową i terenami przeznaczonym pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną;
- Lipowiec Kościelny **1-4 PG** – tereny **1 PG** i **2 PG** znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów rolnych i leśnych. W otoczeniu terenów **3 PG** i **4 PG** poza terenami rolnymi i lasów położone są tereny przeznaczone na cel usług i produkcji (**1-3 U.P**);

- Wola Kęczewska **1-3 PG** – położone w bezpośrednim sąsiedztwie terenów rolnych i leśnych.

Wszystkie tereny przeznaczone pod eksploatację surowców położone są w granicach Zieluńsko - Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zgodnie z rozporządzeniem nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005r. w sprawie Zieluńsko - Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 91, poz. 2450 z późn. zm.) w powyższym obszarze obowiązuje m.in. zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał oraz skamieniałości, poza określonymi warunkami¹⁶.

W zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza eksploatacja złóż piasku będzie w szczególności źródłem emisji niezorganizowanego pyłu powstającego głównie podczas zwałowania, wydobywania kopaliny i transportu. Skutkiem wydobywania jest możliwość obniżenia poziomu wód gruntowych oraz zmiany w ukształtowaniu terenu. Dodatkowo na etapie eksploatacji w najbliższej okolicy obiektu może nastąpić wzrost „uciążliwości” akustycznych (praca sprzętu ciężkiego o napędzie spalinowym podczas wydobywania oraz transportu kopaliny). Uciążliwości te o charakterze lokalnym całkowicie ustąpią po zaprzestaniu wydobywania.

Zmiany w krajobrazie przez okres działalności zakładu eksploatującego kruszywo dotyczyć będą przekształcenia rzeźby terenu. Na terenach przeznaczonych pod eksploatację projekt planu nie przewiduje wprowadzania trwałej zabudowy związanej z obsługą wydobywania, nie będzie zatem dominant wysokościowych. Projektowana działalność będzie miała nieduży wpływ na pogorszenie standardów krajobrazowych, szczególnie w czasie eksploatacji. Zmiany te zostaną zmniejszone w czasie rekultywacji poprzez pokrycie wcześniej zabezpieczonym nadkładem, zgromadzonym na przedpolu wyrobiska.

W trakcie prowadzenia prac teren pozbawiony będzie roślinności. W sąsiedztwie wyrobisk czasowo gromadzone będą zewnętrzne zwałowiska nadkładu. Zmiany te ze względów krajobrazowych są obojętne dla środowiska i zostaną zmniejszone w czasie rekultywacji poprzez pokrycie wcześniej zabezpieczonym nadkładem, zgromadzonym na przedpolu wyrobiska. Wyeksploatowany obszar powinien być poddawany sukcesywnej rekultywacji, co pozwoli zniwelować skutki negatywnego oddziaływania na krajobraz.

Tereny specjalistycznej produkcji zwierzęcej (obiekty gospodarcze związane z hodowlą i chowem zwierząt) wyznaczone zostały w rejonie miejscowości Krępa **1-2 Pz**, Lewiczyn **1 Pz**, Turza Mała **1-2 Pz**, Turza Wielka **1 Pz**. Realizacja takich obiektów jest również możliwa na terenach rolnych oznaczonych **RZ** w obszarach wyznaczonych na rysunku planu nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, w rejonach miejscowości Kęczewo (**3 RZ**, **13 RZ** i **15 RZ**) i Krępa (**1-3 RZ**, **5 RZ** i **7 RZ**). W ramach określonych terenów rolnych możliwa będzie realizacja obiektów produkcji zwierzęcej do 150 DJP przy zachowaniu warunku - minimalna odległość 300 m przy wielkości obsady 60-100 DJP oraz 500 m przy wielkości obsady 101-150 DJP od terenów istniejącej i planowanej zabudowy z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

¹⁶ Zakaz nie dotyczy:

- ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia nr 61 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 lipca 2002r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 203, poz. 4939 oraz z 2003r. Nr 172, poz. 4213 i Nr 252, poz. 6632);
- zatwierdzonych lub przyjętych do dnia wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w pkt 1, dokumentacji geologicznych złóż kruszyw naturalnych w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2005r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.);
- obszarów działek nr ewidencyjny 81/1, 82/1, 84, 88, 89, 94, 95, 96/2, 97/3, 98, 247 w miejscowości Lipowiec Kościelny, działka nr ewidencyjny 244/1 w miejscowości Lewiczyn w gminie Lipowiec Kościelny;

Duże obiekty produkcji zwierzęcej (budynki inwentarskie o obsadzie powyżej 40 DJP wraz z infrastrukturą towarzyszącą) nie są obojętne dla środowiska i komfortu życia mieszkańców. Do najistotniejszych oddziaływań związanych z eksploatacją takich budynków inwentarskich można zaliczyć:

- emisję zanieczyszczeń powietrza (bakteriologicznych, pyłów i związków azotu) i uciążliwości zapachowe m.in.: z systemów wentylacji i ogrzewania, z procesów trawiennych zwierząt, ze wzrostu natężenia ruchu komunikacyjnego;
- emisji ścieków – bytowych i przemysłowych, odcieków do gruntu w przypadku składowania obornika;
- emisji odpadów stałych – bytowych i przemysłowych;
- zmian w strukturze przyrodniczej – tereny technicznie zainwestowane w miejscu agrocenoz.

Są to oddziaływania o ograniczonym zasięgu, szczególnie odczuwalne w najbliższym sąsiedztwie takiej inwestycji i w dużej mierze uzależnione od czynników zewnętrznych m.in. warunków atmosferycznych, w tym kierunków i siły wiatrów, ciśnienia atmosferycznego. Analiza dostępnych raportów oddziaływania na środowisko opracowanych dla ferm drobiu i trzody chlewnej wskazują, że pomimo zastosowania działań ograniczających, eksploatacja ferm może powodować przekroczenia odorów na obszarze położonym poza granicami działki, na której realizowane jest przedsięwzięcie. Zachowanie ustaleń projektowanego dokumentu, w szczególności zachowanie wskazanych terenów zieleni, minimalnych powierzchni biologicznie czynnych oraz prowadzenie prawidłowej gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami ograniczy negatywne wpływy na warunki życia ludzi.

Spośród inwestycji komunikacyjnych wystąpienie znaczącego oddziaływania na środowisko dotyczyć będzie wyznaczonego w obszarze gruntów miejscowości Łomia terenu **1 KDG** pod urządzenie dróg publicznych oraz lokalizacja sieci infrastruktury technicznej (budowa zachodniej obwodnicy miasta Mławy w ciąg drogi wojewódzkiej nr 544). Potencjalna inwestycja wiąże się z zajęciem niezainwestowanych terenów, głównie użytkowanych rolniczo. W obrębie terenów inwestycji komunikacyjnych dojdzie do trwałych zmian środowiska w postaci przekształceń powierzchni, wymiany gruntów, zmian stosunków wodnych, w tym ograniczenia procesów infiltracji. Efektem budowy lub przebudowy dróg będzie wzrost natężenia ruchu pojazdów. Przy założeniu poprawy nawierzchni jezdni uciążliwości akustyczne i wibracyjne zostaną zmniejszone. Realizacja obwodnicy może istotnie wpłynąć na strukturę przestrzenną terenów przyległych (wyznaczone w sąsiedztwie tereny usług, produkcji oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) i na aktywizację gospodarczą.

Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy zawierają zapisy pozwalające na realizację nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016r poz. 353 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 71). Plan miejscowy zakazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko na terenach **U, US, UT, UKS, U.P, Pr, Pz, RM i RZ**, dla których sporządzenie raportu oddziaływania na środowisko jest obligatoryjne.

Według powyższego rozporządzenia do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, możliwe do realizacji na podstawie ustaleń projektu planu, należą m.in.:

- § 3. ust. 1. pkt. 40 wydobywanie kopalin ze złoża metodą odkrywkową:
 - a) bez względu na powierzchnię obszaru górniczego:
 - na terenie gruntów leśnych lub w odległości nie większej niż 100 m od nich,
 - na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,
 - jeżeli w odległości nie większej niż 0,5 km od miejsca planowanego wydobywania kopalin metodą odkrywkową znajduje się inny obszar górniczy ustanowiony dla wydobywania kopalin metodą odkrywkową,
 - b) z obszaru górniczego o powierzchni większej niż 2 ha lub o wydobyciu większym niż 20 000 m³ na rok
- § 3. ust. 1. pkt. 103 - chów lub hodowla zwierząt, w liczbie nie mniejszej niż 40 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP), jeżeli działalność ta prowadzona będzie:
 - a) w odległości mniejszej niż 100 m od następujących terenów w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków, nie uwzględniając nieruchomości gospodarstwa, na którego terenie chów lub hodowla będą prowadzone:
 - mieszkaniowych,
 - innych zabudowanych z wyłączeniem cmentarzy i grzebowisk dla zwierząt,
 - zurbanizowanych niezabudowanych,
 - rekreacyjno-wypoczynkowych z wyłączeniem kurhanów, pomników przyrody oraz terenów zieleni nieurządzonej niezaliczonej do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych,
 - b) na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy.

Minimalizacja negatywnych oddziaływań oraz sposoby kompensacji przyrodniczej zostaną zatem w sposób szczegółowy (dla każdej inwestycji i etapu realizacji) określone w procedurze ocen oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć.

Ustalenia zmiany miejscowego planu mające na względzie ochronę środowiska są jednocześnie ustaleniami chroniącymi zdrowie ludzkie. Zarówno zanieczyszczenie powietrza, wód jak i hałas są elementami źle wpływającymi na stan ludzkiego zdrowia. Plan wyznacza nowe tereny zabudowy jako powiększenie terenów zabudowanych już istniejących, przy określeniu warunków, które powinny zabezpieczać zdrowie i życie ludzi (m.in. zachowanie wskazanych terenów zieleni, minimalnych powierzchni biologicznie czynnych oraz prowadzenie prawidłowej gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami, obowiązek dotrzymania norm poziomu hałasu dla terenów chronionych akustycznie).

7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Zdiagnozowane, istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji planu gminy, wynikają głównie z analizy stanu środowiska przeprowadzonej w sporządzonym do dokumentu opracowaniu ekofizjograficznym. Są one zbieżne z problemami ochrony środowiska zidentyfikowanymi w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzonej do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny (dokumentu ściśle powiązanego z projektem planu, który jest przedmiotem postępowania) przyjętego uchwałą Rady Gminy Lipowiec Kościelny nr 55.XIII.2015 z dnia 5 listopada 2015r. Do problemów ochrony środowiska należy:

- konieczność zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska oraz dostosowania rodzaju i intensywności zagospodarowania do wysokich walorów przyrodniczych obszaru, poprzez:
 - eliminację lub ograniczanie istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla rezerwatu przyrody Baranie Góry w sposób określony w załączniku nr 3 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Baranie Góry (sporządzony plan ochrony uwzględnia zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Baranie Góry PLH 140002);
 - realizację zadań ochronnych na obszarze i w sposób określony w Zarządzeniu nr 21 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 kwietnia 2016 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Olszyny Rumockie (w opracowaniu znajduje się plan ochrony, który uwzględnić będzie zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Olszyny Rumockie PLH140010);
 - wdrażanie działań ochronnych wskazanych w sporządzonym planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008¹⁷);
 - respektowanie zasad gospodarowania określonych w rozporządzeniu nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Zieluńsko-Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu¹⁸.

W obrębie wszystkich, wymienionych wyżej obszarach chronionych, konieczne jest utrzymanie i kształtowanie systemu naturalnych powiązań ekologicznych, obejmujących aktywne biologiczne ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które mają zasadniczy wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym.

- zanieczyszczenie rzeki Mławki ograniczające bezpośrednio, w tym rekreacyjne wykorzystanie wód w aspekcie istniejącego (zbiornik Ruda) i potencjalnej możliwości realizacji zbiornika retencyjnego na rzece Mławce¹⁹;

Zbiorniki wodne mają nie tylko istotny wpływ na kształtowanie lokalnej bioróżnorodności i tworzenie wartościowych siedlisk przyrodniczych związanych ze środowiskiem wodnym. Przyczyniają się do kształtowania krajobrazu, często wykorzystywane są przez mieszkańców w celach rekreacyjno-wypoczynkowych, wędkarstwa.

¹⁷ Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r. poz. 3722 i poz. 11947 oraz Dz. Urz. Woj. Maz. z 2016 r. poz. 5491.

¹⁸ Dz. Urz. Woj. Maz. nr 91 z 2005 r. poz. 2450 z późn. zmianami.

¹⁹ Inwestycja celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ujęta w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, przyjętego Uchwałą nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiego w dniu 7 lipca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 6868).

Ze względu na wykorzystywanie wód powierzchniowych na różne cele (chłodnicze, do nawodnień, napełniania stawów rybnych, rekreacji) konieczne jest uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy Lipowiec Kościelny oraz gmin sąsiednich. Rozwiązanie gospodarki ściekowej warunkuje zrównoważony rozwój analizowanego terenu oraz wykorzystanie zasobów i walorów przyrodniczych w zakresie pełnionej funkcji przyrodniczej i rekreacyjno – wypoczynkowej. Na możliwości rozwoju rekreacji istotny wpływ mają również uciążliwości związane z rozwojem specjalistycznej produkcji zwierzęcej (budowa kurników, chlewni), powierzchnią eksploatacją surowców oraz występowanie czynników sprzyjających zagrożeniom, w tym realizacja we wschodniej części gminy obwodnicy Mławy, która w znacznym stopniu determinować będzie rozwój przestrzenny terenów przyległych.

Największym źródłem zagrożeń dla stanu sanitarnego wód powierzchniowych (i wód gruntowych) jest obecnie nieuporządkowana gospodarka ściekowa w jednostkach osadniczych (na terenie gminy brak jest sieci kanalizacyjnej i gminnej oczyszczalni ścieków) oraz na obszarach wiejskich, gdzie dominuje rolniczy i hodowlany sposób użytkowania gruntów. Ścieki bytowo – gospodarcze gromadzone są głównie w zbiornikach bezodpływowych (1005 szt. w 2015 roku), niewielki odsetek wytwarzanych na terenie gminy ścieków oczyszczany jest w przydomowych oczyszczalniach (wg danych GUS, w 2015 roku na terenie gminy funkcjonowały 33 przydomowe oczyszczalnie ścieków). Likwidacja lokalnych źródeł zanieczyszczeń i uregulowanie gospodarki ściekowej w gminie (w kolejności na terenie jednostek osadniczych o największym zaludnieniu i skoncentrowanej zabudowie) stały się przedmiotem opracowanych w ostatnim czasie koncepcji skanalizowania obszaru gminy²⁰.

- obecność wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (jednolite części wód powierzchniowych: Mławka od Krupionki do Przylepnicy bez Przylepnicy PLRW20002426847 i Mławka od źródeł do Krupionki z Krupionką PLRW200017268432)²¹ w zlewni rzeki Mławki, stanowiącej wraz z przyległymi terenami cenne siedlisko przyrodnicze oraz obfitującej w dogodne miejsca dla gniazdowania i lęgów ptactwa.

Zgodnie z art. 47 ust. 3 i 7 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne produkcję rolną prowadzi się w sposób ograniczający i zapobiegający zanieczyszczaniu wód związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przy czym przez związki azotu rozumie się wszelkie substancje zawierające azot, z wyjątkiem gazowego azotu cząsteczkowego. Ochrona wód polega zatem na ograniczeniu stosowania nawozów i środków ochrony roślin (ograniczenie spływu związków biogenych z terenów rolniczych) w bezpośrednim sąsiedztwie cieków oraz na użytkach zielonych.

²⁰ W 2006 roku opracowany został Program kanalizacji sanitarnej dla gminy Lipowiec Kościelny (zakładający budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Lipowiec Kościelny, Kęczewo, Wola Kęczewska, Łomia, Cegielnia Lewicka, Borowe, Krępa, Lewiczyn, Dobra Wola, Niegocin, Turza Wielka, Turza Mała, Parcele Łomskie, Rumoka i Zawady wraz z odprowadzeniem ścieków do planowanej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej na gruntach wsi Turza Mała), natomiast w roku 2008 sporządzona została dokumentacja na budowę oczyszczalni ścieków w Woli Kęczewskiej i kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Lipowiec Kościelny, Kęczewo i Wola Kęczewska.

²¹ Zgodnie z Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć w granicach regionów wodnych: Środkowej Wisły, Łyny i Węgorapy, Niemna, Świeżej oraz Jarft (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3191). W związku z realizacją dyrektywy 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniem powodowanym przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych (tzw. dyrektywy azotanowej) Dyrektor RZGW w Warszawie określa i weryfikuje co 4 lata wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych i obszary szczególnie narażone, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć oraz ustanawia programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych.

Wiele zanieczyszczeń wynika z nieumiejętnego stosowania chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych i organicznych. Przy dotychczasowych metodach mineralnego nawożenia znaczna część wprowadzanych do gleby biogenów ulega bezproduktywnemu wypłukaniu, przyczyniając się w następstwie do eutrofizacji wód. Dla ochrony wód podziemnych istotne znaczenie ma również sposób zagospodarowania i użytkowania powierzchni terenu (szczególną rolę pełnią tereny leśne, które stanowią najlepszą naturalną ochronę²²).

Ze zidentyfikowanych problemów rozwoju gminy wynikają kierunki jej rozwoju, które powinny polegać przede wszystkim na zaspokojeniu potrzeb społeczności lokalnej, przy jednoczesnym zrównoważonym zagospodarowywaniu terenów tj. zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Dlatego też, zarówno w części graficznej, na którą składają się rysunki sporządzone w skali 1:2000, jak i w części tekstowej projektu planu uwzględnione zostały obszary i obiekty objęte ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych, w tym na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. W planie znajduje się odniesienie do przyrodniczych obszarów i obiektów chronionych, między innymi

- w Rozdziale II. *Ustalenia dotyczące całego obszaru objętego planem*, w § 15. *Granice i sposoby zagospodarowania terenów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych*, wśród terenów podlegających ochronie wskazany został:
 - Zieluńsko-Rzęnowski Obszar Chronionego Krajobrazu (obejmujący swoim zasięgiem tereny miejscowości: Borowe, Dobra Wola, Józefowo, Kęczewo, Krępa, Lipowiec Kościelny, Niegocin, Rumoka, Turza Mała, Turza Wielka, Wola Kęczewska i Zawady oraz część terenów miejscowości: Lewiczyn, Łomia i Parcele Łomskie);
 - rezerwat przyrody „Baranie Góry” w miejscowości Lipowiec Kościelny oraz rezerwat przyrody „Olszyny Rumockie” w miejscowości Rumoka;
 - obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, obejmujący swoim zasięgiem część terenów miejscowości: Dobra Wola, Łomia, Niegocin, Rumoka, Turza Mała, Turza Wielka i Zawady;
 - specjalny obszar ochrony siedlisk ptaków Natura 2000, obejmujący swoim zasięgiem rezerwat przyrody „Baranie Góry” w miejscowości Lipowiec Kościelny oraz specjalny obszar ochrony siedlisk ptaków Natura 2000, obejmujący swoim zasięgiem rezerwat przyrody „Olszyny Rumockie” w miejscowości Rumoka.

Wszelkie działania inwestycyjne na wyżej wymienionych terenach chronionych mogą być realizowane jedynie w trybie i zakresie określonym w obowiązujących przepisach odrębnych. Zagospodarowanie terenów musi uwzględniać otoczenie przyrodnicze, zgodnie z ustaleniami dotyczącymi zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, zawartymi w § 10. oraz ustaleniami szczegółowymi sformułowanymi dla wyznaczonych w planie terenów.

- w Rozdziale III. *Ustalenia szczegółowe dotyczące wyznaczonych terenów* wśród ustaleń dotyczących ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu znajdują się ustalenia dotyczące ochrony istniejących pomników przyrody w miejscowościach:
 - w § 22. *Ustalenia szczegółowe dotyczące terenów w miejscowości Borowe*:
W ust. 5 pkt 1) - na terenie **2 ZL**, obowiązek uwzględnienia istniejącego pomnika przyrody, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi;
W ust. 12. W zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, ustala się ochronę poniższych, istniejących pomników przyrody:
1) drzewo dąb szypułkowy – dz. 2/11 – pomnik nr 1.

²² Najmniejsze spływy powierzchniowe mają miejsce na obszarach pokrytych trwałą roślinnością, szczególnie leśną i darniową.

- § 25. Ustalenia szczegółowe dotyczące terenów w miejscowości Kęczewo:
W ust. 9 pkt 1) - na terenie **26 ZL**, obowiązek uwzględnienia istniejących pomników przyrody, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi;
W ust. 19. W zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, ustala się ochronę poniższych, istniejących pomników przyrody:
 - 1) lipa drobnolistna i klon pospolity – dz. 3001/2 – pomnik nr 1;
 - 2) grupa drzew (17 szt.) dęby szypułkowe – dz. 3002/5 – pomnik nr 2;
 - 3) grupa drzew (15 szt.) modrzew europejski/daglezja sp.– dz. 3001/3 – pomnik nr 3;
 - 4) głaz narzutowy (granit różowy) – dz. 3101/6 – pomnik nr 4.
- § 28. Ustalenia szczegółowe dotyczące terenów w miejscowości Lipowiec Kościelny:
W ust. 17 pkt 3) - na terenie **6 ZL**, obowiązek uwzględnienia istniejących pomników przyrody, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi;
W ust. 27. W zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, ustala się ochronę poniższych, istniejących pomników przyrody:
 - 1) dąb szypułkowy – dz. 432 – pomnik nr 1.
- § 30. Ustalenia szczegółowe dotyczące terenów w miejscowości Niegocin:
W ust. 6 pkt 5) - na terenie **5 RZ**, obowiązek uwzględnienia istniejących pomników przyrody, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi;
W ust. 14. W zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, ustala się ochronę poniższych, istniejących pomników przyrody:
 - 1) lipa drobnolistna (drzewo „Kaśka”) - dz. 3107/1 – pomnik nr 1;
 - 2) jesion wyniosły – dz. 3107/1 – pomnik nr 2;
 - 3) modrzew europejski – dz. 3107/1 – pomnik nr 3.
- § 31. Ustalenia szczegółowe dotyczące terenów w miejscowości Parcele Łomskie:
W ust. 1 pkt 2) - na terenie **34 MN**, obowiązek uwzględnienia istniejącego pomnika przyrody, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.
W ust. 15. W zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, ustala się ochronę poniższych, istniejących pomników przyrody:
 - 1) dąb szypułkowy – dz. 13/38 – pomnik nr 1.

Wymienione wyżej pomniki przyrody ustanowione zostały:

1. rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego nr 38 z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu mławskiego (lipa drobnolistna „Kaśka” w Niegocinie),
2. rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego nr 39 z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu mławskiego (pomniki przyrody w miejscowościach: Kęczewo, Lipowiec Kościelny, Parcele Łomskie i Niegocin – jesion wyniosły i modrzew europejski),
3. Uchwałą nr 184.XXXVII.2014 Rady Gminy w Lipowcu Kościelnym z dnia 28 lutego 2014 roku w sprawie ustanowienia pomnika przyrody („Szpaler 13 dębów” w miejscowości Borowe).

Dla ochrony pomników przyrody²³ zabezpieczone zostało w planie ich najbliższe sąsiedztwo, w tym tereny leśne i rolne, gdzie nie przewiduje się oddziaływań negatywnie wpływających na ich stan.

²³ Ochrona drzew obejmuje zasięg korony i systemu korzeniowego nie mniejszy niż w promieniu 15 metrów od zewnętrznej krawędzi pnia drzew. W ramach czynnej ochrony istnieje możliwość dokonywania zabiegów pielęgnacyjno-zabezpieczających w stosunku do drzew, natomiast w stosunku do głazu – możliwość dokonywania zabiegów ochronnych w celu przywrócenia naturalnego stanu.

Respektowanie ustaleń planu w odniesieniu do chronionych zarówno obszarów jak i obiektów, pozwoli na niezakłócone funkcjonowanie środowiska przyrodniczego w ich obrębie i najbliższym otoczeniu, ze względu na zachowanie w maksymalnym stopniu przyrodniczego użytkowania, ochronę przed degradacją powodowaną niewłaściwym użytkowaniem i zagospodarowaniem oraz ustalenie zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu, wśród których znajdują się:

- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego – w § 8. planu,
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu – w § 10.,
- zasady kształtowania krajobrazu – w § 11.,
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków – w § 12.,
- zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenów – w § 13. oraz określone indywidualnie dla każdego wydzielonego terenu w ustaleniach szczegółowych, zawartych w rozdziale III.,
- granice i sposoby zagospodarowania terenów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych - w § 15.,
- szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu – w § 16.,
- zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej – w § 18.,
- tymczasowe użytkowanie i zagospodarowanie terenów (do czasu wykorzystania ich zgodnie z ustaleniami planu) – w § 19.

8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz sposoby ich realizacji w projekcie planu

W niniejszej prognozie dokonano przeglądu dokumentów oraz formułowanych celów, a następnie wybrano najbardziej adekwatne z punktu widzenia projektowanego dokumentu. Wśród nich znalazły się konwencje i strategie UE, które definiują obligatoryjne cele związane z ochroną środowiska oraz krajowe dokumenty strategiczne, które formułują cele i zadania w perspektywie do roku 2020.

Cele ochrony środowiska przeanalizowano pod kątem ich spójności z zasadą zrównoważonego rozwoju, która stanowiła podstawę formułowania ustaleń projektu planu. Zrównoważony rozwój jest procesem mającym na celu zaspokojenie aspiracji rozwojowych obecnego pokolenia w sposób umożliwiający realizację tych samych dążeń pokoleniom następnym. Przy dążeniu do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju działania należy koncentrować w trzech głównych obszarach: ochrona środowiska i racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi, wzrost gospodarczy oraz rozwój społeczny. Zasada zrównoważonego rozwoju została wprowadzona do szeregu dokumentów i przepisów krajowych po Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” w Rio de Janeiro w 1992 roku (Konwencja w sprawie różnorodności biologicznej). Konstytucja RP jako wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa przyjęła zasadę zrównoważonego rozwoju. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych tj. takie stymulowanie procesów gospodarczych i społecznych, aby zachować walory i zasoby środowiska w stanie zapewniającym możliwości korzystania z nich przez obecne jak i przyszłe pokolenia.

Międzynarodowe i wspólnotowe cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia planu zawarte są między innymi w ratyfikowanych przez Polskę konwencjach międzynarodowych, do których należy:

- **Konwencja Berneńska** z 1979 roku o ochronie dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych, która za cel stawia zachowanie europejskich gatunków dzikich zwierząt i roślin oraz ich naturalnych siedlisk, zwłaszcza gatunków endemicznych, zagrożonych i ginących gatunków wędrownych.
 - **Konwencja Bońska** z 1979 roku o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt. Konwencja za cel przyjmuje ochronę dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego.
 - **Konwencja o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro** z 1992 roku, która za cel przyjmuje ochronę przyrody w skali globalnej poprzez ochronę całego bogactwa przyrodniczego. Wśród głównych celów Konwencji jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie.
 - **Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu** podpisana w 1992 roku w Rio de Janeiro ma na celu zapobieganie dalszym zmianom klimatu globalnego, zwłaszcza ocieplenia, na skutek wzrostu stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze. Protokół z Kioto z 1998 roku stanowi uzupełnienie Konwencji klimatycznej. Według załącznika I Konwencji Polska zobowiązana jest m.in. do ochrony pochłaniania i retencjonowania gazów cieplarnianych poprzez promowanie zrównoważonej gospodarki leśnej, wdrażanie technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii pochłaniających dwutlenek węgla oraz podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia emisji w transporcie.
 - **Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030** przyjęta podczas Szczytu Zrównoważonego Rozwoju w dniach 25 – 27 września 2015 roku w Nowym Jorku zawiera siedemnaście współzależnych celów zrównoważonego rozwoju. Cele ukierunkowane są na osiągnięcie wzrostu gospodarczego, rozwoju społecznego i ochronę środowiska. Do celów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu należą:
 - Cel 9: Budować odporną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność;
 - Cel 13: Podjąć pilne działania zwalczające zmiany klimatyczne i ich skutki;
 - Cel 15: Zarządzać lasami w sposób zrównoważony, zwalczać pustynnienie, zatrzymać i odwrócić proces degradacji gleby, powstrzymać straty w bioróżnorodności.
- Wyróżniono 169 celów cząstkowych, do osiągnięcia których społeczność międzynarodowa powinna dążyć w ciągu najbliższych piętnastu lat.
- **Strategia Goeteborska** - Zrównoważona Europa dla Lepszego Świata: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej (2001 r.) oraz bazująca na niej Odnowiona strategia UE dotycząca trwałego rozwoju (2006 rok).
Zrównoważony rozwój określany jest jako cel nadrzędny i długoterminowy UE. Celem naczelnym strategii jest zapewnienie obecnym i przyszłym pokoleniom wzrostu jakości życia, natomiast celami głównymi: ochrona środowiska naturalnego, sprawiedliwość i spójność społeczna, dobrobyt gospodarczy oraz realizacja zobowiązań UE. Do głównych wyzwań należą m.in.:

- zmiany klimatu i czysta energia - ograniczenie zmian klimatu oraz ich kosztów i negatywnych skutków, jakie obciążają społeczeństwo i środowisko naturalne;
 - zrównoważony transport - doprowadzenie do spełniania przez systemy transportowe gospodarczych, społecznych i dotyczących środowiska potrzeb społeczeństwa, przy jednoczesnej minimalizacji ich niepożądanego wpływu na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko przyrodnicze;
 - zrównoważona konsumpcja i produkcja - propagowanie modelu zrównoważonej konsumpcji i produkcji;
 - ochrona zasobów naturalnych i gospodarowanie nimi - poprawa gospodarowania zasobami naturalnymi oraz unikanie ich nadmiernej eksploatacji;
 - zdrowie publiczne - promocja zdrowia publicznego na równych warunkach oraz większa ochrona zdrowia przed zagrożeniami;
 - integracja społeczna, demografia i migracja - integracja społeczeństwa dzięki uwzględnieniu solidarności wewnątrz- i międzypokoleniowej oraz zapewnienie stabilnej jakości życia, jako koniecznego warunku trwałego indywidualnego komfortu;
 - wyzwania w zakresie globalnego ubóstwa i trwałego rozwoju – propagowanie trwałego rozwoju, dbałość by polityka Unii Europejskiej była zgodna z globalnymi celami trwałego rozwoju oraz z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii.
- **Europejska Konwencja Krajobrazowa** (sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r., ratyfikowana przez Polskę i obowiązująca od 01.01.2005r.)
- Głównym celem Konwencji jest propagowanie ochrony, racjonalne zarządzanie i planowanie krajobrazu, rozumianego jako „obszar, postrzegany przez mieszkańców, którego charakter jest wynikiem działań i interakcji czynników naturalnych i (lub) ludzkich”. Dotyczy krajobrazów, które mogą być traktowane jako krajobraz wyjątkowy, jak również obszarów krajobrazu pospolitego i zdegradowanego. Uznano, iż krajobraz i różnorodność krajobrazów europejskich stanowią podstawowy składnik naturalnego i kulturalnego dziedzictwa Europy oraz ważny element jakości życia ludzi „we wszystkich miejscach”.

Priorytetowe zagadnienia w dziedzinie ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym w sposób bardzo ogólny określić można jako m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczeń na zdrowie ludzi, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i odpadami. Powyższe zagadnienia znajdują odzwierciedlenie w analizowanym dokumencie poprzez ustalenia planu dotyczące m.in.: ochrony obszarów cennych przyrodniczo objętych ochroną prawną, zasad kształtowania krajobrazu, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony terenów zieleni, stosowania systemów ciepłych o niskich emisjach zanieczyszczeń do środowiska. Analiza ustaleń projektu planu pod względem spójności z celami dokumentów UE wykazała dużą spójność w zakresie aspektów środowiskowych i zrównoważonego rozwoju.

Dokumenty na poziomie krajowym, które bezpośrednio lub pośrednio obejmują swoim zakresem ochronę środowiska i zrównoważony rozwój, poddane ocenie zgodności to:

- **Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 -2012 z perspektywą do 2016r.**
Zapisy dokumentu odnoszą się do szeroko rozumianej ochrony środowiska naturalnego i obejmują grupy działań:
 - o charakterze systemowym (uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych, aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska, zarządzanie środowiskowe, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,

rozwój badań i postęp techniczny, odpowiedzialność za szkody w środowisku, aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym),

- ukierunkowane na ochronę zasobów naturalnych (ochrona przyrody, ochrona i zrównoważony rozwój lasów, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona powierzchni ziemi, gospodarowanie zasobami geologicznymi)
- dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (środowisko a zdrowie, jakość powietrza, ochrona wód, gospodarka odpadami, oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych, substancje chemiczne w środowisku).

W obrębie każdego zagadnienia problemowego określony został główny cel lub cele o charakterze strategicznym – w ramach celów średniookresowych do 2016 r. – oraz kierunki działań na lata 2009-2012 wynikające z diagnozy stanu wyjściowego. Zamierzenia i planowane kierunki działania w obszarze ochrony środowiska nie tylko stanowią kontynuację prac podejmowanych wcześniej, ale wpisują się również w priorytety w skali Unii Europejskiej.

Wyznaczone w polityce ekologicznej państwa cele średniookresowe obejmują m.in.:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju,
- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego,
- racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochronę gruntów użytkowanych rolniczo, w tym rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne, zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą,
- racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją, w tym wzmocnienie ochrony niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego,
- redukcję emisji SO_2 i NO_x z dużych źródeł energii oraz pyłu drobnego,
- utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków,
- ograniczanie zagrożenia narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i oddziaływanie pól elektromagnetycznych.

Priorytetem polityki ekologicznej jest ochrona zasobów naturalnych oraz poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego realizowana między innymi poprzez działania: wspieranie platform technologicznych i ekoinnowacyjności w ochronie środowiska; przywrócenie podstawowej roli miejscowym planom zagospodarowania przestrzennego, jako podstawy lokalizacji inwestycji; zwiększenie retencji wody; ochrona atmosfery; ochrona wód; gospodarka odpadami czy modernizacja systemu energetycznego.

Ustalenia planu zmierzające do zachowania funkcji ekologicznych środowiska przyrodniczego i kulturowego i jego wartości dla przyszłych pokoleń oraz poprawy warunków życia ludności gminy wpisują się w kierunki działań polityki ekologicznej państwa. W strukturze przestrzennej gminy uwzględnione zostały:

- 1) obszary cenne przyrodniczo:

- a) Zieluńsko-Rzęgnowski Obszar Chronionego Krajobrazu (obejmujący swoim zasięgiem tereny miejscowości: Borowe, Dobra Wola, Józefowo, Kęczewo, Krępa, Lipowiec Kościelny, Niegocin, Rumoka, Turza Mała, Turza Wielka, Wola Kęczewska i Zawady oraz część terenów miejscowości: Lewiczyn, Łomia i Parcele Łomskie),
- b) rezerваты przyrody (rezerwat „Baranie Góry” w miejscowości Lipowiec Kościelny oraz rezerwat „Olszyny Rumockie” w miejscowości Rumoka),
- c) obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, obejmujący część terenów miejscowości: Dobra Wola, Łomia, Niegocin, Rumoka, Turza Mała, Turza Wielka i Zawady,
- d) specjalny obszar ochrony siedlisk ptaków Natura 2000, obejmujący rezerwat przyrody „Baranie Góry” w miejscowości Lipowiec Kościelny oraz rezerwat „Olszyny Rumockie” w miejscowości Rumoka,
- e) obszar wdrażania działań ochronnych dla obszaru Natura 2000, obejmujący swoim zasięgiem część terenów miejscowości: Dobra Wola, Łomia, Niegocin, Rumoka, Turza Mała, Turza Wielka i Zawady.

Wszelkie działania inwestycyjne muszą być realizowane w trybie i zakresie określonym w obowiązujących przepisach odrębnych.

- 2) o dużych wartościach kulturowych (obiekty zabytkowe objęte ochroną konserwatorską, zabytkowe założenia zieleni, zabytki sztuki sepulkralnej, stanowiska archeologiczne).

W zapisach projektu planu wskazano również szereg ustaleń mających na celu zachowanie walorów przyrodniczych, jak również poprawę jakości środowiska oraz poprawę warunków życia mieszkańców.

- **Program wodno-środowiskowy kraju** stanowi realizację Ramowej Dyrektywy Wodnej, w zakresie konieczności opracowania programów działań, które pozwolą na osiągnięcie dobrego stanu wód do 2015 r., a w uzasadnionych przypadkach w terminie późniejszym. Dokument określa podstawowe i uzupełniające działania zmierzające do poprawy lub utrzymania dobrego stanu wód na poszczególnych obszarach dorzeczy w Polsce, a jego podsumowanie stanowi kluczowy element planów gospodarowania wodami. Wszystkie działania zostały zidentyfikowane, zebrane i opracowane dla każdej scalonej jednolitej części wód.

Działania podstawowe skierowane są do realizacji niemal we wszystkich częściach wód na terenie całego kraju i wynikają zapisów aktów prawa krajowego oraz wspólnotowego w zakresie ochrony i przywracania dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wód zależnych. Do działań takich należy realizacja m.in.:

- Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- Programu wyposażenia aglomeracji poniżej 2 000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji zbiorczej;
- Programu wyposażenia zakładów przemysłu rolno-spożywczego o wielkości nie mniejszej niż 4 000 RLM odprowadzających ścieki bezpośrednio do wód w urządzenia zapewniające wymagane przez polskie prawo standardy ochrony wód;
- programów przyjętych dla obszarów wrażliwych na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego;
- działań w zakresie hydromorfologii, a także kontroli poboru wód i piętrzenia wód powierzchniowych;
- działań służących wypełnieniu obowiązku publicznego dostępu do informacji o środowisku.

Działania uzupełniające to drugi rodzaj działań ukierunkowanych na osiągnięcie ustalonych celów środowiskowych.

Należą do nich: środki prawne, administracyjne i ekonomiczne, wynegocjowane porozumienia dotyczące korzystania ze środowiska, działania na rzecz ograniczenia emisji, zasady dobrej praktyki, rekonstrukcja terenów podmokłych.

W działania analizowanego Programu wpisują się ustalenia projektu planu m. in. dotyczące:

- odprowadzenia ścieków sanitarnych docelowo poprzez zbiorczą sieć kanalizacji sanitarnej realizowaną wzdłuż istniejących i planowanych dróg do gminnego systemu kanalizacji sanitarnej i do najbliższej oczyszczalni ścieków, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi. Dopuszcza się możliwość realizacji przydomowych lub grupowych oczyszczalni ścieków,
- zakazu odprowadzania ścieków do gruntu, cieków wodnych, wód powierzchniowych i do urządzeń melioracyjnych. Odprowadzenie ścieków sanitarnych do gminnego systemu kanalizacji sanitarnej - dopuszcza się realizację przydomowych lub grupowych oczyszczalni ścieków.

Jako rozwiązanie tymczasowe, jedynie do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej, dopuszcza się funkcjonowanie bezodpływowych, szczelnych, opróżnianych okresowo zbiorników ścieków.

- **Krajowy Program Zwiększania Lesistości** (opracowany w 1995 roku, aktualizowany w 2003 i 2009 roku)

Program zakłada m. in. zapewnienie trwałości lasów wraz z pełnionymi funkcjami, poprzez powiększanie zasobów leśnych kraju i ich kompleksową ochronę; reorientację zarządzania lasami; wskazanie działań kształtujących stosunek człowieka do lasu, zmierzających do zachowania w zmieniającej się rzeczywistości przyrodniczej i społeczno-gospodarczej warunków do trwałej, w nieograniczonej perspektywie czasowej, wielofunkcyjności lasów.

Głównym celem polityki leśnej kraju jest zwiększenie lesistości kraju do 30% w 2020 i do 33% w 2050 roku. W programie dokonano kategoryzacji 2918 jednostek podziału administracyjnego kraju (2489 gmin i 429 miast) pod względem ich preferencji zalesieniowych. Z analizy wynika, że w skali kraju są łącznie 944 gminy i miasta (32,3% ogólnej ich liczby) o szczególnie wysokich i wysokich preferencjach zalesieniowych, w tym o szczególnie wysokich odpowiednio 347 i 11,9%, a o wysokich 597 i 20,4 %.

Wskazanie w ustaleniach planu terenów rolniczych o korzystnych warunkach do zalesienia – docelowo przeznaczone do zalesień, nawiązuje do celów polityki leśnej kraju.

- **Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko** – perspektywa do 2020 r., przyjęta uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r.

Głównym celem strategii jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do rozwoju nowoczesnego, niskoemisyjnego sektora energetycznego.

Trzy cele szczegółowe to:

- zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;
Kierunki działań obejmują: racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, zachowanie bogactwa i różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, uporządkowanie zarządzania przestrzenią;
- zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię;

Cel ten będzie realizowany poprzez: lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii i poprawę efektywności energetycznej, zapewnienie bezpieczeństwa dostaw importowanych surowców energetycznych, modernizację sektora elektroenergetyki zawodowej, w tym przygotowania do energetyki jądrowej, rozwój konkurencji na rynkach paliw i energii oraz umacnianie pozycji odbiorcy, wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii, rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich;

- poprawa stanu środowiska;

Realizacja tego celu obejmuje: zapewnienie społeczeństwu i gospodarce dostępu do czystej wody, racjonalne gospodarowanie odpadami, ochronę powietrza, w tym ograniczenia oddziaływania energetyki, wspieranie nowych i promocję polskich technologii energetycznych, promocję zachowań ekologicznych i tworzenie "zielonych" miejsc pracy.

Dokument określa m.in. kluczowe reformy i niezbędne działania, które powinny zostać podjęte w perspektywie do 2020 roku w obszarze energii i środowiska.

Ujęte w projekcie planu ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska przyrody i krajobrazu, zasad kształtowania krajobrazu, sposobów zagospodarowania terenów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych (m.in. ustawa o ochronie przyrody, prawo wodne, prawo geologiczne i górnicze) oraz zasad wyposażenia terenu w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej wpisują się w kierunki działań analizowanej Strategii.

Projekt planu nawiązuje do kluczowych celów związanych z ochroną środowiska. W niniejszej prognozie, wykonanej w ramach postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do projektu tego dokumentu, nie stwierdzono rozbieżności przyjętych rozwiązań w stosunku do celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Ponadto sama procedura tworzenia dokumentu planistycznego, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, wpisuje się w realizację dwóch spośród kierunków działań systemowych przyjętych w polityce ekologicznej państwa, tj.: udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska oraz ekologizacja planowania przestrzennego.

9. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W niniejszej prognozie analizę przewidywanego znaczącego oddziaływania na środowisko przeprowadzono w stosunku do wszystkich wyznaczonych w planie terenów. Uwzględniono zarówno pozytywne jak i negatywne oddziaływania związane z realizacją określonego w planie zagospodarowania, które w różnym stopniu wpłyną na stan środowiska przyrodniczego. Przeanalizowano wpływ na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 (Doliny Wkry i Mławki, Baranie Góry, Olszyny Rumockie) oraz integralność tych obszarów, a także na środowisko, w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Zakres analizy jest zgodny z art. 51 ust. 2 pkt. 2e) ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko²⁴. Ocena oddziaływania na środowisko została przedstawiona w poniższych tabelach w odniesieniu do:

- poszczególnych elementów charakteryzujących środowisko życia ludzi (zdrowie ludzi, zabytki i dobra materialne) i środowisko przyrodnicze (różnorodność biologiczna, flora, fauna, wody, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne), przy zastosowaniu oznaczeń:

↑ - minimalne oddziaływanie pozytywne;

↓ - minimalne oddziaływanie negatywne;

° - oddziaływanie niezauważalne (bez znaczenia).

- wyznaczonych w planie terenów w miejscowościach:

1. Borowe,	6. Lewiczyn,	11. Rumoka,
2. Dobra Wola,	7. Lipowiec Kościelny,	12. Turza Mała,
3. Józefowo,	8. Łomia,	13. Turza Wielka,
4. Kęczewo,	9. Niegocin,	14. Wola Kęczewska,
5. Krepa,	10. Parcele Łomskie,	15. Zawady.

1. miejscowość **BOROWE**

Symbol terenu	Prognozowane oddziaływanie na:										
	środowisko życia ludzi		środowisko przyrodnicze								
	zdrowie ludzi	zabytki i dobra materialne	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat lokalny	zasoby naturalne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 MN	°	°	°	°	°	°	°	°	°	°	°
2 MN	°	°	°	°	°	°	°	°	°	°	°
3 MN	°	°	°	°	°	°	°	↓	°	°	°
4 MN	°	°	°	°	°	°	°	↓	°	°	°
5 MN	°	°	°	°	°	°	°	↓	°	°	°
6 MN	°	°	°	°	°	°	°	↓	°	°	°
7 MN	°	°	°	°	°	°	°	↓	°	°	°
8 MN	°	°	°	°	°	°	°	↓	°	°	°
9 MN	°	°	°	°	°	°	°	↓	°	°	°
10 MN	°	°	°	°	°	°	°	↓	°	°	°

²⁴ Tekst jednolity - Dz.U. 2016 nr 0 poz. 353 z późn. zmianami.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
12 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
13 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	o	o	o	o
14 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	o	o	o	o
15 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	o	o	o	o
1 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
2 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1-3 RZ	o	o	o	↑	↑	o	o	o	o	o	o
1-9 ZL	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-4 ZLD	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-KDG	↓	o	o	↓	↓	↓	↓	↓	o	↓	o
1 KDL	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1 KDD	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-5 KDW	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o

2. miejscowość DOBRA WOLA

Symbol terenu	Prognozowane oddziaływanie na:										
	środowisko życia ludzi		środowisko przyrodnicze								
	zdrowie ludzi	zabytki i dobra materialne	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat lokalny	zasoby naturalne
1 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
1 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
2 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
3 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
5 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
1 US	↑	o	↓	↓	o	o	o	o	o	o	o
1 U.P	↓	↓	↓	↓	o	o	↓	o	o	↓	o
1-10 RZ	o	o	o	↑	↑	o	o	o	o	o	o
1-16 ZL	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-13 ZLD	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-2 WS	o	o	↑	↑	↑	↑	o	o	↑	↑	o
1-2 WR	o	o	o	↑	o	↑	o	o	o	o	o
1 KDZ	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-2 KDD	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-5 KDW	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o

3. miejscowość **JÓZEFOWO**

Symbol terenu	Prognozowane oddziaływanie na:										
	środowisko życia ludzi		środowisko przyrodnicze								
	zdrowie ludzi	zabytki i dobra materialne	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat lokalny	zasoby naturalne
1 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
2 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
1 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
2 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
3 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1-2 RZ	o	o	o	↑	↑	o	o	o	o	o	o
1-2 ZL	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-3 ZLD	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-3 KDZ	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1 KDL	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1 KDD	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1 KDW	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o

4. miejscowość **KĘCZEWO**

Symbol terenu	Prognozowane oddziaływanie na:										
	środowisko życia ludzi		środowisko przyrodnicze								
	zdrowie ludzi	zabytki i dobra materialne	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat lokalny	zasoby naturalne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
2 MN	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
3 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
4 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
5 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
6 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
7 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
8 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
9 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
10 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
12 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
13 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
14 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
15 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 MW	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 ML	o	o	o	↓	↓	o	o	↓	o	o	o
1 RM	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
2 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
3 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
5 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
6 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
7 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
8 RM	o	o	o	o	o	↓	o	o	o	o	o
9 RM	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
10 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
11 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
12 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
13 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
14 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
15 RM	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
16 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
17 RM	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
1 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
2 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
3 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
4 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
5 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
1 IW	↑	o	o	o	o	↑	o	o	o	o	o
1-15 RZ	o	o	o	↑	↑	o	o	o	o	o	o
1-40 ZL	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-32 ZLD	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-2 WS	o	o	↑	↑	↑	↑	o	o	↑	↑	o
1-3 WR	o	o	o	↑	o	↑	o	o	o	o	o
1 KDZ	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-3 KDL	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1 KDD	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-4 KDW	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o

5. miejscowość **KRĘPA**

Symbol terenu	Prognozowane oddziaływanie na:										
	środowisko życia ludzi		środowisko przyrodnicze								
	zdrowie ludzi	zabytki i dobra materialne	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat lokalny	zasoby naturalne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
2 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
3 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
4 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
5 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
6 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
7 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
8 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
9 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	↓	o	o	o
10 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	↓	o	o	o
11 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
12 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
13 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
14 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
15 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
16 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
1 MW	o	o	o	↓	o	o	o	↓ ^o	o	o	o
1 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
2 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
3 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
5 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
6 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
7 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
8 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
2 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
3 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
4 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
1 US	↑	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 US.UT	↑	o	o	↓	↓	o	↓	o	o	o	o

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2 US.UT	↑	o	o	↓	↓	o	↓	o	o	o	o
3 US.UT	↑	o	o	↓	↓	↓	↓	↓	o	o	o
4 US.UT	↑	o	o	↓	↓	↓	↓	↓	o	o	o
5 US.UT	↑	o	o	↓	↓	o	↓	o	o	o	o
6 US.UT	↑	o	o	↓	↓	↓	↓	o	o	o	o
1 P	↓	o	o	o	o	o	↓	↓	↓	↓	o
2 P	↓	o	o	o	o	o	↓	↓	↓	↓	o
3 P	↓	o	o	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	o
1 EF	o	o	o	↓	o	o	↑	o	↓	o	o
2 EF	o	o	o	↓	o	o	↑	o	↓	o	o
1-7 RZ	o	o	o	↑	↑	o	o	o	o	o	o
1 RZw	o	o	o	↑	↑	↑	o	o	o	↑	↑
1 ZPz	↑	↑	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-30 ZL	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-12 ZLD	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-2 WS	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o	o
1-2 WR	o	o	o	↑	o	↑	o	o	o	o	o
1-3 KDL	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1 KDD	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-12 KDW	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o

6. miejscowość LEWICZYN

Symbol terenu	Prognozowane oddziaływanie na:										
	środowisko życia ludzi		środowisko przyrodnicze								
	zdrowie ludzi	zabytki i dobra materialne	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat lokalny	zasoby naturalne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
2 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
3 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
4 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
5 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
6 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
7 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
8 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
9 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
10 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
12 MN	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o	o	o
13 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
14 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
15 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
16 MN	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o	o	o
17 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
18 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
19 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
20 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
21 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
22 MN	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o	o	o
23 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
24 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
25 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
26 MN	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o	o	o
1 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
2 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
3 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
5 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
6 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
7 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
8 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
9 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
10 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
11 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
12 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
13 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
14 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
15 RM	o	o	o	o	o	↓	o	o	o	o	o
16 RM	o	o	o	↓	o	↓	o	↓	o	o	o
17 RM	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o	o	o
18 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
19 RM	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o	o	o
1 ML	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
2 ML	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
3 ML	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
4 ML	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
5 ML	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
6 ML	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o	o	o

[illegible]

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
4 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
5 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
6 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
7 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
8 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
9 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
10 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
11 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
12 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
13 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
14 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
15 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
16 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
17 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
18 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
19 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
20 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
21 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
22 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
23 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
24 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
25 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 MW	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
2 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
3 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
5 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
6 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
7 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
8 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
9 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
10 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
11 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
12 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
13 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
14 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
15 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
16 RM	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
17 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
18 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
19 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 U	o	o	o	↓	o	o	↓	↓	o	↓	o
2 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
3 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
4 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
5 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
6 U	o	o	o	↓	o	o	↓	o	o	↓	o
7 U	o	o	o	↓	o	o	↓	↓	o	↓	o
8 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
9 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
10 U	o	o	o	↓	o	o	↓	↓	o	↓	o
11 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
12 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
13 U	o	o	o	↓	o	o	↓	↓	o	↓	o
1 UK	o	↑	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 UKS	↓		o	↓	↓	o	↓	↓	o	↓	o
1 U.P	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
2 U.P	o	o	o	↓	o	o	↓	↓	o	↓	o
3 U.P	o	o	o	↓	↓	o	↓	↓	o	↓	o
4 U.P	↓	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
5 U.P	↓	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
6 U.P	↓	↓	o	↓	↓	o	↓	o	o	↓	o
1 PG	o	o	o	↓	↓	o	↓	↓	↓	↓	o
2 PG	o	o	o	o	o	o	↓	↓	↓	↓	o
3 PG	o	o	o	o	o	o	↓	↓	↓	↓	o
4 PG	o	o	o	↓	↓	o	↓	↓	↓	↓	o
1 KS	↓	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
2 KS	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
3 KS	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
1 IW	↑	o	o	o	o	↑	o	o	o	o	o
1 IO	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	o	o
1 ZPz	↑	↑	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1 ZC	o	o	o	o	↑	↓	o	o	o	o	o
1 ZP	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
2 ZP	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-13 RZ	o	o	o	↑	↑	o	o	o	o	o	o
1-24 ZL	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-20 ZLD	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1 WS	o	o	↑	↑	↑	↑	o	o	↑	↑	o
1-4 WR	o	o	o	↑	o	↑	o	o	o	o	o

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 KDG	↓	o	↓	↓	↓	↓	↓	↓	o	↓	o
1-2 KDZ	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-2 KDL	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-5 KDD	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-8 KDW	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o

8. miejscowość ŁOMIA

Symbol terenu	Prognozowane oddziaływanie na:										
	środowisko życia ludzi		środowisko przyrodnicze								
	zdrowie ludzi	zabytki i dobra materialne	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat lokalny	zasoby naturalne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
2 MN	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o	o	o
3 MN	o	o	o	↓	o	↓	o	↓	o	o	o
4 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	↓	o	o	o
5 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
6 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
7 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	↓	o	o	o
8 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	↓	o	o	o
9 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
10 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
11 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
12 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
13 MN	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o	o	o
14 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
15 MN	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o	o	o
16 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
17 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
18 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
19 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
20 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	↓	o	o	o
21 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	o	o	o	o
22 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	↓	o	o	o
23 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
24 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
25 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
26 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	o	o	o	o
27 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	o	o	o	o
28 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
29 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
30 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
31 MN	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
32 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
33 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
34 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
1 RM	o	o	o	o	o	↓	o	o	o	o	o
2 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
3 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
5 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
6 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
7 RM	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
8 RM	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
9 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
10 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
11 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
12 RM	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
13 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
14 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 MW	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
2 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
3 U	o	o	o	↓	o	↓	↓	↓	o	↓	o
4 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
5 U	o	o	o	↓	o	o	↓	↓	o	↓	o
6 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
7 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
8 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
9 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
10 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
1 UO	o	↑	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
1 U.P	↓	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
2 U.P	↓	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
3 U.P	↓	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
4 U.P	↓	o	o	↓	↓	o	↓	↓	o	↓	o

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 ZP	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
2 ZP	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-18 RZ	o	o	o	↑	↑	o	o	o	o	o	o
1-30 ZL	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-17 ZLD	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-6 WR	o	o	o	↑	o	↑	o	o	o	o	o
1 KDG	↓	o	↓	↓	↓	↓	↓	↓	o	↓	o
1-9 KDL	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-7 KDD	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-8 KDW	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o

9. miejscowość NIEGOCIN

Symbol terenu	Prognozowane oddziaływanie na:										
	środowisko życia ludzi		środowisko przyrodnicze								
	zdrowie ludzi	zabytki i dobra materialne	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat lokalny	zasoby naturalne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
2 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
3 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
4 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
5 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
6 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
7 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	↓	o	o	o
8 MN	o	o	o	↓	↓	o	o	o	o	o	o
9 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
1 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
2 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
3 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
4 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
5 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
6 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
7 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
8 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
9 RM	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
10 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
12 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
2 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
3 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
1 US	↑	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
1-9 RZ	o	o	o	↑	↑	o	o	o	o	o	o
1-28 ZL	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-19 ZLD	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-5 WR	o	o	o	↑	o	↑	o	o	o	o	o
1 KDZ	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-2 KDL	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-3 KDW	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o

10. miejscowość **PARCELE ŁOMSKIE**

[illegible]

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1-5 KDL	↓	○	○	○	○	↓	↓	↓	○	↓	○
1-5 KDD	↓	○	○	○	○	↓	↓	↓	○	↓	○
1-22 KDW	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	↓	○

11. miejscowość **RUMOKA**

Symbol terenu	Prognozowane oddziaływanie na:										
	środowisko życia ludzi		środowisko przyrodnicze								
	zdrowie ludzi	zabytki i dobra materialne	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat lokalny	zasoby naturalne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 MN	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	○
2 MN	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	○
3 MN	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	○
4 MN	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	○
5 MN	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	○
6 MN	○	○	○	○	○	↓	○	↓	○	○	○
7 MN	○	○	○	○	○	↓	○	○	○	○	○
8 MN	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
9 MN	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
10 MN	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	○
11 MN	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	○
1 MW	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
2 MW	○	○	○	○	○	↓	○	○	○	○	○
1 RM	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
2 RM	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
3 RM	○	○	○	○	○	↓	○	○	○	○	○
4 RM	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
5 RM	○	○	○	○	○	↓	○	○	○	○	○
6 RM	○	○	○	○	○	↓	○	↓	○	○	○
7 RM	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
8 RM	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
9 RM	○	○	○	↓	○	○	○	↓	○	○	○
10 RM	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	○
11 RM	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
12 RM	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
13 RM	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
1 U	○	○	○	○	○	○	↓	↓	○	↓	○

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2 U	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o	↓	o
3 U	o	o	o	↓	o	o	↓	↓	o	↓	o
4 U	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	↓	o
1 US	↑	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
1 U.P	o	o	o	↓	↓	o	↓	↓	o	↓	o
1 P	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1 Pr	o	o	o	o	o	o	o	o	↑	↑	↑
1 IW	↑	o	o	o	o	↑	o	o	o	o	o
1-13 RZ	o	o	o	↑	↑	o	o	o	o	o	o
1-23 ZL	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-14 ZLD	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1 ZP	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1 Z	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1 ZD	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-5 WS	o	o	↑	↑	↑	↑	o	o	↑	↑	o
1 KDZ	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-2 KDL	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-5 KDD	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-3 KDW	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o

12. miejscowość **TURZA MAŁA**

Symbol terenu	Prognozowane oddziaływanie na:										
	środowisko życia ludzi		środowisko przyrodnicze								
	zdrowie ludzi	zabytki i dobra materialne	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat lokalny	zasoby naturalne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
2 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
3 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
4 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
5 MN	o	o	o	o	o	↓	o	o	o	o	o
6 MN	o	o	o	o	o	↓	o	o	o	o	o
7 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
8 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
9 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
10 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11 MN	○	○	○	↓	○	○	○	○	○	○	○
1 MW	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
2 MW	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
1 RM	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	○
2 RM	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	○
3 RM	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
4 RM	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	○
5 RM	○	○	○	○	○	↓	○	○	○	○	○
6 RM	○	○	○	○	○	↓	○	○	○	○	○
7 RM	○	○	○	↓	○	↓	○	○	○	○	○
8 RM	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
9 RM	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
10 RM	○	○	○	○	○	↓	○	↓	○	○	○
11 RM	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	○
12 RM	○	○	○	↓	○	○	○	○	○	○	○
13 RM	○	○	○	↓	○	○	○	○	○	○	○
14 RM	○	○	○	↓	○	○	○	○	○	○	○
1 U	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	↓	○
2 U	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	↓	○
3 U	○	○	○	○	○	○	↓	○	○	↓	○
4 U	○	○	○	↓	○	↓	↓	↓	○	↓	○
1 UO	○	↑	○	○	○	○	○	↓	○	○	○
1 US	↑	○	○	↓	↓	○	○	○	○	○	○
1 U.P	↓	○	○	○	○	○	↓	↓	○	↓	○
2 U.P	↓	○	○	↓	↓	○	↓	↓	○	↓	○
1 P	↓	○	○	○	○	↓	↓	↓	○	↓	○
1 Pz	↓	○	○	↓	↓	○	↓	↓	○	↓	○
2 Pz	↓	○	○	↓	↓	○	↓	↓	○	↓	○
1 IW	↑	○	○	○	○	↑	○	○	○	○	○
1 KS	○	○	○	○	○	○	↓	↓	○	↓	○
1-8 RZ	○	○	○	↑	↑	○	○	○	○	○	○
1-45 ZL	↑	○	○	↑	↑	↑	↑	○	↑	↑	○
1-24 ZLD	↑	○	○	↑	↑	↑	↑	○	↑	↑	○
1 ZP	↑	○	○	↑	↑	↑	↑	○	↑	↑	○
1-6 WS	○	○	↑	↑	↑	↑	○	○	↑	↑	○
1 KDG	↓	○	↓	↓	↓	↓	↓	↓	○	↓	○
1-3 KDL	↓	○	○	○	○	↓	↓	↓	○	↓	○
1 KDD	↓	○	○	○	○	↓	↓	↓	○	↓	○
1-7 KDW	○	○	○	○	○	○	○	↓	○	↓	○

13. miejscowość **TURZA WIELKA**

Symbol terenu	Prognozowane oddziaływanie na:										
	środowisko życia ludzi		środowisko przyrodnicze								
	zdrowie ludzi	zabytki i dobra materialne	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat lokalny	zasoby naturalne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
2 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
3 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
4 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
5 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
6 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
7 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
8 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
9 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
10 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 MW	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
2 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
3 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
5 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
6 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
7 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
8 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
9 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
10 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
11 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
12 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
13 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
14 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
15 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
16 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
17 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
1 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
2 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
3 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
4 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
1 US	↑	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 U.P	↓	o	o	o	o	o	↓	↓	↓	↓	o
1 Pz	↓	o	o	o	o	o	↓	↓	↓	↓	o
1 IK	o	o	o	o	o	↓	↓	o	o	↓	o
1-9 RZ	o	o	o	↑	↑	o	o	o	o	o	o
1-16 ZL	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-3 ZLD	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1 ZD	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-2 WS	o	o	↑	↑	↑	↑	o	o	↑	↑	o
1 KDG	↓	o	o	↓	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1 KDZ	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-3 KDL	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-4 KDD	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-4 KDW	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o
1-3 Kp	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o

14. miejscowość WOLA KĘCZEWSKA

Symbol terenu	Prognozowane oddziaływanie na:										
	środowisko życia ludzi		środowisko przyrodnicze								
	zdrowie ludzi	zabytki i dobra materialne	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat lokalny	zasoby naturalne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
2 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
3 MN	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
4 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
5 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
6 MN	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
7 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
8 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
1 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
2 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
3 RM	o	o	o	o	o	↓	o	o	o	o	o
4 RM	o	o	o	o	o	↓	o	o	o	o	o
5 RM	o	o	o	o	o	↓	o	o	o	o	o

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
6 RM	o	o	o	o	o	↓	o	o	o	o	o
7 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
8 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
9 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
10 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
2 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
3 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
4 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
1 US	↑	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1 PG	o	o	o	↓	↓	o	↓	↓	↓	↓	o
2 PG	o	o	o	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	o
3 PG	o	o	o	↓	↓	o	↓	↓	↓	↓	o
1 IK	o	o	o	o	o	↓	↓	o	o	↓	o
1-15 RZ	o	o	o	↑	↑	o	o	o	o	o	o
1-37 ZL	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-9 ZLD	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-3 WS	o	o	↑	↑	↑	↑	o	o	↑	↑	o
1-5 WR	o	o	o	↑	o	↑	o	o	o	o	o
1-3 KDL	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-4 KDW	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o

15. miejscowość **ZAWADY**

Symbol terenu	Prognozowane oddziaływanie na:										
	środowisko życia ludzi		środowisko przyrodnicze								
	zdrowie ludzi	zabytki i dobra materialne	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat lokalny	zasoby naturalne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 MN	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
2 MN	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
1 RM	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
2 RM	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
3 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4 RM	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
5 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
6 RM	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
7 RM	o	o	o	↓	o	o	o	↓	o	o	o
8 RM	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	o
9 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
10 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
11 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
12 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
13 RM	o	o	o	↓	o	o	o	o	o	o	o
1 U	o	o	o	o	o	o	↓	o	o	↓	o
2 U	o	o	o	o	o	o	↓	↓	o	↓	o
3 U	o	o	o	↓	↓	o	↓	↓	o	↓	o
1 UO	o	↑	o	↓	↓	o	o	o	o	o	o
1 US	↑	o	o	↓	↓	o	o	o	o	o	o
1 IK	o	o	o	↓	o	↓	↓	o	o	↓	o
1 ZP	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1 ZPz	↑	↑	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-14 RZ	o	o	o	↑	↑	o	o	o	o	o	o
1-3 ZL	↑	o	o	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o
1-2 KDZ	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1 KDL	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓	o	↓	o
1-5 KDW	o	o	o	o	o	o	o	↓	o	↓	o

Ocenę wpływu na poszczególne komponenty środowiska i warunki życia ludzi przeprowadzono z uwzględnieniem wielkości ingerencji w środowisko przyrodnicze (minimalne oddziaływanie pozytywne, minimalne oddziaływanie negatywne, oddziaływanie niezauważalne – neutralne, bez znaczenia) oraz presji wynikających z istniejącego/planowanego zagospodarowania. Przyszłe potencjalne oddziaływania będą przede wszystkim efektem zmiany sposobu zagospodarowania, jego charakteru i intensywności.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że w wyniku realizacji ustaleń planu, zmiany w zagospodarowaniu przestrzeni w stosunku do środowiska przyrodniczego będą miały w większości charakter neutralny. Sporadycznie, niewielkich negatywnych zmian można oczekiwać w odniesieniu do terenów użytkowanych dotychczas rolniczo (użytki zielone, grunty orne, uprawy sadownicze, niewielkie zadrzewienia i zakrzaczenia) i przeznaczonych na cele zabudowy:

- mieszkaniowej jednorodzinnej (przeznaczenie uzupełniające – usługi nieuciążliwe oraz zabudowa towarzysząca, taka jak: garaże i budynki gospodarcze, zieleń urządzona, dojazdy, dojścia, ogrodzenia, elementy małej architektury oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej; zakaz lokalizowania: obiektów usługowych o powierzchni użytkowej przekraczającej 100 m² oraz przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, za wyjątkiem urządzeń infrastruktury technicznej i dróg) oznaczonych na rysunku planu symbolem MN,

- mieszkaniowej wielorodzinnej (przeznaczenie uzupełniające – zabudowa towarzysząca, taka jak: garaże i budynki gospodarcze, zieleń urządzona, dojazdy, dojścia, ogrodzenia, elementy małej architektury oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej; zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, za wyjątkiem urządzeń infrastruktury technicznej i dróg) oznaczonych na rysunku planu symbolem **MW**,
- rekreacji indywidualnej (przeznaczenie uzupełniające – zabudowa towarzysząca, taka jak: garaże i budynki gospodarcze, zieleń urządzona, dojazdy, dojścia, ogrodzenia, elementy małej architektury oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej; zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych za wyjątkiem urządzeń infrastruktury technicznej i dróg) oznaczonych symbolem **ML**,
- terenów zabudowy zagrodowej (przeznaczenie uzupełniające – usług, w tym usługi agroturystyki, zieleń urządzona, drogi wewnętrzne oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej; zakaz lokalizowania: usług uciążliwych oraz przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych za wyjątkiem urządzeń infrastruktury technicznej i dróg, zakaz lokalizowania nowych obiektów produkcji zwierzęcej o obsadzie powyżej 60 DJP) oznaczonych symbolem **RM**, na których dopuszcza się możliwość przekształcenia istniejącej zabudowy siedliskowej (nie funkcjonującej już w gospodarstwach rolnych) na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę letniskową lub usługową – przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.

Wymienione wyżej tereny zabudowy mieszkaniowej tworzą skupiska oraz rozproszone są punktowo na całym obszarze opracowania. Ich minimalny negatywny wpływ może być bardziej widoczny w sąsiedztwie obszarów Natura 2000. Do terenów tych należą tereny w miejscowościach: Dobra Wola: teren **1 RM**, Niegocin: **4 MN** i **3 RM**, Rumoka: **9 RM**, Turza Mała: **11 MN**, **7 RM** i **12-14 RM**, Turza Wielka: **15-17 RM** i Zawady: **5-7 RM** i **9-13 RM**. Dla wszystkich wyznaczonych terenów obowiązuje szereg ustaleń planu służących racjonalnemu zagospodarowaniu przestrzeni oraz ochronie środowiska. Są to ustalenia, których przestrzeganie wyeliminuje ewentualne lokalne uciążliwości, zwłaszcza na terenach sąsiednich:

- w zakresie kształtowania krajobrazu - ustalenie dotyczące zagospodarowania terenów objętych planem w sposób uwzględniający otoczenie przyrodnicze oraz dotyczące stosowania architektury oszczędnej w wyrazie, która nie konkuruje z otoczeniem przyrodniczym, z zastosowaniem zharmonizowanej dla wszystkich obiektów na działce budowlanej kolorystyki elewacji i materiałów wykończeniowych przy zachowaniu dużego udziału powierzchni otwartej;
- w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu:
 - na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i rekreacji indywidualnej zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych;
 - na terenach zabudowy zagrodowej zakaz lokalizacji nowych obiektów produkcji zwierzęcej o obsadzie powyżej 60 DJP (możliwość realizacji nowych i rozbudowy istniejących obiektów produkcji zwierzęcej położonych w zwartej zabudowie o wielkości obsady do 60 DJP) oraz przedsięwzięć mogących zawsze oddziaływać znacząco na środowisko, określonych w przepisach odrębnych;
 - przy zagospodarowaniu terenów konieczność uwzględnienia sąsiedztwa terenów lasu i terenów przeznaczonych do zalesienia,

- ochrona i utrzymanie w maksymalnym stopniu istniejących zadrzewień, zakrzewień, grup zieleni i pojedynczych drzew oraz odtworzenia zieleni w miejscach koniecznego jej usunięcia, przy uwzględnieniu podstawowej funkcji terenów;
- określony minimalny udział terenów biologicznie czynnych w powierzchni działki budowlanej,
- ochrona istniejących cieków wodnych i urządzeń melioracyjnych;
- zakaz lokalizacji obiektów i urządzeń oraz prowadzenia działalności, mogących powodować przekroczenia obowiązujących standardów jakości środowiska (w tym dopuszczalnych poziomów hałasu, wibracji i zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego), poza terenem działki budowlanej, na której są wytwarzane i do której inwestor posiada tytuł prawny (w rozumieniu przepisów ochrony środowiska, określających dopuszczalny poziom hałasu, tereny: **MN** i **ML** - należy traktować jako tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniowo-usługową; tereny **MW** - należy traktować jako tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową; tereny **RM** - należy traktować jako tereny zabudowy zagrodowej);
- przy zagospodarowaniu terenów obowiązek stosowania norm dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zawartych w przepisach odrębnych;
- ograniczenie uciążliwości akustycznych pochodzących ze źródeł hałasu o natężeniu ponadnormatywnym, głównie na obszarach zamieszkałych, poprzez zabezpieczenia techniczne lub zmianą technologii i urządzeń;
- stosowanie w nowych i przebudowywanych obiektach, wysokosprawnych, proekologicznych systemów ciepłych, o niskich emisjach zanieczyszczeń do środowiska;
- zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, cieków wodnych, wód powierzchniowych i do urządzeń melioracyjnych;
- gromadzenie odpadów na posesjach w urządzeniach do tego przystosowanych, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi;
- dotyczące wskaźników i parametrów kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, do których należą: określone nieprzekraczalne linie zabudowy; intensywność zabudowy, wskaźniki zabudowy, minimalne powierzchnie wydzielanych działek, gabaryty budynków (mieszkalnych, rekreacyjnych, usługowych, garażowych, gospodarczych, inwentarskich);
- określające zasady scalania i podziału nieruchomości (minimalna szerokość i powierzchnia oraz minimalny kąt położenia granic działek w stosunku do przyległego pasa drogowego).

Znaczna część wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej koncentruje się w sąsiedztwie terenów już zabudowanych i będzie stanowiła ich uzupełnienie lub kontynuację.

Lokalizacja nowych terenów uwzględnienia również inne predyspozycje dla przyszłego zainwestowania, którymi są: istniejące i projektowane uzbrojenie techniczne (sieć energetyczna, wodociągowa, kanalizacyjna, telekomunikacyjna), powiązania komunikacyjne, pełnione przez poszczególne miejscowości funkcje (administracyjne, mieszkaniowe, rekreacyjne, usługowe), dostęp do infrastruktury społecznej oraz korzystne warunki bioklimatyczne.

Najwięcej pozytywnych skutków ustaleń planu na środowisko związanych będzie z poprawą warunków funkcjonowania środowiska przyrodniczego poprzez utrzymanie znacznych powierzchni terenów otwartych, do których należą:

- tereny rolnicze przeznaczone pod uprawy polowe, łąki, pastwiska, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz naturalna zieleń wzdłuż cieków wodnych, oznaczone na rysunku planu symbolem **RZ**; wody powierzchniowe, tereny rolnicze (uprawy polowe, łąki, pastwiska, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne) oraz naturalna zieleń wzdłuż cieków wodnych oznaczone na rysunku planu symbolem **RZw**;
- tereny lasów i zadrzewienia, na których zakłada się utrzymanie istniejących kompleksów leśnych oraz gospodarkę zgodnie z planami urządzenia lasów, oznaczone na rysunku planu symbolami **ZL** oraz grunty rolne o najniższych klasach bonitacyjnych i nieużytki o korzystnych warunkach do zalesienia (docelowo przeznaczone do zalesień) oznaczone na rysunku planu symbolami **ZLD**;
- tereny nieurządzonej zieleni naturalnej (o wysokich walorach przyrodniczych, spełniające funkcję powiązań ekologicznych) oznaczone na rysunku planu symbolem **Z**;
- tereny zieleni urządzonej (zielony skwer, park z zielenią wysoką, otwarte zbiorniki wodne) oznaczone na rysunku planu symbolem **ZP** oraz tereny istniejących zabytkowych parków podworskich, oznaczone na rysunku planu symbolem **ZPz**;
- tereny ogrodów działkowych (przeznaczenie uzupełniające - realizacja elementów towarzyszących, takich jak: dojazdy, dojścia, ogrodzenia, parkingi, zieleń urządzona) oznaczone na rysunku planu symbolem **ZD**;
- tereny cmentarzy (tereny grzebalne, kolumbaria, urządzenia i obiekty związane z funkcjonowaniem cmentarza w tym: dom przedpogrzebowy, kostnica, zaplecze administracyjno-gospodarcze, kaplica) oznaczone na rysunku planu symbolem **ZC**;
- tereny wód powierzchniowych (fragmenty rzek: Mławka, Kozak, Krupionka, Gwiazda i Dwukolanka oraz zbiorników wodnych) oznaczone na rysunku planu symbolami **WS**;
- tereny przeznaczone do zachowania i utrzymania drożności istniejących odkrytych rowów melioracyjnych, oznaczone na rysunku planu symbolem **WR**.

Wśród wymienionych wyżej terenów znajdują się przede wszystkim tereny pozostawione w dotychczasowym użytkowaniu (w tym tereny rolnicze: grunty orne, użytki zielone, tereny zalesione i zadrzewione) oraz przeznaczone na cele zalesień, które powinny być prowadzone z uwzględnieniem lokalnych i ponadlokalnych uwarunkowań przyrodniczych. Zaadaptowane w planie tereny rolnicze, kompleksy leśne pełniące różne funkcje (ekologiczne, przyrodnicze, klimatyczne, ochronne, społeczne, rekreacyjne, produkcyjne), wody powierzchniowe, tereny zieleni urządzonej wraz z zadrzewieniami śródpolnymi, zespołami roślinności oraz terenami przeznaczonymi do zalesienia stanowią ważne ogniwa w systemie powiązań ekologicznych. Sprawne funkcjonowanie systemu przyrodniczego umożliwia swobodną migrację flory i fauny, powiązanie obiektów przyrodniczych w skali lokalnej (i ponadlokalnej) oraz gwarantuje zachowanie równowagi biologicznej.

Lasy w powiązaniu z zadrzewieniami i trudnodostępnymi zaroślami oraz wodami powierzchniowymi są naturalnymi ostojami faunistycznymi, wpływają na poprawę lokalnych warunków bioklimatycznych, zapewniają schronienie i pożywienie oraz stanowią obszary niewymuszonych migracji fauny i flory. Zwarte przestrzennie kompleksy użytków zielonych, ich urodzajność oraz znaczne oddalenie od zabudowy stwarzają korzystne warunki dla bytującego tam ptactwa oraz umożliwiają ptactwu bezpieczny odpoczynek i żerowanie. Najcenniejszy obszar dla awifauny lęgowej stanowi rozległy kompleks łąk w dolinie rzeki Mławki (specjalny obszar ochrony ptaków Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki). Pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu powierzchni użytków zielonych jest warunkiem utrzymania istniejącej retencji oraz ochrony cennych wartości przyrodniczych.

Uzupełnieniem osnowy ekologicznej w gminie są zadrzewienia przydrożne rosnące wzdłuż ciągów komunikacyjnych, śródpolne kępy zadrzewień i zakrzewień, często porastające tereny nie użytkowane rolniczo, zieleń parkowa i cmentarna oraz ogrodów działkowych. Ważna rola ekologiczna zadrzewień jest widoczna zwłaszcza na obszarach o niskiej lesistości. Utrzymanie wymienionych terenów otwartych ma wpływ na bioróżnorodność, walory krajobrazowe oraz jakość środowiska przyrodniczego zdolnego do przynajmniej częściowego rekompensowania jego antropogenicznych obciążeń i przekształceń. Uzupełnieniem tych terenów są tereny biologicznie czynne, których minimalny udział (minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej) określony został dla każdego rodzaju zabudowy.

Z przeprowadzonej analizy wynika również, że w wielu przypadkach istniejącemu i projektowanemu zagospodarowaniu towarzyszyć będą oddziaływania negatywne związane z rodzajem (intensywnością, tempem) przekształceń towarzyszących rozwojowi społeczno-gospodarczemu. Minimalne negatywne oddziaływania związane będą:

1. z funkcjonowaniem terenów: zabudowy usługowej, oznaczonych na rysunku planu symbolem **U**; usług oraz zabudowy składowej, magazynowej i produkcyjnej, oznaczonych na rysunku planu symbolem **U.P**; produkcji, składów, magazynów, oznaczonych na rysunku planu symbolem **P**; specjalistycznej produkcji zwierzęcej, oznaczonych na rysunku planu symbolem **Pz** oraz terenu związanego z produkcją w gospodarstwach rybackich - **1 Pr**;

Wymienione wyżej tereny zabudowy (usługowej, produkcyjnej) zlokalizowane są w obrębie zwartej zabudowy wsi lub rozproszone są punktowo na całym obszarze gminy Lipowiec Kościelny. Ich minimalny negatywny wpływ może być bardziej widoczny w sąsiedztwie obszarów Natura 2000. Do terenów tych należą tereny w miejscowości: Dobra Wola: **1 U.P**, Turza Mała: **2 P** oraz Turza Wielka: **1 U.P**. Prognozuje się, że wdrażanie nowoczesnych technologii, upowszechnianie najlepszych dostępnych technik oraz respektowanie zasad gospodarowania obowiązujących na przyrodniczych obszarach chronionych sprzyjać będzie systematycznemu ograniczaniu niekorzystnych oddziaływań związanych z funkcjonowaniem obiektów usługowych, produkcyjnych oraz specjalistycznej produkcji zwierzęcej i rybackiej. Potencjalny negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzi, zależny od charakteru usług i rodzaju działalności produkcyjnej, związany z emisją hałasu, zanieczyszczeń do wód, powietrza, gleby oraz powstawaniem odorów może być zminimalizowany poprzez respektowanie zasad zrównoważonego rozwoju, odpowiednie zagospodarowanie terenów oraz wdrażanie wysokich standardów w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska.

Problemem trudnym do rozwiązania pozostaje towarzysząca obiektom specjalistycznej produkcji zwierzęcej (tereny: **1-2 Pz** w Krępie, **1 Pz** w Lewiczynie, **1-2 Pz** w Turzy Małej, **1 Pz** w Turzy Wielkiej) emisja substancji złowonnych. Uciążliwości zapachowe dla otoczenia, których zasięg zależny jest od kierunku wiatru i warunków pogodowych mogą być w znacznym stopniu zminimalizowane poprzez odizolowanie obiektów od przyległych terenów odpowiednio szerokimi pasami zieleni średnio- i wysokopiennej.

2. z eksploatacją złóż surowców mineralnych (żwiry i piaski), prowadzoną w obrębie terenów zlokalizowanych na gruntach miejscowości gminnej (złóże *Lipowiec*, *Lipowiec I*, *Lipowiec II*, *Lipowiec III* i złóże *Lipowiec Kościelny*), Lewiczyna oraz Wola Kęczewska i oznaczonych na rysunku planu symbolami **PG**, zgodnie z koncesjami na wydobywanie kopaliny oraz wymaganą przepisami dokumentacją;

W wyniku powierzchniowej eksploatacji kruszywa, w obrębie wyznaczonych terenów (wszystkie zlokalizowane są w obrębie Zieluńsko-Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu) wystąpi całkowite przekształcenie krajobrazu i znaczące jego przekształcenie w ich otoczeniu. Zmiany krajobrazowe będą miały ograniczony zakres przestrzenny ze względu na położenie wśród kompleksów leśnych. Prawdopodobnie przeprowadzona rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych w znacznym stopniu ograniczy środowiskowe i krajobrazowe skutki eksploatacji. Znajdujące się:

- w ogólnych ustaleniach planu:
 - zasady ochrony środowiska (m.in. obowiązek stosowania norm dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, zakaz lokalizacji obiektów i urządzeń oraz prowadzenia działalności, mogących powodować przekroczenia obowiązujących standardów jakości środowiska, w tym dopuszczalnych poziomów hałasu, wibracji i zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, konieczność uwzględnienia sąsiedztwa terenów leśnych i przeznaczonych do zalesienia), przyrody i krajobrazu,
 - odwołanie do konieczności respektowania zasad gospodarowania obowiązujących w obrębie przyrodniczych obszarów prawnie chronionych, w tym Zieluńsko-Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz prowadzenia działalności w trybie i zakresie określonym w obowiązujących przepisach odrębnych, w tym w ustawie *Prawo geologiczne i górnicze* oraz w ustawie *Prawo ochrony środowiska*,
- w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach zgody dla inwestycji polegających na eksploatacji kruszywa naturalnego (które przedsiębiorca uzyskać musi przed przystąpieniem do wydobywania surowca) – określone szczegółowe warunki i zasady prowadzenia inwestycji,

mają na celu minimalizację negatywnych oddziaływań towarzyszących powierzchniowej eksploatacji surowców, a po zakończeniu wydobywania i rekultywowaniu terenu przywrócenie funkcji środowiskowych (leśnych - w przypadku rekultywacji terenu w kierunku leśnym).

3. z funkcjonowaniem infrastruktury drogowej – w związku z przeznaczeniem terenów na utrzymanie i urządzenie dróg publicznych o szerokości umożliwiającej uzyskanie odpowiedniej szerokości w liniach rozgraniczających dróg klasy głównej (drogi wojewódzkiej nr 563 oraz projektowanej zachodniej obwodnicy miasta Mławy w ciąg drogi wojewódzkiej nr 544) oznaczonych na rysunku planu symbolem **KDG**; dróg klasy zbiorczej (droga powiatowa 2333W, droga powiatowa nr 2347W, droga powiatowa nr 2301W) - oznaczonych symbolem **KDZ**; dróg klasy lokalnej (między innymi drogi powiatowe nr: 2302W, 2303W, 2328W, 2332W, 2334W) - oznaczonych symbolem **KDL**; dróg klasy dojazdowej - oznaczonych symbolem **KDD**, dróg wewnętrznych - oznaczonych symbolem **KDW**, ciągów pieszo-jezdnich - oznaczonych symbolem **Kp** oraz parkingów oznaczonych na rysunku planu symbolem **KS**.

Oddziaływania związane z eksploatacją infrastruktury komunikacyjnej wzrastać będą wraz z rozwojem motoryzacji. Istotnych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy należy oczekiwać w związku z planowaną budową zachodniej obwodnicy miasta Mławy w ciąg drogi wojewódzkiej nr 544 (teren **1 KDG** w miejscowości Łomia), a w dalszej perspektywie przebudowy drogi wojewódzkiej nr 563 relacji Mława (węzeł S7)-Żuromin-Rypin wraz z budową obejść miejscowości Turza Wielka i Lipowiec Kościelny.

Towarzyszące planowanemu zagospodarowaniu oddziaływania bezpośrednie (zniszczenie warstwy glebowej, hałas towarzyszący robotom budowlanym i eksploatacji surowców, pylenie z miejsc składowania materiałów sypkich podczas budowy obiektów oraz wzdłuż dróg dojazdowych), pośrednie (zwiększenie ruchu pojazdów na terenach sukcesywnie zabudowywanych, zmiany w bilansie wodnym na skutek zwiększenia powierzchni nieprzepuszczalnych, możliwe przedostanie się zanieczyszczeń do wód podziemnych, pogorszenie warunków środowiskowych w otoczeniu wyrobisk), stałe (zmniejszenie terenów biologicznie czynnych i siedlisk, degradacja gleb, zmiany ukształtowania terenu oraz lokalnych warunków klimatycznych), chwilowe (mechaniczne przekształcenia gruntów podczas prac ziemnych, powstawanie odpadów budowlanych, zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego) będą określone szczegółowo w decyzjach określających środowiskowe uwarunkowania realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Ze względu na czas, w jakim odczuwalne będą skutki realizacji ustaleń planu można wyróżnić następujące oddziaływania:

- oddziaływania krótkoterminowe, które będą widoczne w ciągu kilku najbliższych lat:
 - zmniejszanie powierzchni użytków rolnych na skutek sukcesywnej zabudowy przewidzianych w planie terenów: do zainwestowania (nowe zainwestowanie będzie w znacznym stopniu stanowiło uzupełnienie lub kontynuację zabudowy istniejącej), związanych z rozwojem infrastruktury drogowej i komunalnej,
 - zwiększona emisja hałasu na etapie realizacji zabudowy, skutkująca pogorszeniem klimatu akustycznego terenów przyległych;
 - lokalne pogorszenie warunków aerosanitarnych m.in. w wyniku realizacji obiektów produkcji zwierzęcej;
 - utrzymywanie się na dotychczasowym poziomie zanieczyszczenia powietrza i uciążliwości akustycznych na terenach sąsiadujących z drogami;
 - zmiana struktury krajobrazu towarzysząca postępującej urbanizacji, realizacji zalesień oraz powierzchniowej eksploatacji surowców z udokumentowanych złóż surowców mineralnych,
- oddziaływania średnioterminowe, które będą widoczne w ciągu kilkunastu lat:
 - poprawa stanu powietrza atmosferycznego m.in. w wyniku zmian w strukturze źródeł pozyskiwania energii i zwiększonego wykorzystania odnawialnych źródeł energii (lokalnie negatywne oddziaływania wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu),
 - zmiany w użytkowaniu gruntów, likwidacja istniejącej roślinności oraz przekształcenia w przypowierzchniowych strukturach geologicznych związane z wyznaczeniem we wschodniej części gminy Lipowiec Kościelny nowego korytarza komunikacyjnego i modernizacją drogi wojewódzkiej nr 563 relacji Rypin - Żuromin - Mława,
 - poprawa jakości wód w wyniku porządkowania gospodarki ściekowej (systematyczna kanalizacja gminy w miejscowościach o skoncentrowanej zabudowie) oraz realizacji inwestycji służących ochronie wód,
 - stabilizacja stosunków wodnych, klimatycznych i krajobrazowych w wyniku realizacji zalesień w powiązaniu z obszarami łąkowo-bagiennymi oraz w strefie wododziałowej bezpośredniej zlewni Wkry i rzeki Mławki,
- oddziaływania długoterminowe, które będą widoczne w dłuższej perspektywie (związane z planowanym trwałym sposobem zagospodarowania terenu):
 - rozwój rolnictwa ekologicznego wpisującego się w koncepcję zrównoważonego rozwoju gminy, który nie powoduje istotnych zmian w naturalnym środowisku lub wywołuje zmiany niewielkie, ukierunkowane na eliminację degradacji środowiska,

- wzrost presji na tereny o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych (zwłaszcza w rejonie zbiornika Ruda na Mławce, stanowiącego miejsce wypoczynku świątecznego i pobytowego) związany z intensywnym inwestowaniem w infrastrukturę techniczną oraz postępującą urbanizacją,
- poprawa stanu powietrza atmosferycznego w wyniku modernizacji i sukcesywnej poprawy jakości i stanu technicznego dróg stanowiących szkielet komunikacyjny gminy,
- ograniczenie negatywnych oddziaływań związanych z funkcjonowaniem obiektów (usługowych, przemysłowych, specjalistycznej produkcji zwierzęcej, infrastruktury technicznej) ze względu na m.in. wdrażanie nowoczesnych technologii oraz powszechne stosowanie najlepszych dostępnych technik,
- zmniejszanie negatywnych skutków gospodarki odpadami,
- odpowiedzialne korzystanie ze środowiska w wyniku systematycznego podnoszenia wiedzy i świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Oddziaływania bezpośrednie (do których między innymi należy: zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, zanieczyszczenie powietrza spalinami, pylenie z powierzchni odkrytych, miejsc wydobywania i transportu surowców, miejsc składowania materiałów sypkich i obiektów w budowie, zmniejszenie powierzchni obszarów rolniczych), pośrednie (m.in. generowanie ruchu pojazdów na terenach preferowanych do zabudowy, wzrost presji na tereny cenne przyrodniczo i krajobrazowo oraz atrakcyjne dla turystyki i wypoczynku), wtórne i skumulowane (nie występują i/lub bez znaczenia), stałe (m.in. zmiany ukształtowania powierzchni terenu, zmiany warunków klimatycznych) i chwilowe (powstawanie odpadów budowlanych oraz gruntu z wykopów, zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego) w szczegółowy sposób mogą być określone w procesie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w odniesieniu do poszczególnych przedsięwzięć.

Zapisy projektu planu wykluczają realizację działań, które mogą wpłynąć negatywnie na funkcjonowanie przyrodniczych obszarów prawnie chronionych, w tym obszarów Natura 2000. W planie uwzględnione zostały obowiązujące i opracowywane akty prawne dla tych obszarów oraz ustalenia z nich wynikające, mające wpływ na zagospodarowanie przestrzeni gminy Lipowiec Kościelny:

- plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 **Doliny Wkry i Mławki PLB140008**, sporządzony na okres 10 lat (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 roku poz. 3722 i z 2016 r. poz. 5419) - tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 (błotniak łąkowy, derkacz, kszysk, kulik wielki, podróżniczek i dziwonia) oraz identyfikuje zagrożenia, istniejące i potencjalne, dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000;
- plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Baranie Góry” (Dz. Urz. Woj. Maz. z 4.08.2016 r., poz. 7313) ustanowiony na okres 20 lat, który uwzględnia zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 **Baranie Góry PLH 140002** – w dokumencie zdefiniowano sposoby ochrony kluczowe dla zachowania wartości przyrodniczych chronionego terenu oraz zawarto szereg ustaleń do wprowadzenia m.in. do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny, dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych (§ 9. ust. 1. zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 2 sierpnia 2016 r.);

- zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Olszyny Rumockie” ustanowione na okres 5 lat (Zarządzenie nr 21 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 kwietnia 2016 roku), które zawierają identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych rezerwatu przyrody oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Trwają prace nad opracowaniem planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Olszyny Rumockie” uwzględniającego zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 **Olszyny Rumockie PLH140010**.

Zapisy projektu planu wykluczają realizację działań, które mogą wpłynąć negatywnie na funkcjonowanie w/w obszarów Natura 2000. W planie, dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego jako całości, wskazane zostały między innymi tereny zieleni o wysokich walorach przyrodniczych, spełniające funkcję powiązań ekologicznych, które zapewniają wzajemne powiązania najcenniejszych przyrodniczo obszarów. Utrzymanie systemu przyrodniczego, bazującego w gminie Lipowiec Kościelny głównie w oparciu o kompleksy leśne i dolinne zespoły łąkowo – leśne oraz zieleń wysoką (przydrożną, śródpolną i przyzagrodową), może w istotny sposób przyczynić się do wzmocnienia pasm połączeń oraz ochrony systemu terenów czynnych przyrodniczo przed wpływem zewnętrznych oddziaływań. Respektowanie określonych w planie ustaleń dotyczących ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu:

- zabezpieczy przed negatywnym wpływem chronione w obrębie obszarów Natura 2000 siedliska i gatunki roślin oraz chronione w obrębie obszarów Natura 2000 gatunki zwierząt i ich siedliska;
- wzmocni spójność sieci obszarów Natura 2000.

10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W ustaleniach projektu planu przyjęto szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą się pojawić w wyniku realizacji planu. Są to m.in.:

rozwiązania zapobiegające negatywnym oddziaływaniom na środowisko:

- zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, cieków wodnych, wód powierzchniowych i do urządzeń melioracyjnych;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych, na terenach **MN, MW, ML, UK, UO**;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych, na terenach oznaczonych: **U, US, UT, UKS, U.P, Pr, Pz, RM i RZ**;
- zakaz lokalizacji obiektów i urządzeń oraz prowadzenia działalności, mogących powodować przekroczenia obowiązujących standardów jakości środowiska (w tym dopuszczalnych poziomów hałasu, wibracji i zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego), poza terenem działki budowlanej, na której są wytwarzane i do której inwestor posiada tytuł prawny;
- przestrzeganie stosownych przepisów odrębnych przy zagospodarowaniu terenów położonych w granicach – Zieluńsko-Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,

rezerwatów przyrody („Baranie Góry” oraz „Olszyny Rumockie”), obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000, obszaru wdrażania działań ochronnych dla obszaru Natura 2000, obejmującego swoim zasięgiem część terenów miejscowości: Dobra Wola, Łomia, Niegocin, Rumoka, Turza Mała, Turza Wielka i Zawady;

- określone zasady lokalizacji zabudowy w sanitarnych strefach ochronnych wokół cmentarza w odległości 50 m i 150 m od granicy cmentarza, zgodnie z rysunkiem planu:
 - na terenie strefy 50 m od granicy cmentarza zakaz lokalizowania zabudowy mieszkaniowej, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych;
 - na terenie strefy od 50 m do 150 m od granicy cmentarza możliwa jest realizacja zabudowy mieszkaniowej, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych pod warunkiem, że teren w granicach strefy posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone;
- określony minimalny i maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy działki budowlanej:
 - 0,1 - 1,0 dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - 0,2 - 2,0 dla terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - 0,05-1,0 dla terenu zabudowy letniskowej,
 - 0,2 - 1,2 dla zabudowy zagrodowej,
 - 0,1 - 1,2 dla terenu zabudowy usługowej,
 - 0,2 - 1,4 dla terenu usług oświaty,
 - 0,2 - 1,4 dla terenu usług i zabudowy składowej, magazynowej, produkcyjnej,
 - 0,2 - 1,0 dla terenu produkcji, składów, magazynów i produkcji zwierzęcej,
 - 0,1 - 1,0 dla terenu parkingów oraz obiektów i urządzeń obsługi komunikacji i podróży;
 - 0,2 - 0,5 dla terenów rolniczych;
- minimalna powierzchnia wydzielanych działek:
 - 800 m² w terenach **MN** lub **U**,
 - 1000 m² w terenach **MW**,
 - 1500 m² w terenach **ML**,
 - 1500 m² w terenach **U/P**,
 - 3000 m² w terenach **P**, **Pz**;
- ustalone gabaryty budynków, w tym maksymalna wysokość:
 - budynków mieszkalnych - 12,0 m w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej i zagrodowej oraz 16,0 m w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - budynków usługowych i mieszkalnych - 12,0 m w zabudowie usługowej,
 - budynków gospodarczych i garażowych - 7,0 m w zabudowie **MN**, **ML** i **MW**,
 - budynków inwentarskich, garażowych i gospodarczych – 12,0 m w zabudowie zagrodowej,
 - budynków garażowych i gospodarczych - 7,0 m w zabudowie usługowej i na terenach **P** (produkcji, składów i magazynów),

- budynków produkcyjnych - 12,0 m w zabudowie **P**,
- budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych i garażowych - 12,0 m w nowych siedliskach rolniczych;
- w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej możliwe jest lokalizowanie usług nieuciążliwych (o uciążliwości nie wykraczającej poza granice własności);
- określone parametry kształtowania zabudowy – m.in. minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 50%, letniskowej - 70%, wielorodzinnej -25%, usługowej - 20%, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów - 15%, specjalistycznej produkcji zwierzęcej – 20%, zagrodowej – 50% , usług sportu – 60%, terenu rekreacji i wypoczynku – 30%, terenów parkingów - 15%;
- konieczność zapewnienia miejsca (jako osłonięte, zadaszone, z zapewnioną obsługą komunikacyjną) na pojemniki do zbiórki odpadów;
- w obrębie terenów przeznaczonych na cele produkcji, składów, magazynów (w tym produkcja zwierzęca), obowiązuje zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii;
- na terenach specjalistycznej produkcji zwierzęcej (**Pz**), zakaz lokalizacji nowych obiektów produkcji zwierzęcej o obsadzie powyżej 150 DJP;
- na terenach powierzchniowej eksploatacji surowców (**PG**) - zakaz lokalizowania wszelkich urządzeń, budowli i budynków oraz jakiegokolwiek zabudowy i zagospodarowania niezgodnego z przeznaczeniem terenów, za wyjątkiem urządzeń infrastruktury technicznej i dróg;
- na terenach zieleni naturalnej (**Z**) – zakaz lokalizowania budynków, przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, za wyjątkiem dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz tymczasowych obiektów budowlanych;
- określone zasady gospodarowania na terenach wód powierzchniowych (**WS**) (fragmenty rzek: Mławka, Kozak, Krupionka, Gwiazda i Dwukolanka oraz zbiorników wodnych), w tym: ochrona walorów przyrodniczo-krajobrazowych rzeki i terenów nadbrzeżnych, zakaz zanieczyszczania wód oraz pasa przybrzeżnego; zakaz niszczenia roślinności nadwodnej.

rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko:

- ograniczenie uciążliwości akustycznych pochodzących ze źródeł hałasu o natężeniu ponadnormatywnym, głównie na obszarach zamieszkałych, poprzez zabezpieczenia techniczne lub zmianą technologii i urządzeń;
- nakaz stosowania w nowych i przebudowywanych obiektach, wysokosprawnych, proekologicznych systemów ciepłych, o niskich emisjach zanieczyszczeń do środowiska;
- odprowadzenie ścieków sanitarnych docelowo poprzez zbiorczą sieć kanalizacji sanitarnej realizowaną wzdłuż istniejących i planowanych dróg do gminnego systemu kanalizacji sanitarnej i do najbliższej oczyszczalni ścieków, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi. Dopuszcza się możliwość realizacji przydomowych lub grupowych oczyszczalni ścieków (jako rozwiązanie tymczasowe, jedynie do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej, dopuszcza się funkcjonowanie bezodpływowych, szczelnych, opróżnianych okresowo zbiorników ścieków);

- do chwili realizacji sieci kanalizacyjnej, jako rozwiązanie tymczasowe, dopuszcza się możliwość odprowadzania ścieków sanitarnych do bezodpływowych, szczelnych, okresowo opróżnianych zbiorników lub przydomowych (indywidualnych lub zespołowych) oczyszczalni ścieków;
- odprowadzenie wód opadowych z powierzchni utwardzonych na terenach zabudowanych oraz z terenów ulic należy odprowadzić powierzchniowo lub docelowo do systemu kanalizacji deszczowej, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi;
- konieczność zbiórki odpadów w ramach poszczególnych działek (należy przewidzieć miejsca na pojemniki, związane ze zbiórką odpadów) oraz zorganizowany ich wywóz na spełniające wymogi ochrony środowiska składowisko, w sposób zgodny z przepisami odrębnymi;
- planowane przewodowe sieci infrastruktury technicznej należy wykonywać jako podziemne lub napowietrzne, poprzez przedłużenie istniejących w sąsiedztwie sieci, w granicach linii rozgraniczających dróg. W przypadku braku możliwości ich poprowadzenia w liniach rozgraniczających dróg, opuszcza się inną ich lokalizację przy zachowaniu innych ustaleń planu oraz przepisów odrębnych;
- nieprzekraczalna linia zabudowy zgodnie z rysunkiem planu. W przypadkach nieokreślonych na rysunku obowiązują ustalenia zawarte w przepisach odrębnych;
- na terenach zabudowy zagrodowej (**RM**):
 - dopuszcza się lokalizację usług (w tym usługi agroturystyki),
 - możliwość realizacji nowych i rozbudowy istniejących obiektów produkcji zwierzęcej do obsady 60 DJP;
 - dopuszcza się przekształcenia istniejącej zabudowy siedliskowej (nie funkcjonującej już w gospodarstwach rolnych), na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę letniskową lub usługową – przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
 - zakaz lokalizacji nowych obiektów produkcji zwierzęcej obsadzie powyżej 60 DJP;
- na wskazanych w planie terenach rolniczych (**RZ**) dopuszcza się lokalizację budynków i urządzeń związanych z hodowlą i chowem zwierząt o wielkości obsady do 150 DJP, przy zachowaniu minimalnych odległości: 300 m przy wielkości obsady 60-100 DJP oraz 500 m przy wielkości obsady 101-150 DJP od terenów istniejącej i planowanej zabudowy z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi;
- na terenach **Pz** – specjalistyczna produkcja zwierzęca - możliwość realizacji nowych obiektów produkcji zwierzęcej o wielkości obsady do 150 DJP i rozbudowy istniejących do wielkości obsady do 150 DJP;
- gospodarkę na terenach lasów należy prowadzić zgodnie z planami urządzenia lasów;
- przy zagospodarowaniu terenów położonych w sąsiedztwie sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w szczególności przesyłowych gazociągów wysokiego ciśnienia oraz linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV i średniego napięcia 15 kV należy uwzględnić ograniczenia wynikające z norm i przepisów odrębnych obowiązujących w tym zakresie.

rozwiązania mające na celu kompensowanie szkodliwych oddziaływań na środowisko:

- ochrona i utrzymanie w maksymalnym stopniu istniejących zadrzewień, zakrzewień, grup zieleni i pojedynczych drzew oraz odtworzenia zieleni w miejscach koniecznego jej usunięcia, przy uwzględnieniu podstawowej funkcji terenów.

W przypadku niezbędnej wycinki drzew - wprowadzanie nasadzeń, które zrekompensują ubytki w drzewostanie;

- ochrona i otoczenie opieką starodrzewu (okazałych, starych drzew lub zespołów, grup drzew i krzewów o wysokiej wartości przyrodniczej i krajobrazowej, występujących np. przy zagrodach, drogach, ciekach wodnych itp.);
- zachowanie określonych wskaźników intensywności zabudowy i wskaźników powierzchni biologicznie czynnej;
- określone zasady realizacji ogrodzeń od strony drogi/ulicy:
 - o wysokości do 1,6 m, jako ażurowego w minimum 60%, realizowanego w linii rozgraniczającej teren, wykonanego z trwałych materiałów na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i letniskowej,
 - o wysokości do 1,60 m, jako ażurowych w minimum 80%, realizowanych w linii rozgraniczającej terenu, o wysokości części pełnej ogrodzenia maksimum 50 cm, wykonanych z trwałych materiałów na terenach zabudowy zagrodowej,
 - o wysokości do 1,60 m, jako ażurowych w minimum 60%, realizowanych w linii rozgraniczającej terenu, o wysokości części pełnej ogrodzenia maksimum 50 cm, wykonanych z trwałych materiałów na terenach zabudowy usługowej (**U**, **UK**, **UO**, **US**, **UT**), terenach miejsc postojowych w formie otwartego parkingu (**KS**), zieleni urządzonej (**ZP**), ogrodów działkowych (**ZD**);
 - o wysokości do 1,8 m, jako ażurowych w minimum 60%, realizowanych w linii rozgraniczającej terenu, o wysokości części pełnej ogrodzenia maksimum 50 cm, wykonanych z trwałych materiałów, na terenach: produkcja, składy, magazyny (**P**), specjalistycznej produkcji zwierzęcej (**Pz**), infrastruktury technicznej (**IW** - obiekty budowlane i urządzenia ujęcia wody; **IK** - odprowadzanie i oczyszczanie ścieków);
- utrzymanie istniejących kompleksów leśnych oraz istniejących oczek wodnych i łąk śródleśnych;
- zachowanie i utrzymanie drożności istniejących odkrytych rowów melioracyjnych;
- możliwość zalesienia wyznaczonych gruntów rolnych o najniższych klasach bonitacyjnych i nieużytków oznaczonych na rysunku **ZLD**;
- na terenach, przeznaczonych pod wody powierzchniowe, tereny rolnicze (uprawy polowe, łąki, pastwiska, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne) oraz naturalną zielenią oznaczonych **RZw** wzdłuż cieków wodnych możliwość lokalizacji zbiorników wodnych i urządzeń melioracji oraz terenów zieleni i ogródków działkowych;
- zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych źródeł, z zastosowaniem wysokosprawnych, proekologicznych rozwiązań o niskich emisjach zanieczyszczeń do środowiska.

W projekcie planu zawarte są zatem ustalenia, których celem jest nie tylko zrównoważony rozwój z poszanowaniem wartości przyrodniczych i krajobrazowych gminy Lipowiec Kościelny, ale także dążenie do poprawy jakości środowiska.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych - biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność

Zasadnicze znaczenie dla formułowania ustaleń opracowywanego projektu planu, stanowiącego podstawowy instrument integrujący zagospodarowanie przestrzeni całej gminy Lipowiec Kościelny, miała optymalizacja zagospodarowania oraz pogodzenie racji społecznych i gospodarczych z przyrodniczymi. W tym zakresie w procesie sporządzania planu było rozpatrywanie rozwiązań alternatywnych. Zaproponowano taki sposób zagospodarowania poszczególnych elementów przestrzeni, aby ograniczyć do minimum niekorzystne oddziaływania na warunki życia ludzi, środowisko przyrodnicze i krajobraz, także w skali lokalnej.

Ponieważ w gminie Lipowiec Kościelny tereny cenne ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, należące do przyrodniczych obszarów prawnie chronionych (rezerваты przyrody, obszar chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000) zajmują ponad 95% jej powierzchni oraz stanowią bazę dla planowanego rozwoju usług turystyczno-wypoczynkowych i budownictwa letniskowego, duże znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego ma problematyka ochrony środowiska. Zrównoważony rozwój zapewniony został poprzez godzenie wymagań społecznych i gospodarczych z ekologicznymi funkcjami przestrzeni.

W projekcie planu, obok terenów zainwestowanych i przewidywanych do zainwestowania (tereny zabudowy: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - **MN**; mieszkaniowej wielorodzinnej - **MW**; rekreacji indywidualnej - **ML**; zagrodowej - **RM**; usługowej - **U** oraz tereny: usług kultury - **UK**; usług oświaty - **UO**; sportu - **US**; sportu, rekreacji i wypoczynku - **US.UT**; rekreacji i wypoczynku - **UT**; usług oraz zabudowy składowej, magazynowej i produkcyjnej – **U.P**; produkcji, składów, magazynów - **P**; specjalistycznej produkcji zwierzęcej - **Pz**; specjalistycznej produkcji w gospodarstwach rybackich - **Pr**; powierzchniowej eksploatacji złóż surowców naturalnych - **PG**; elektrowni fotowoltaicznych wraz z urządzeniami niezbędnymi do ich obsługi - **EF**; parkingów - **KS**; parkingów oraz obiektów i urządzeń obsługi komunikacji i podróży - **UKS**; infrastruktury technicznej: wodociągi - **IW**; kanalizacja i odprowadzenia ścieków - **IK**; gospodarka odpadami - **IO**; dróg publicznych: klasy głównej - **KDG**; klasy zbiorczej - **KDZ**; klasy lokalnej - **KDL**; klasy dojazdowej – **KDD** oraz drogi/ulicy wewnętrznej – **KDW** i ciągów pieszo-jezdnymi - **Kp**), wyróżnione zostały przyrodnicze tereny otwarte. Ograniczenie ich zasięgu przestrzennego, związane z planowanym rozwojem zagospodarowania, nie spowoduje istotnych zmian w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego w skali gminy i regionu.

Tereny czynne przyrodniczo (tereny: cmentarzy - **ZC**; zieleni urządzonej (parkowej) - **ZP**; zabytkowych parków podworskich - **ZPz**; ogrodów działkowych - **ZD**; nieurządzonej zieleni naturalnej – **Z** oraz tereny: rolnicze i zieleni naturalnej - **RZ**; rolnicze, zieleni naturalnej i wód powierzchniowych - **RZw**; lasów - **ZL**; rolnicze o korzystnych warunkach do zalesienia – docelowo przeznaczone do zalesień - **ZLD**; wód powierzchniowych (rzek, stawów) - **WS**; głównych rowów melioracyjnych – **WR**), z których większość tworzy rolniczą przestrzeń produkcyjną, pełnią ważne funkcje w kształtowaniu struktury przestrzennej gminy Lipowiec Kościelny.

Tereny przyrodniczo czynne stanowią obszary regeneracji i wymiany powietrza, a jako pasma sterujące przepływem mas powietrza pełnią funkcję klimatotwórczą i sanitarną. Lasy w powiązaniu z trudnodostępnymi zaroślami są naturalnymi ostojami faunistycznymi, zapewniają schronienie i pożywienie, stanowią obszary niewymuszonych migracji faunistycznych, tworzą naturalne ciągi powiązań przyrodniczych. Lokalizacja projektowanych zalesień na gruntach słabych jakościowo, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących już kompleksów leśnych oraz w strefie wododziałowej Wkry i Mławki:

- zmniejszy rozdrobnienie i rozproszenie kompleksów leśnych,
- sprzyjać będzie tworzeniu spójnego systemu przyrodniczego łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych,
- uwzględni tworzenie korytarzy ekologicznych pomiędzy dużymi kompleksami leśnymi.

Przy wyborze rozwiązań zawartych w projekcie planu przeanalizowano szczegółowo zagrożenia dla obszarów Natura 2000 (Doliny Wkry i Mławki, Olszyny Rumockie, Baranie Góry) zlokalizowanych na terenie gminy Lipowiec Kościelny. Biorąc pod uwagę cele i przedmiot ochrony poszczególnych obszarów Natura 2000, jak również ich integralność stwierdza się, że w projekcie planu nie zastosowano żadnych rozwiązań, które pogorszyłyby siedliska przyrodnicze, czy też wpłynęły negatywnie na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone wyżej wymienione obszary Natura 2000. Integralności obszarów służy pozostawienie wolnych od zabudowy strefy korytarzy ekologicznych, którymi są dolinki cieków wodnych, tereny leśne i zadrzewione, użytki zielone i które zapewnią wzajemne powiązania najcenniejszych przyrodniczo obszarów. Znaczącą rolę w utrzymaniu powiązań przyrodniczych pełni dolina rzeki Mławki z całym systemem obniżeń terenowych, które stanowią najcenniejsze przyrodniczo obszary biocenoz wodno-łąkowych o silnych powiązaniach funkcjonalnych.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków jego realizacji. Niniejsza prognoza przygotowana została dla potrzeb planu sporządzanego w związku z uchwałą Rady Lipowiec Kościelny nr 179.XXXVII.2014 z dnia 28 lutego 2014r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny, po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny, przyjętego uchwałą Rady Gminy Lipowiec Kościelny nr 55.XIII.2015 z dnia 5 listopada 2015 roku.

Zakres przestrzenny opracowania obejmuje obszar gminy Lipowiec Kościelny w jej granicach administracyjnych (15 miejscowości o łącznej powierzchni około 11 400 ha) oraz uwzględnia różnorodne powiązania z terenami otaczającymi, np. w zakresie powiązań drogowych, systemu obszarów chronionych, w tym sieci obszarów Natura 2000, struktury krajobrazu, ciągłości powiązań przyrodniczych, gospodarki wodnej i odpadami oraz migracji zanieczyszczeń.

Podstawowym celem prognozy jest identyfikacja i ocena potencjalnych wpływów na komponenty środowiska przyrodniczego oraz na zdrowie i warunki życia ludzi, jakie mogą nastąpić na skutek realizacji ustaleń planu. W prognozie przeprowadzono analizę zjawisk, tendencji zmian oraz ważnych dla rozwoju gminy uwarunkowań rozwoju (zasoby i walory przyrodnicze i krajobrazowe, jakość środowiska).

Zakres prac uwzględnia charakter projektu planu (skalę, szczegółowość ustaleń), wymogi art. 51 ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz - uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Mławie - zakres prognozy i stopień jej szczegółowości.

W toku prac dotyczących przygotowania projektu planu, jak i prognozy uwzględnione zostały przede wszystkim:

- zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny, przyjętego uchwałą Rady Gminy Lipowiec Kościelny nr 55.XIII.2015 z dnia 5 listopada 2015 roku, stanowiącego podstawowy dokument planistyczny określający zasady polityki przestrzennej w gminie, kierunki przestrzennych przemian, jak również przekształceń układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej na jej obszarze,
- gminne dokumenty programowe, uwzględniające zasady zrównoważonego rozwoju i ochronę środowiska, do których należy Strategia zrównoważonego rozwoju gminy Lipowiec Kościelny na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku, Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Lipowiec Kościelny,
- dokumenty planistyczno-programowe o charakterze regionalnym i powiatowym, w tym Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, zawierający wykaz zadań o znaczeniu ponadlokalnym m.in. w odniesieniu do obszaru gminy Lipowiec Kościelny (rozbudowa i przebudowa drogi wojewódzkiej nr 563 relacji Mława (węzeł S7)-Żuromin-Rypin wraz z budową obejść: miasta Mławy oraz miejscowości Turza Wielka i Lipowiec Kościelny; budowa ochronnego systemu kanalizacyjnego wokół zbiornika wodnego Ruda; wzmacnianie wykształconego kierunku produkcji rolniczej tj. produkcji mięsa; ograniczenie uciążliwości z ferm hodowlanych).

W szerokim zakresie uwzględniono również:

- sporządzone na potrzeby planu opracowanie ekofizjograficzne, w którym opisany został stan środowiska przyrodniczego oraz warunki jego funkcjonowania;
Ocena warunków fizjograficznych przeprowadzona w tym opracowaniu pozwoliła na identyfikację głównych problemów ochrony środowiska mających wpływ na sposób zagospodarowania przestrzennego gminy (pkt 7. prognozy).
- informacje zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowic Kościelny (wrzesień 2014 r.), która jest dokumentem ściśle powiązanym z projektem planu i sporządzaną prognozą.

Informacje zawarte w niniejszej prognozie zostały zaktualizowane i uzupełnione oraz opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy, zawartości i stopnia szczegółowości planu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie procedury administracyjnej, wynikającej z przepisów dotyczących planowania przestrzennego oraz procedur środowiskowych.

Sporządzanie prognozy równoległe z projektem planu pozwoliło na uwzględnianie w ustaleniach projektu planu części wniosków wynikających z oceny potencjalnych oddziaływań na środowisko oraz wyeliminowanie rozwiązań (ustaleń planu) kontrowersyjnych ze względu na zbyt daleko idące skutki dla środowiska oraz znaczące zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Respektowanie ustaleń projektu planu, zarówno ogólnych, dotyczących całego obszaru objętego planem (sformułowanych w rozdziale II. projektu planu), jak i szczegółowych dotyczących wyznaczonych terenów (zawarte w rozdziale III. projektu planu), pozwoli na niezakłócone funkcjonowanie środowiska przyrodniczego gminy Lipowiec Kościelny ze względu na:

- utrzymanie w maksymalnym stopniu przyrodniczego użytkowania nie tylko obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo ale również ich sąsiedztwa,
- ochronę cennych przyrodniczo obszarów i obiektów przed degradacją powodowaną niewłaściwym użytkowaniem i zagospodarowaniem,
- ustalenie szeregu zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu, w tym m.in. zachowanie potencjału przyrodniczego obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody, obszarów chronionego krajobrazu, parków podworskich oraz pomników przyrody,
- uwzględnienie szeregu działań służących poprawie jakości środowiska do których należy: ograniczanie niskiej emisji ze źródeł rozproszonych, ograniczanie uciążliwości związanych z funkcjonowaniem ferm hodowlanych (w tym odpowiednie zagospodarowanie terenów wokół obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej), zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i urządzeń melioracyjnych, ograniczanie niekorzystnego wpływu eksploatacji surowców na środowisko, zachowanie dotychczasowej struktury przestrzennej gruntów rolnych i leśnych oraz jej modyfikacja poprzez wprowadzanie zalesień.

Zasada zrównoważonego rozwoju została uwzględniona poprzez sformułowanie wielu ustaleń planu regulujących zagospodarowanie przestrzenne gminy i zmierzających do zachowania funkcji ekologicznych środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz jego wartości dla przyszłych pokoleń i poprawy warunków życia mieszkańców. W projekcie planu nie zastosowano żadnych rozwiązań, które pogorszyłyby stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków i zwierząt, wpłynęłyby negatywnie na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000 (Doliny Wkry i Mławki, Baranie Góry, Olszyny Rumockie) oraz pogorszyły integralność obszarów Natura 2000 lub ich powiązania z innymi obszarami. Nie zastosowano rozwiązań rodzących ryzyko wystąpienia konfliktów o charakterze ekologicznym.

Wykorzystane materiały

- Bilans kopalin i zasobów wód podziemnych w Polsce, stan na 31.12.2015 rok – www.pgi.gov.pl/docman-dokumenty-pig-pib/docman/publikacje-2/bilans-zasobow/3845-bilans-zasobow-2015/file.html
- Dokumenty planistyczno-programowe:
 - gminne: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny, Strategia zrównoważonego rozwoju gminy Lipowiec Kościelny na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku, Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Lipowiec Kościelny,
 - powiatowe: Program ochrony środowiska dla powiatu mławskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019;
 - wojewódzkie: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze; Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego; Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego do 2022r., Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023.
- Ekspertyza warunków fizjograficznych do planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny– Zarząd Główny Towarzystwa Urbanistów Polskich - Zespół Rzeczoznawców TUP – Warszawa 1984 rok.
- Prognoza oddziaływania na środowisko do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny, wrzesień 2014 r.
- Rozporządzenie nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Zieluńsko-Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 91 z 2005 r. poz. 2450) z późn. zmianami:
 - rozporządzenie nr 54 Wojewody Mazowieckiego z dnia 25 września 2007 roku,
 - rozporządzenie nr 2 Wojewody Mazowieckiego z dnia 6 stycznia 2009 r.,
 - uchwała nr 34/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 lutego 2013 r.).
- Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć w granicach regionów wodnych: Środkowej Wisły, Łyny i Węgorapy, Niemna, Świeżej oraz Jarft (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3191).
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 roku, poz. 3722) ze zmianami:
 - z 23 grudnia 2014 roku (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 roku, poz. 11947),
 - z 14 czerwca 2016 roku (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2016 roku, poz. 5491).
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Baranie Góry (Dz. Urz. Woj. Maz., poz. 7313).
- Zarządzenie nr 21 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 kwietnia 2016 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Olszyny Rumockie”.